

Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen

Kiezen voor TSO, it makes Se-n-Se

28ste studie - editie 2015

Meer info op vdab.be of bel 0800 30 700

VDAB

samen sterk voor werk

Werkzoekende schoolverlaters In Vlaanderen

Kiezen voor TSO, it makes Se-n-Se

28 ste studie - editie 2015

VDAB Studiedienst
Keizerslaan 11, 1000 BRUSSEL
e-mail: studiedienst@vdab.be

Gebruik van gegevens is toegestaan mits een
correcte bronvermelding.

Inhoud

Vooraf	5
Methodologie	6
Wat is nieuw?	7
Alle schoolverlaters	8
Geografische spreiding	9
Studieniveau - gebruikte afkortingen	10
Overzicht per studieniveau	12
Resultaten per studieniveau	14
➤ Max. secundair onderwijs van de 1ste graad	15
➤ Algemeen secundair onderwijs van de 2de graad	16
➤ Beroepssecundair onderwijs van de 2de graad	18
➤ Technisch secundair onderwijs van de 2de graad	20
➤ Kunstsecundair onderwijs van de 2de graad	22
➤ Ongekwalificeerd	24
➤ Buitengewoon secundair onderwijs	26
➤ Deeltijds beroepssecundair onderwijs	28
➤ Leertijd	30
➤ Laaggeschoold	32
➤ Algemeen secundair onderwijs van de 3de graad	34
➤ Beroepssecundair onderwijs van de 3de graad	38
➤ Technisch secundair onderwijs van de 3de graad	42
➤ Kunstsecundair onderwijs van de 3de graad	46
➤ Hoger beroepsonderwijs	50
➤ Middengeschoold	52
➤ Professioneel gerichte bachelor	54
➤ Academisch gerichte bachelor	58
➤ Master	60
➤ Hooggeschoold	66
➤ Conclusies	68

In dit schoolverlatersrapport volgen wij de schoolverlaters die na het school- of academiejaar 2012-2013 de school verlieten een jaar lang op tot einde juni 2014. De economische toestand is nog steeds niet erg gunstig al zijn er toch enkele hoopgevend- de signalen dat het ergste leed geleden is. De vraag is natuurlijk hoe duurzaam het herstel zal zijn.

Jongeren die al of niet gediplomeerd de schoolbanken verlaten komen opeens terecht op een gans ander speelveld waarvan alleen maar te hopen is dat zij toch al de basisregels van het spel onder de knie hebben. Wie al heeft kennis gemaakt met het functioneren van de arbeidsmarkt, al of niet in de school, heeft zeker een voordeel in het zoeken naar een eerste job. Wie al eens als student heeft gewerkt zal niet meer moeten overtuigd worden dat zogenaamde generieke competenties en een goede werkhouding heel belangrijk zijn als je op zoek bent naar werk.

In dit rapport blijkt eens te meer dat schoolverlaters ook in tijden dat het economisch minder gaat toch veel kansen krijgen. Wie een erg arbeidsmarktgerichte opleiding volgde hoeft zich misschien niet eens in te schrijven als werkzoekende. Wie een opleiding volgde die minder goed in de markt ligt zal het wat moeilijker hebben en zal zich in veel gevallen wat flexibeler moeten opstellen terwijl voor deze schoolverlaters het belang van generieke competenties nog toeneemt.

Wat ons wel zorgen baart is de verdere daling van het aantal schoolverlaters uit nijverheidsrichtingen of wat ook wel eens de 'harde technische richtingen' wordt genoemd in zowel beroeps- als technisch secundair onderwijs. Dit is absoluut geen goede evolutie in het licht van de vervangingsvraag die op ons afkomt. Acties voor meer STEM in het secundair onderwijs komen niets te vroeg en moeten ook reeds in het basisonderwijs de interesse voor techniek aanwakkeren.

Ook en vooral ouders moeten overtuigd worden dat technisch onderwijs voor hun kinderen mooie perspectieven biedt op de arbeidsmarkt van de toekomst. Bedrijven en VDAB hebben hier samen een verantwoordelijkheid om de noden en vooruitzichten in kaart te brengen en zo de perceptie te ontcrachten dat een technische opleiding minderwaardig zou zijn.

Wie helemaal geen diploma of eindgetuigschrift behaalde is nog steeds het slechtst af en heeft ook de meeste kans om na 1 jaar nog geen enkele werkervaring te hebben.

Zoals altijd geven we ook in dit rapport aan welke schoolverlaters de toekomst met vertrouwen mogen tegemoet zien en ook wie wat meer moeite zal hebben in zijn of haar zoektocht naar een eerste job.

We blijven de evolutie van schoolverlaters uit STEM-opleidingen, wat staat voor Science, Technology, Engineering en Mathematics, op de voet volgen. Uiteraard is het nog te vroeg om nu al het effect van STEM-acties te meten maar in het licht van de stijgende vraag naar technisch, technologische en wetenschappelijke profielen is het belangrijk om de vinger aan de STEM-pols te houden.

We bedanken het departement Onderwijs & Vorming en Syntra Vlaanderen voor het ter beschikking stellen van hun gegevens. Zonder hun medewerking zou deze studie niet kunnen gerealiseerd worden.

Wij zijn ervan overtuigd dat dit rapport voor velen een bredere kijk zal bieden op de aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt en dat u deze informatie nuttig zal kunnen gebruiken.

Bij deze publicatie hoort ook een detailtoepassing waarin alle resultaten opvraagbaar zijn volgens geslacht en (sub)regio.

U kan de detailtoepassing raadplegen via de VDAB website, www.vdab.be/trendsdoc/schoolverlaters/detail/ waar u ook dit rapport kan vinden in elektronische vorm. Hebt u toch liever een gedrukt exemplaar van deze brochure dan vindt u er ook een bestelbon.

Blijft u nog met vragen zitten dan zijn wij steeds bereid om daar in de mate van het mogelijke een antwoord op te geven. U kan al uw vragen omtrent deze materie richten aan studiedienst@vdab.be.

Methodologie

Het begrip 'schoolverlater'

Het departement Onderwijs & Vorming (O&V) voert op bepaalde tijdstippen een telling uit van het aantal leerlingen en studenten.

Voor het bepalen van het aantal schoolverlaters van 2013 wordt de telling van 2013 vergeleken met deze van 2014.

Wie in de telling van 2013 voorkomt maar niet meer in deze van 2014, wordt als schoolverlater beschouwd¹.

Deze redenering klopt niet helemaal.

Schoolverlaters die één of meerdere jaren in het buitenland gestudeerd hebben of studies volgden in een niet erkende onderwijsinstelling of in een onderwijsinstelling die niet onder de bevoegdheid valt van het departement O&V, komen in deze bestanden ook niet voor.

Schoolverlaters die een Leertijd bij Syntra Vlaanderen hebben gevolgd vinden wij hier niet terug.

Voor wat betreft de Leertijd wordt dezelfde werkwijze gehanteerd maar de bestanden zijn in dit geval afkomstig van Syntra Vlaanderen.

Voor de indeling in studieniveaus wordt uitsluitend uitgegaan van de gegevens die via de Leer- en ervaringsbewijzendatabank (LED) ter beschikking gesteld worden. Iedere onderwijsinstelling wordt verondersteld om de behaalde studiebewijzen in deze databank te registreren zodat we voor het behaalde studiebewijs kunnen putten uit een authentieke bron.

Omdat we momenteel nog niet kunnen beschikken over een bestand met schoolverlaters uit het HBO5 en tweedekansonderwijs, kan hier nog niet over gerapporteerd worden. Er zijn enkel gegevens bekend over de opleiding HBO5 Verpleegkunde omdat deze zich voorheen situeerde in het secundair beroeps- en technisch onderwijs van de 4de graad. Dit heeft tot gevolg dat de aansluiting met de arbeidsmarkt van sommige richtingen in vooral beroeps- en technisch secundair onderwijs mogelijk iets te gunstig wordt voorgesteld.

Restpercentage

Van alle schoolverlaters wordt nagegaan wie 1 jaar na het verlaten van de school als werkzoekende staat ingeschreven bij de VDAB. Dit aantal, in verhouding tot het totaal aantal schoolverlaters, noemen wij het restpercentage.

Omwille van de flexibiliteit eindigt een onderwijsloopbaan niet steeds op 30 juni waardoor een beperkte groep schoolverlaters wat korter of langer dan een jaar wordt opgevolgd.

Aangezien deze groep beperkt is, spreken wij gemakshalve ook voor hen van een opvolgingsperiode van 1 jaar na het verlaten van de school.

Aandeel zonder werkervaring

De schoolverlaters die één jaar na het verlaten van de school als werkzoekende bij de VDAB zijn ingeschreven, zijn natuurlijk niet allemaal gedurende gans die periode werkzoekend geweest. Een aantal onder hen vond een job voor een beperkte duur, werkte één of meerdere keren voor een uitzendkantoor of was op een andere wijze gedurende een bepaalde tijd op de arbeidsmarkt actief.

Een ander deel was in de opvolgingsperiode echter nooit uitgeschreven, d.w.z. dat zij tussen de periode dat zij de school verlieten en 30 juni 2014 geen enkele werkervaring konden opdoen.

Deze groep 'zonder werkervaring' vormt de harde kern van de schoolverlatersproblematiek! Hun aandeel wordt eveneens uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal schoolverlaters.

STEM

Onder dit symbool besteden we uitgebreid aandacht aan STEM-opleidingen. Bieden STEM-opleidingen meer kansen op de arbeidsmarkt? Zijn mannen en vrouwen in gelijke mate vertegenwoordigd in STEM-opleidingen of maken zij totaal andere keuzes?

Wat als mannen en vrouwen kiezen voor STEM, biedt hen dit evenveel kansen op werk? Het zijn maar enkele van de vele vragen die wij trachten te beantwoorden.

In de grafieken waar de aansluiting van de opleidingen met de arbeidsmarkt visueel wordt voorgesteld, wordt een STEM-opleiding aangeduid met **S**

Aangezien STEM enkel op het niveau van een studierichting of opleiding wordt vermeld, geldt het bovenstaande enkel voor secundair onderwijs, professionele bachelor en master.

Meer info over STEM op <http://www.vrwi.be/publicaties/rapport-kiezen-voor-stem>

¹Het betreft een basisbestand; schoolverlaters die hun woonplaats buiten het Vlaams Gewest hebben, die om leeftijdsredenen niet meer in aanmerking kunnen komen als schoolverlater of die zijn opgeleid voor een tewerkstelling in een beschermd milieu, worden niet in aanmerking genomen.

Wat is nieuw?

De methodologie uit de vorige studie wordt grotendeels overgenomen.

Voor het bepalen van de ongekwalificeerde uitstroom hanteren we de opleidingsdefinitie zoals bepaald in de 'enquête naar arbeidskrachten' (EAK). Dit betekent dat de schoolverlaters met een eindgetuigschrift uit het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) of een getuigschrift na de integratiefase (ABO) niet langer als ongekwalificeerd beschouwd worden.

Deze wijziging in de definitie van de ongekwalificeerde uitstroom heeft voor gevolg dat het BuSO in het rapport als afzonderlijk niveau behandeld wordt en niet als onderdeel van het reguliere beroepsonderwijs van de 2de graad (BSO2).

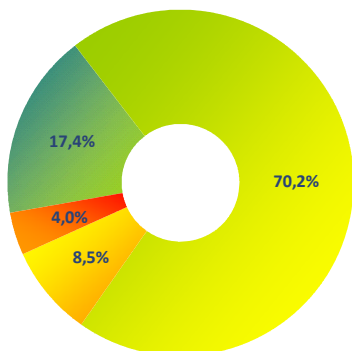
De cijfers kunnen licht afwijken van deze van het dept. Onderwijs & Vorming omdat de teller en noemer van de breuk die het aandeel ongekwalificeerde uitstroom bepaalt licht verschillen. Onderwijs & Vorming meet ook op een moment dat gekwalificeerde leerlingen de school nog niet verlaten hebben, een gegeven waarover VDAB niet beschikt.

In het rapport wordt niet langer melding gemaakt van het niveau BSO4. Twee van deze opleidingen, Mode en Plastische kunsten, worden niet langer ingericht. Wie nog de school verlaat na één van deze opleidingen wordt onder BSO3 vermeld. Voor de opleiding Toegepaste verpleegkunde werd geopteerd om deze onder te brengen in het nieuwe niveau Hoger beroeps-onderwijs (HBO5) waar deze voortaan thuis hoort. Deze opleiding is voorlopig de enige die onder dit niveau vermeld wordt. Over de andere opleidingen van het HBO5 kan niet gerapporteerd worden omwille van ontbrekende gegevens.

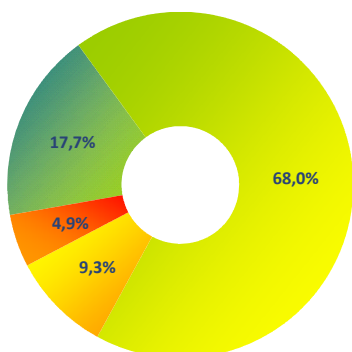
Alle schoolverlaters

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	73.385	71.817
Aantal ingeschreven bij VDAB	60.888	59.356
Werkzoekend na 1 jaar	9.542	8.975
Restpercentage	13,0%	12,5%
Zonder werkervaring	4,1%	4,0%

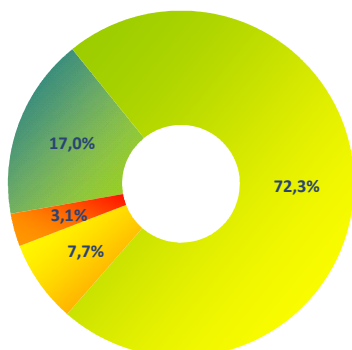
Totaal

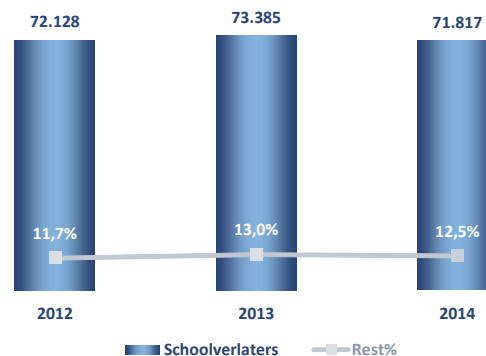
Mannen

Vrouwen

- Niet in VDAB
- VDAB - niet werkzoekend
- Nog WZ - met werkervaring
- Nog WZ - zonder werkervaring

Van alle schoolverlaters schreef iets minder dan 83% zich in als werkzoekende bij de VDAB binnen de opvolgingsperiode die eindigde op 30 juni 2014.

87,5% van alle schoolverlaters was aan het einde van de opvolgingsperiode niet ingeschreven als werkzoekende. 12,5% was ingeschreven als werkzoekende en 8,5% van de schoolverlaters had in dat jaar toch al enige werkervaring kunnen opdoen.

Er zijn echter opmerkelijke verschillen tussen mannen en vrouwen. De kansen om niet werkzoekend te zijn 1 jaar na het verlaten van de school ligt heel wat hoger voor vrouwen (rest% = 10,8%) dan voor mannen (rest% = 14,3%).

Erger is het gesteld met de schoolverlaters die gedurende de ganse opvolgingsperiode werkzoekend bleven. Hun aantal bedroeg 2.861 of 4% van het totaal.

Ook hier doen de vrouwen het opmerkelijk beter dan de mannen, voornamelijk als gevolg van hun hogere scholingsgraad en keuze voor studies die toeleiden naar minder conjunctuurgevoelige beroepen en/of sectoren.

Schoolverlaters die 1 jaar na het verlaten van de school nog steeds werkzoekend zijn en in dat jaar geen enkele werkervaring hebben opgedaan, hebben de vlotte aansluiting met de arbeidsmarkt gemist.

Deze jongeren dienen intensief begeleid te worden om te vermijden dat zij zouden wegzinken in de langdurige werkloosheid.

Geografische spreiding

Bij de bespreking van de geografische spreiding en aansluiting met de arbeidsmarkt wordt het rest% telkens gelinkt aan de besproken groep. Zo wordt voor 'Rest% - Totaal' het totale rest% (12,5%) gebruikt, voor het 'Rest% - Mannen' wordt het rest% bij de mannen (14,3%) in Vlaanderen als maatstaf gehanteerd en in de grafiek 'Rest% - Vrouwen' dat van de vrouwen (10,8%).

De scheiding in de grafiek tussen rood en groen is dus gerelateerd aan het geslacht en dus voor iedere grafiek verschillend.

De provincie Antwerpen telt veruit het grootste aantal schoolverlaters (28,6%) in Vlaanderen op enige afstand gevolgd door de provincie Oost-Vlaanderen waar 23,3% van de schoolverlaters hun woonplaats hebben.

In de andere provincies zijn er beduidend minder schoolverlaters.

De schoolverlaters vinden het vlotst hun weg naar de arbeidsmarkt in West-Vlaanderen op zeer korte afstand gevolgd door Vlaams-Brabant. 1 jaar na het verlaten van de school is iets meer dan 1 op 10 schoolverlaters werkzoekend in West-Vlaanderen en ook het aandeel schoolverlaters zonder werkervaring ligt er veruit het laagst.

West-Vlaanderen weerstaat zoals ook in het verleden het geval was goed aan de crisis daar waar het de tewerkstellingskansen voor jonge intreders betreft. Dit vertaalt zich in de gunstigste instroomkans op de arbeidsmarkt voor mannelijke schoolverlaters in Vlaanderen.

Vlaams-Brabant volgt op korte afstand en scoort een rest% onder 13%.

In Oost-Vlaanderen is de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn voor mannelijke nieuwkomers ongeveer 1 op 7. Deze provincie zit daarmee net boven het gemiddelde rest% voor Vlaanderen. De kansen voor mannelijke schoolverlaters zijn in Limburg beduidend toegenomen in vergelijking met vorig jaar, de kansen liggen er nu zelfs iets gunstiger dan in de provincie Antwerpen.

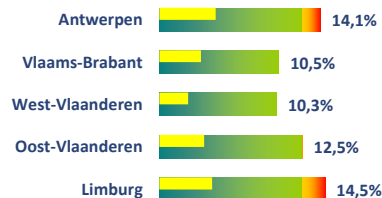
De situatie voor de vrouwelijke schoolverlaters oogt heel wat beter. West-Vlaanderen moet hier de eer laten aan Vlaams-Brabant dat met 8,4% het laagste rest% laat noteren. West-Vlaanderen blijft met een rest% van 9,1% ook goed presteren.

De andere provincies halen alle eenzelfde of hoger rest% voor vrouwelijke schoolverlaters dan gemiddeld in Vlaanderen.

Oost-Vlaanderen scoort pal op het gemiddelde terwijl in Antwerpen en Limburg vrouwelijke schoolverlaters de grootste kans hebben om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

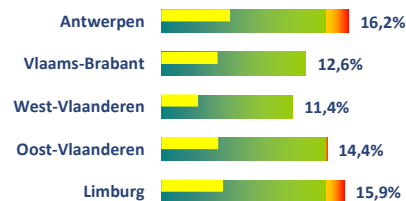
Het aandeel schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar is er met net geen 4% even hoog als in de provincie Antwerpen.

Rest% - Totaal = 12,5%

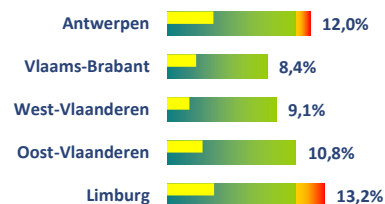
	Schoolverlaters		Werkzoekend na 1 jaar		
	totaal	waarvan ingeschr. VDAB	abs	% t.o.v. totaal	zonder werkervaring
Antwerpen	20.569	17.038	2.897	14,1%	4,9%
Vlaams-Brabant	11.177	8.619	1.171	10,5%	3,6%
West-Vlaanderen	13.514	11.446	1.386	10,3%	2,5%
Oost-Vlaanderen	16.736	13.855	2.096	12,5%	3,9%
Limburg	9.821	8.398	1.425	14,5%	4,6%
Vlaanderen	71.817	59.356	8.975	12,5%	4,0%

Rest% - Mannen = 14,3%

	Schoolverlaters		Werkzoekend na 1 jaar		
	totaal	waarvan ingeschr. VDAB	abs	% t.o.v. totaal	zonder werkervaring
Antwerpen	10.186	8.420	1.654	16,2%	5,9%
Vlaams-Brabant	5.617	4.332	705	12,6%	4,8%
West-Vlaanderen	6.716	5.648	765	11,4%	3,2%
Oost-Vlaanderen	8.097	6.645	1.163	14,4%	4,9%
Limburg	4.852	4.128	770	15,9%	5,3%
Vlaanderen	35.468	29.173	5.057	14,3%	4,9%

Rest% - Vrouwen = 10,8%

	Schoolverlaters		Werkzoekend na 1 jaar		
	totaal	waarvan ingeschr. VDAB	abs	% t.o.v. totaal	zonder werkervaring
Antwerpen	10.383	8.618	1.243	12,0%	3,9%
Vlaams-Brabant	5.560	4.287	466	8,4%	2,4%
West-Vlaanderen	6.798	5.798	621	9,1%	1,9%
Oost-Vlaanderen	8.639	7.210	933	10,8%	3,0%
Limburg	4.969	4.270	655	13,2%	3,9%
Vlaanderen	36.349	30.183	3.918	10,8%	3,1%

■ Deel rest% onder of gelijk aan gemiddelde
 ■ Deel rest% boven het gemiddelde
 ■ % zonder werkervaring

Studieniveau - Gebruikte afkortingen

Om de gegevens betreffende de schoolverlaters op een zinvolle manier te kunnen analyseren, is het nodig de totale populatie te verdelen in een aantal kleinere groepen. Wij noemen dit studieniveaus hoewel dit begrip in de onderwijswereld wellicht een andere betekenis heeft.

Soms worden indelingen gebruikt die een samenvoeging zijn van verschillende studieniveaus, we spreken in dat geval van scholingsniveaus. Ook deze kunnen om praktische redenen licht afwijken van de in het onderwijs gangbare indelingen.

De indeling in studie- en scholingsniveaus vindt u hiernaast.

De indeling in studieniveaus wordt afgeleid van de studiebewijzen uit de leer- en ervaringsbewijzendatabank (LED). Wie met een bepaald studieniveau geregistreerd wordt kan dus wel nog één of meer jaren gevolgd hebben of studiepunten behaald hebben in een hoger niveau zonder in dat hoger niveau een studiebewijs behaald te hebben.

Het is mogelijk om in de Leertijd en het DBSO naast een certificaat voor het beroepsgerichte deel van de opleiding ook een getuigschrift van de 2de of 3de graad of een diploma secundair onderwijs te behalen. Wij hebben ervoor geopteerd om voor de rapportering geen opsplitsing van deze niveaus te maken maar bij de detailbespreking wordt wel apart vermeld hoeveel schoolverlaters een getuigschrift of diploma behaalden voor zover deze gegevens beschikbaar zijn.

In het studieniveau BSO3 komen nog een aantal schoolverlaters voor die een opleiding in het beroepssecundair onderwijs van de 4de graad (BSO4) volgden. Deze opleidingen worden nog apart vermeld onder dit niveau.

Schoolverlaters die in het hoger onderwijs een gespecialiseerde of aanvullende opleiding volgden, worden teruggezet naar hun behaald basisdiploma (bachelor of master).

Deze werkwijze wordt vooral gehanteerd om versnippering tegen te gaan.

In de detailtoepassing worden alle gegevens immers nog eens geventileerd naar andere kenmerken (<http://www.vdab.be/trendsdoc/schoolverlaters/detail/>).

Aangezien we voor het studieniveau hoger beroepsonderwijs (HBO5) enkel over gegevens beschikken voor de opleiding toegepaste verpleegkunde, is de bespreking van dit niveau dan ook beperkt tot deze opleiding.

Voor alle studieniveaus die behoren tot de laaggeschoolden wordt gerapporteerd tot op het niveau studiegebied met uitzondering van het niveau Max. SO1 (enkel 1ste graad secundair onderwijs behaald) waar enkel het globale cijfer beschikbaar is. Vanaf de middengeschoolden volgt een meer uitgebreide bespreking met uitzondering van de academische bachelors waar studiegebied het laagste niveau is voor rapportering.

Benaming studieniveau	Korte naam
Laaggeschoold	
Max. sec. onderwijs van de 1ste graad	Max. SO1
Algemeen sec. onderwijs van de 2de graad	ASO2
Beroepssec. onderwijs van de 2de graad	BSO2
Technisch sec. onderwijs van de 2de graad	TSO2
Kunstsec. onderwijs van de 2de graad	KSO2
Buitengewoon secundair onderwijs	BuSO
Deeltijds beroepssecundair onderwijs	DBSO
Leertijd (Syntra Vlaanderen)	LEERTIJD
Middengeschoold	
Algemeen sec. onderwijs van de 3de graad	ASO3
Beroepssec. onderwijs van de 3de graad	BSO3
Technisch sec. onderwijs van de 3de graad	TSO3
Kunstsec. onderwijs van de 3de graad	KSO3
Hoger beroepsonderwijs	HBO5
Hooggeschoold	
Professioneel gerichte bachelor	PBA
Academisch gerichte bachelor	ABA
Master	MA

Meer inhoudelijke informatie over een welbepaalde studierichting of opleiding is terug te vinden op de website van onderwijskiezer (<http://www.onderwijskiezer.be/v2/index.php>)

Overzicht per studieniveau

Het aandeel laaggeschoolden in het totaal van de schoolverlaters bedraagt 13,8%, hiermee wordt de dalende trend van de laatste 2 jaren verder gezet (-2,1%punt). Er is een kleine daling van het aandeel middengeschoolden terwijl het aandeel hooggeschoolden dan weer licht toeneemt.

Bekijken we de groep schoolverlaters die na 1 jaar werkzoekend is, dan bedraagt het aandeel van de laaggeschoolden 32,8% of bijna 1 op 3.

Het aandeel van de middengeschoolden bedraagt na 1 jaar 41,3% wat ongeveer overeenkomt met het aandeel bij het afstuderen.

Het aandeel hooggeschoolde schoolverlaters lag nooit hoger maar dat geldt evenzeer voor hun aandeel 1 jaar na het afstuderen. 1 jaar na het verlaten van de school is 1 op 4 schoolverlaters hooggeschoold.

Hoe hoger de scholingsgraad hoe kleiner de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

Bij de **laaggeschoolden** hebben vooral de schoolverlaters die op niet meer leerplichtige leeftijd zelfs geen getuigschrift behaalden van de 2de graad secundair onderwijs (Max. SO1), de grootste problemen om een job te vinden.

Ook zij die hun BSO-opleiding niet afmaakten hebben bijna 1 kans op 3 om na 1 jaar werkzoekend te zijn. Schoolverlaters die een BuSO-opleiding volgden hebben het lastig in deze crisisperiode maar positief is dan weer dat het aandeel zonder werkervaring na 1 jaar onder het algemeen gemiddelde ligt, vooral onder invloed van de alternerende beroepsopleiding (ABO).

ASO2 telt niet zoveel schoolverlaters en doet het met een rest% van 15,3% niet zo slecht. Het rest% in het KSO2 ligt net onder 25% maar met amper 151 schoolverlaters is dit studieniveau van gering belang.

In het DBSO is iets meer dan 1 op 4 schoolverlaters na 1 jaar werkzoekend.

Schoolverlaters uit het TSO2 hebben 1 kans op 5 om na 1 jaar werkzoekend te zijn maar 8% heeft geen werkervaring opgedaan in het jaar na het verlaten van de school.

Net zoals in het verleden biedt een opleiding in de Leertijd de beste perspectieven op werk binnen dit scholingsniveau. Iets meer dan 1 op 8 schoolverlaters uit de Leertijd is werkzoekend na 1 jaar.

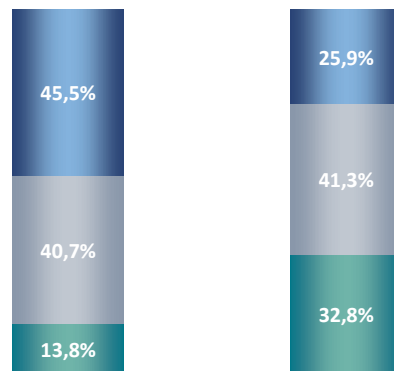
Bij de **middengeschoolden** is TSO3 duidelijk koploper.

Schoolverlaters uit het KSO3 hebben de grootste moeite bij de middengeschoolden in het zoeken en vinden van een eerste job.

Bij de **hooggeschoolden** bieden de masteropleidingen de beste kans op een eerste job al zorgen administratieve redenen voor een iets minder gunstige situatie bij de professionele bachelors (zie verder onder de resultaten van PBA).

De school verlaten met een diploma academische bachelor blijkt eens te meer niet aan te raden.

Naar scholing

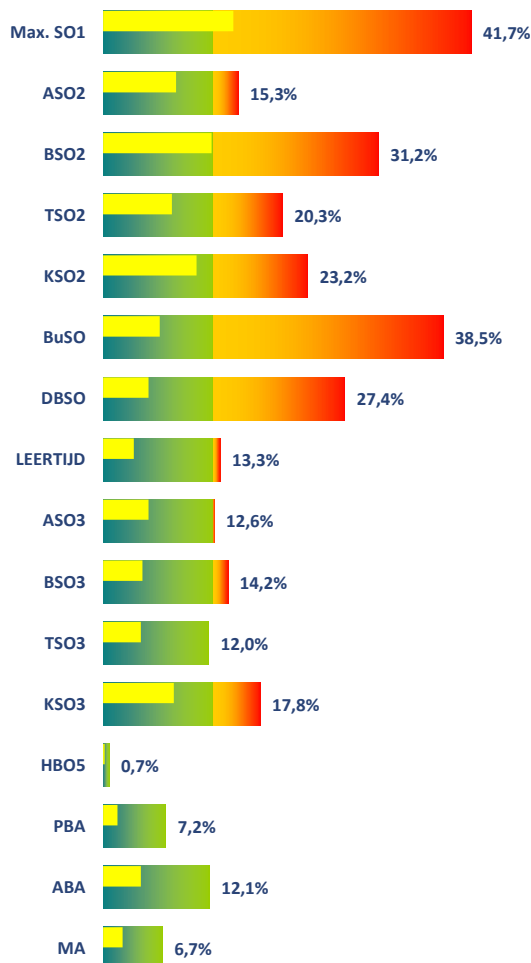

Schoolverlaters

WZ na 1 jaar

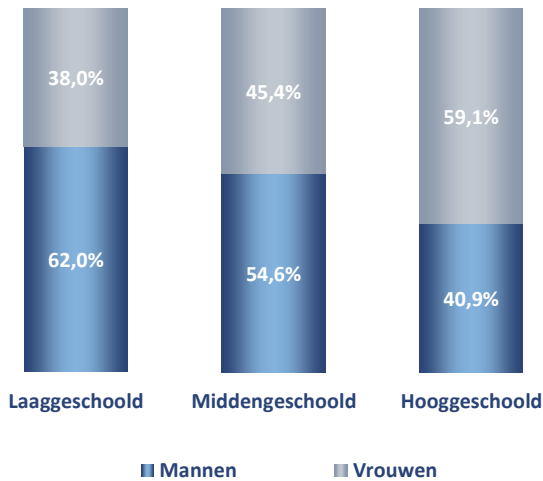
■ Laaggeschoold ■ Middengeschoold ■ Hooggeschoold

Naar studieniveau

■ Deel rest% onder of gelijk aan gemiddelde
 ■ Deel rest% boven het gemiddelde
 ■ % zonder werkervaring

Naar scholing en geslacht

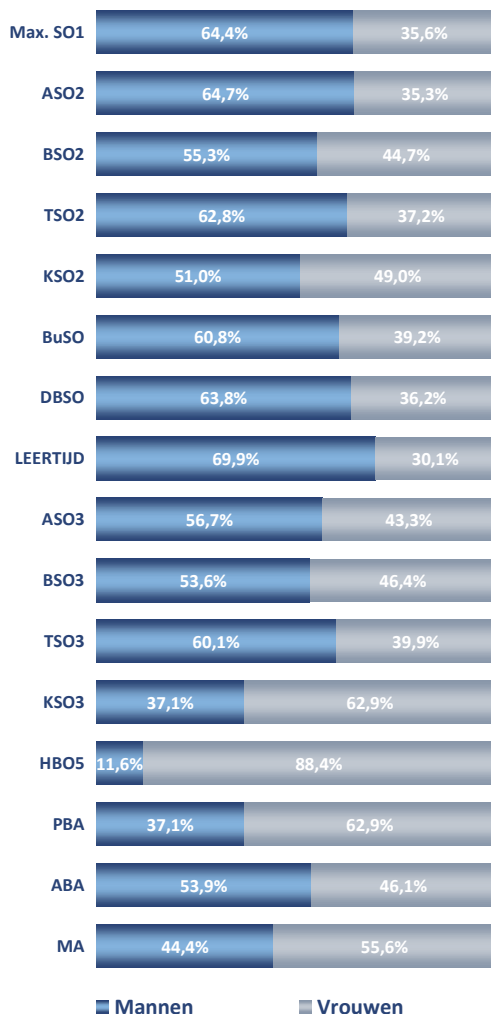

In de grafiek hiernaast is duidelijk merkbaar dat het aandeel vrouwen bij de schoolverlaters toeneemt naarmate het scholingsniveau stijgt.

Het aandeel mannen bij de laaggeschoolden bevindt zich ongeveer op hetzelfde niveau als in het vorige rapport. Het aandeel vrouwen bij de hooggeschoolden blijft eveneens quasi ongewijzigd.

Bij de middengespoolden zijn de mannen nog steeds oververtegenwoordigd met 54,6% maar ook hier verandert er weinig t.o.v. de vorige editie.

Naar studieniveau en geslacht

Quasi 2 op 3 schoolverlaters zonder enig diploma of getuigschrift zijn mannen. In alle studieniveaus bij de laaggeschoolden is het overwicht van de mannen groot. Het aandeel mannen is het kleinste in KSO2 maar dit is een studieniveau met erg weinig schoolverlaters.

In het BSO3 ligt het aandeel mannen niet zo ver boven 50%. In het ASO3 zijn er meer mannelijke schoolverlaters dan vrouwen. Het overwicht van mannelijke schoolverlaters bij de middengespoolden is het grootst in het TSO3 met 6 op 10 mannen. Het kunstsecundair onderwijs (KSO3) is dan weer veel meer een vrouwenzaak met minder dan 40% mannen.

In het HBO5 dat hier enkel de opleiding Verpleegkunde bevat is het overwicht van de vrouwen niet geheel onverwacht overweldigend met bijna 9 op 10 vrouwelijke schoolverlaters.

In het hoger onderwijs blijft het niveau professionele bachelor vooral veel vrouwen aantrekken (62,9%).

Bij de masters is het overwicht van de vrouwen minder groot. Bij de academische bachelors zijn er dan weer meer mannen dan vrouwen.

Resultaten per studieniveau

In de verdere bespreking wordt nader ingegaan op de resultaten van de 16 weerhouden studieniveaus.

Voor ieder niveau wordt het aantal schoolverlaters, diegenen die zich in de loop van de opvolgingsperiode als werkzoekende inschreven bij de VDAB, het restpercentage en de dynamiek (aandeel zonder werkervaring na 1 jaar) bekeken naar geslacht.

Voor de studieniveaus **t.e.m. de 2de graad secundair onderwijs**, het BuSO, het DBSO en de Leertijd wordt het rest% en het aandeel zonder werkervaring van ieder **studiegebied** grafisch weergegeven.

Tevens wordt zowel voor mannen als voor vrouwen een top 5 gegeven van de studiegebieden die het meeste schoolverlaters tellen.

Ook van deze studiegebieden wordt het rest% en het aandeel zonder werkervaring grafisch voorgesteld.

Voor de studieniveaus vanaf de **3de graad secundair onderwijs** wordt het rest% en het aandeel zonder werkervaring van ieder **studiegebied** grafisch weergegeven.

Daarnaast worden ook op dezelfde wijze de 10 best en de 10 slechtst presterende **studierichtingen of opleidingen** in kaart gebracht.

Telt een studieniveau niet meer dan 20 studierichtingen of opleidingen, dan worden deze allemaal vermeld.

Voor de academisch gerichte bachelors wordt slechts tot op studiegebied gerapporteerd vanwege de kleinere aantallen.

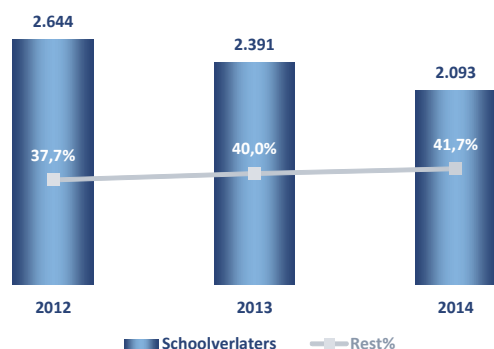
Vanaf de 3de graad secundair onderwijs wordt, zowel voor de mannen als voor de vrouwen, een top 5 van de studierichtingen of opleidingen met de meeste schoolverlaters vermeld. Ook hier wordt het rest% en de dynamiek grafisch voorgesteld.

Enige uitzondering op deze regel vormen de academische bachelors waar enkel tot op studiegebied gerapporteerd wordt.

Aangezien er voor het HBO5 maar over 1 studierichting kan gerapporteerd worden zal de bespreking hiervan afwijken van deze van de andere studieniveaus.

Max. SO1

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	2.391	2.093
Aantal ingeschreven bij VDAB	2.162	1.938
Werkzoekend na 1 jaar	956	873
Restpercentage	40,0%	41,7%
Zonder werkervaring	12,3%	14,7%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters (sv) terug die binnen het secundair onderwijs geen studiegetuigschrift van de 2de graad behaalden.

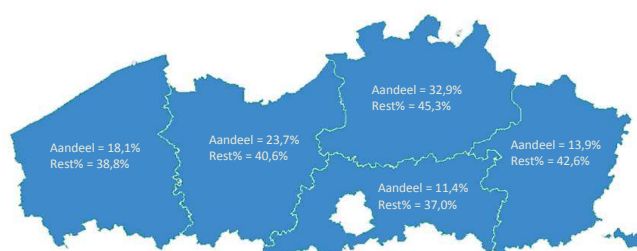
Er wordt slechts gerapporteerd over het niveau zelf. Meer dan 4 op 10 van deze schoolverlaters is 1 jaar na het verlaten van de school als werkzoekende ingeschreven bij de VDAB. Zorgwekkend is ook dat 1 op 7 na dat jaar geen enkele werkervaring heeft opgedaan. Zeker voor deze groep betekent dit het 'worst case scenario' voor hun verdere naschoolse loopbaan.

De daling van het aantal schoolverlaters dat enkel de 1ste graad van het secundair onderwijs met succes heeft afgerond zet zich door maar daar staat tegenover dat het voor deze groep ook steeds moeilijker wordt om een job te vinden.

Dit is een vrij logisch verschijnsel als men weet dat deze schoolverlaters vooral eenvoudige en dikwijls niet echt aantrekkelijke jobs mogen ambiëren die daarenboven onderhevig zijn aan automatisatie of voor een deel ingenomen worden door buitenlandse werknemers die dikwijls goedkoper zijn.

De arbeidsmarkt betreden zonder zelfs een 2de graad secundair onderwijs biedt weinig perspectieven op duurzaam werk. Deze schoolverlaters zullen zelfs met een goede attitude dikwijls nog een forse duw in de rug nodig hebben om de toegang tot een bedrijf te forceren.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

In de provincie Antwerpen behaalde 32,9% van de schoolverlaters geen enkele kwalificatie. Aangezien de provincie Antwerpen globaal 28,6% van alle schoolverlaters telt kunnen we hier spreken van een oververtegenwoordiging in het niveau max. SO1.

Ook het rest% voor dit niveau dat in Vlaanderen 41,7% bedraagt ligt in Antwerpen hoger (45,3%).

In de provincies Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen zijn er in verhouding tot het totaal aantal schoolverlaters iets minder ongekwalificeerden en zij zijn ook minder werkzoekend na 1 jaar.

In de andere provincies liggen aandeel en rest% veel dicht bij de gemiddelde waarden.

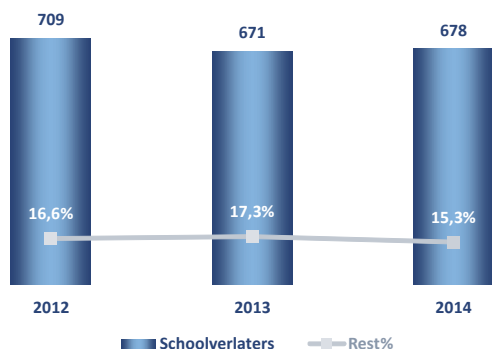
2.093 jongeren verlaten de school zonder de minste kwalificatie. 2 op 3 van hen zijn mannen, iets meer dan 4 op 10 is 1 jaar na het verlaten van de school werkzoekend en 1 op 7 deed zelfs geen enkele werkervaring op.

Positief is dat deze groep voor het 3de jaar op rij verkleint maar de situatie waarin ze zich bevinden wordt almaar meer problematisch. Zij hebben veel concurrentie in hun zoektocht naar laaggeschoolde arbeid die meer en meer verdwijnt.

Wil men deze jongeren nog enig perspectief bieden dan dringt onmiddellijke actie zich op. Met de gewijzigde reglementering rond de beroepsinschakelingstijd bestaat het risico dat sommige jongeren 'onder de radar' verdwijnen omdat ze op basis van hun niet afgemaakte studies toch nooit een uitkering zullen krijgen en dus het nut van een inschrijving als werkzoekende bij de VDAB in vraag kunnen stellen.

ASO2

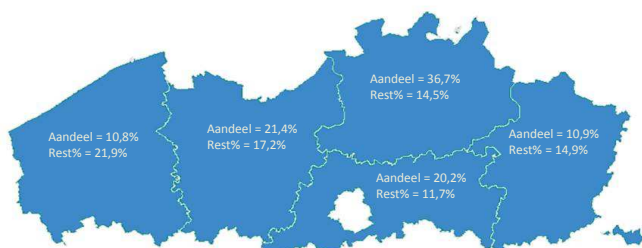
	2013	2014
Aantal schoolverlaters	671	678
Aantal ingeschreven bij VDAB	436	439
Werkzoekend na 1 jaar	116	104
Restpercentage	17,3%	15,3%
Zonder werkervaring	7,2%	8,3%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug die maximaal een getuigschrift behaalden van de 2de graad van het algemeen secundair onderwijs.

Deze schoolverlaters, die niet zo talrijk zijn, komen nog behoorlijk goed weg op de arbeidsmarkt voor zover zij geen te hoge eisen stellen aan het soort job dat ze willen uitoefenen. Schoolmoeheid is voor deze groep dikwijls de voornaamste beweegreden om de schoolbanken vaarwel te zeggen.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

Het ASO2 is in verhouding sterk oververtegenwoordigd in de provincie Antwerpen. De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt ook iets vlotter dan gemiddeld in Vlaanderen.

Ook in Vlaams-Brabant zijn er proportioneel meer schoolverlaters uit het ASO2 maar zij ondervinden weinig problemen om een job te vinden door onder meer de nabijheid van de luchthavens.

In West-Vlaanderen zijn er in verhouding minder schoolverlaters uit het ASO2 en het rest% ligt boven het gemiddelde voor Vlaanderen. In Oost-Vlaanderen zijn er in verhouding wat minder schoolverlaters maar verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt wat moeizamer dan gemiddeld.

In Limburg tenslotte zijn er in verhouding minder schoolverlaters uit het ASO2.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

Algemeen secundair onderwijs 16,0%

In het studiegebied 'Algemeen secundair onderwijs' (425 sv) is 16% van de mannelijke schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar.

Het studiegebied 'Sport' telt amper 14 schoolverlaters.

Vrouwen

Algemeen secundair onderwijs 13,9%

- Deel rest% onder of gelijk aan gemiddelde
- Deel rest% boven het gemiddelde
- % zonder werkervaring

Ook bij de vrouwelijke schoolverlaters in het ASO2 is er slechts 1 studiegebied met minstens 20 schoolverlaters.

In het studiegebied 'Algemeen secundair onderwijs' (237 sv) is ongeveer 1 op 7 vrouwelijke schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar. Vrouwen uit het ASO2 vinden dus iets makkelijker dan hun mannelijke collega's een job.

Het studiegebied 'Sport' (2 sv) telt te weinig schoolverlaters om er iets zinnigs over te zeggen.

Studiegebieden

Algemeen secundair onderwijs 15,3%

- Deel rest% onder of gelijk aan gemiddelde
- Deel rest% boven het gemiddelde
- % zonder werkervaring

Het ASO2 telt slechts 2 studiegebieden. Slechts 1 studiegebied telt minstens 20 schoolverlaters.

In het studiegebied 'Algemeen secundair onderwijs' (662 sv) bedraagt het rest% 15,3%.

Het studiegebied 'Sport' telt slechts 16 schoolverlaters.

678 schoolverlaters verlaten de school met als hoogste kwalificatie een getuigschrift van de 2de graad ASO. Mannen zijn hier veruit in de meerderheid.

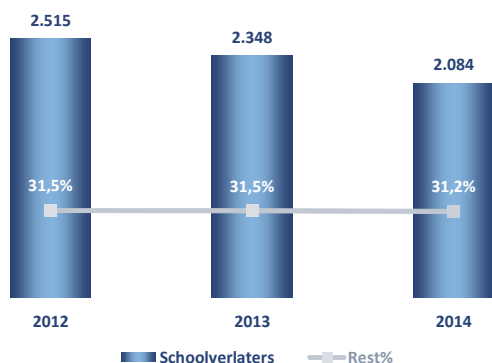
In de concurrentiestrijd met de andere schoolverlaters die zonder kwalificatie het onderwijs verlaten, hebben zij dikwijls een streepje voor omwille van betere attitudes en talenkennis. Voorwaarde is wel dat zij niet te kieskeurig zijn in hun jobambities.

Een aantal van deze schoolverlaters die vooral omwille van schoolmoeheid het onderwijs verlieten, hebben voldoende potentieel om op een later tijdstip alsnog een diploma secundair onderwijs te behalen.

Eens zij kennis gemaakt hebben met de realiteit van de arbeidsmarkt, die meestal toch wat tegenvalt, zien zij de noodzaak aan een bijkomende opleiding dikwijls beter in. Zij kunnen dikwijls nog terecht in het tweedekansonderwijs om zo alsnog een diploma secundair onderwijs te behalen.

BSO2

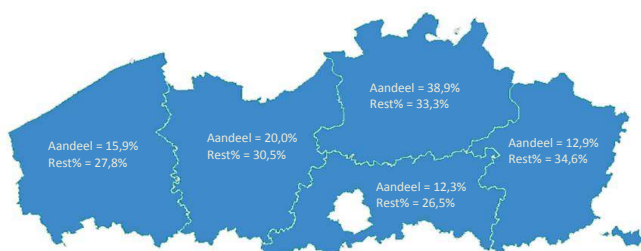
	2013	2014
Aantal schoolverlaters	2.348	2.084
Aantal ingeschreven bij VDAB	2.157	1.842
Werkzoekend na 1 jaar	739	650
Restpercentage	31,5%	31,2%
Zonder werkervaring	10,4%	12,3%

Binnen dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug die maximaal een studiegetuigschrift behaalden in het beroepssecundair onderwijs van de 2de graad.

De meeste schoolverlaters uit dit niveau hebben de school verlaten op een ogenblik dat zij niet over de vereiste competenties beschikten om direct inzetbaar te zijn op de arbeidsmarkt. Het aantal schoolverlaters daalt gestaag in dit niveau terwijl de kansen op werk ongeveer gelijk blijven.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

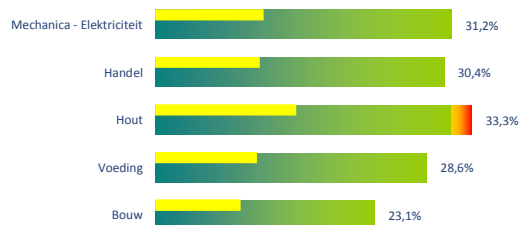
Het BSO2 is in verhouding sterk oververtegenwoordigd in de provincie Antwerpen. Het rest% ligt iets boven het gemiddeld niveau voor Vlaanderen.

In Vlaams-Brabant daarentegen zijn er proportioneel minder schoolverlaters uit het BSO2 maar hun kansen op een job zijn niet hoger dan gemiddeld in Vlaanderen voor dit niveau.

In Limburg waar het aandeel schoolverlaters uit het BSO2 quasi overeenkomt met het globale aandeel in de schoolverlaterspopulatie, ligt het rest% het hoogst.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

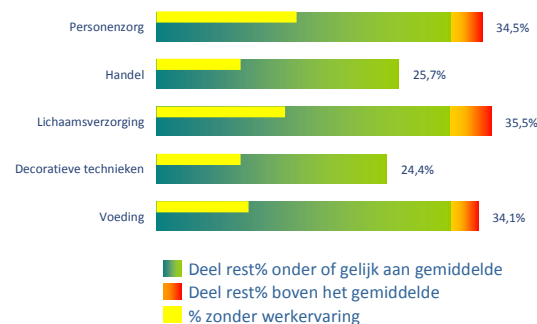

Het populairste studiegebied bij de mannen in BSO2 is 'Mechanica - Elektriciteit' (394 sv). Na 1 jaar is echter bijna 1 op 3 schoolverlaters werkzoekend. Het studiegebied 'Handel' (273 sv) biedt al evenmin goede perspectieven.

'Hout' (135 sv) op 3 doet het als enige studiegebied slechter dan gemiddeld voor dit niveau, terwijl schoolverlaters uit het studiegebied 'Voeding' (84 sv) dan weer minder dan 30% kans hebben om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

Het studiegebied 'Bouw' (78 sv) biedt veruit de beste kansen op werk in deze top 5.

Vrouwen

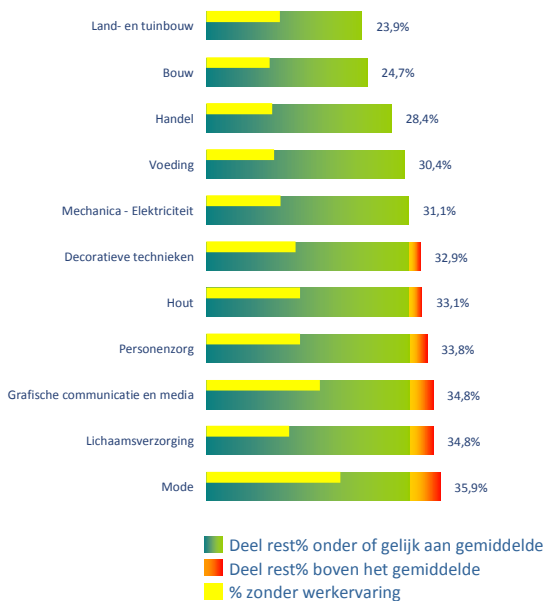
'Personenzorg' (391 sv) is het meest door vrouwen bevolkte studiegebied in BSO2. Iets meer dan 1 op 3 schoolverlaters is na 1 jaar werkzoekend.

'Handel' (202 sv) is eveneens populair en de aansluiting met de arbeidsmarkt is wat gunstiger.

Ook het studiegebied 'Lichaamsverzorging' (169 sv) biedt absoluut geen goede kansen op werk. 'Decoratieve technieken' (45 sv) doet het wat beter met 1 op 4 vrouwelijke schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar.

'Voeding' (41 sv) vervolledigt deze top 5 bij de vrouwen maar in tegenstelling tot de mannen zijn voor de vrouwen de vooruitzichten minder gunstig in dit studiegebied.

Studiegebieden

11 studiegebieden in het BSO2 tellen minstens 20 schoolverlaters.

5 studiegebieden bieden een betere aansluiting met de arbeidsmarkt dan gemiddeld voor BSO2.

Wie een opleiding volgde in het studiegebied 'Land- en tuinbouw' (71 sv) of 'Bouw' (93 sv) heeft de beste kansen om een job te vinden. Na 1 jaar is iets minder dan 1 op 4 schoolverlaters werkzoekend.

'Handel' (475 sv), 'Voeding' (125 sv) en 'Mechanica-Elektriciteit' (396 sv) halen een rest% rond 30%.

Wie een opleiding volgde in de studiegebieden 'Decoratieve technieken' (73 sv), 'Hout' (139 sv), 'Personenzorg' (452 sv), 'Grafische communicatie en media' (23 sv), 'Lichaamsverzorging' (191 sv) of 'Mode' (39 sv) ziet de kans om werkzoekend te zijn na 1 jaar oplopen tot ruim 30%.

De school verlaten na een onvolledig parcours legt een zware hypotheek op het vinden van een duurzame job. Zelfs in studiegebieden die nog aantrekkelijk zijn voor wie wel een kwalificatie behaalde zijn er weinig kansen weggelegd voor wie voortijdig afhaakte.

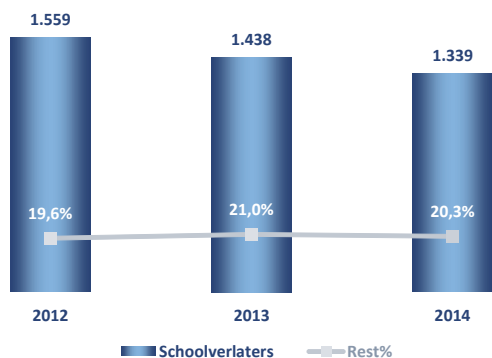
Slechts in 2 studiegebieden ligt het rest% lager dan 25% wat betekent dat, op een paar uitzonderingen na, wie met een opleiding uit dit niveau de school verlaat een kans heeft van minstens 1 op 4 om na 1 jaar werkzoekend te zijn oplopend tot meer dan 35%.

55% van deze schoolverlaters zijn mannen en dat het opleidingsaanbod vrouwen niet erg aanspreekt blijkt uit het feit dat meer dan 80% van de vrouwelijke schoolverlaters terug te vinden is in amper 3 studiegebieden.

Zeker in het beroepssecundair onderwijs is het behalen van een eindgetuigschrift een absolute noodzaak. Verder in dit rapport zullen we zelfs zien dat een 7de jaar geen overbodige luxe is.

TSO2

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	1.438	1.339
Aantal ingeschreven bij VDAB	1.168	1.040
Werkzoekend na 1 jaar	302	272
Restpercentage	21,0%	20,3%
Zonder werkervaring	7,9%	7,8%

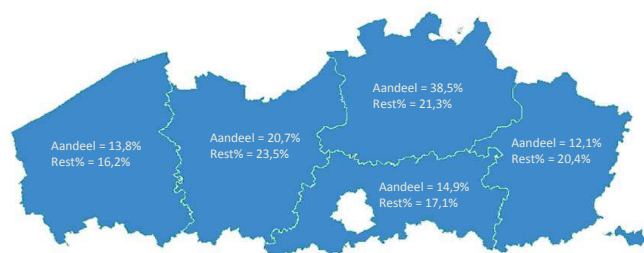

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het behalen van een studiegetuigschrift in het technisch secundair onderwijs van de 2de graad.

Studenten die in het secundair onderwijs van de 3de graad hun studies voortijdig stopzetten, maar voordien TSO2 volgden, worden naar dit niveau teruggezet.

Ook in dit niveau houdt de dalende trend qua aantal schoolverlaters aan. Iets meer dan 1 op 5 schoolverlaters uit het TSO2 is werkzoekend na 1 jaar en dat is vergelijkbaar met de voorgaande jaren.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

Opvallend is de situatie in de provincie Antwerpen waar het aandeel TSO2 veel hoger ligt dan het globale aandeel schoolverlaters (28,6%). De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt er ongeveer even vlot dan gemiddeld in Vlaanderen.

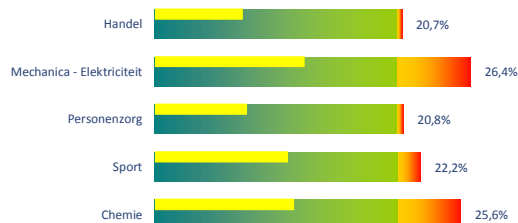
In West-Vlaanderen doet zich het tegenovergestelde voor. Er zijn in verhouding tot het totaal aantal schoolverlaters gevoelig minder TSO2'ers en hun doorstroming naar de arbeidsmarkt verloopt een stuk vlotter dan gemiddeld.

In Limburg ligt het aandeel TSO2 iets lager dan het globale aandeel schoolverlaters (13,7%) maar het rest% ligt er op het niveau van Vlaanderen.

In Oost-Vlaanderen verloopt het vinden van werk wat moeizamer terwijl de aansluiting met de arbeidsmarkt voor deze schoolverlaters in Vlaams-Brabant dan weer vrij vlot verloopt.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

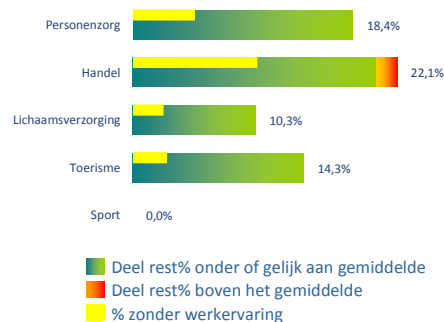

'Handel' (300 sv) en 'Mechanica - Elektriciteit' (144 sv) tellen de meeste schoolverlaters in TSO2. Handel biedt duidelijk beter aansluiting met de arbeidsmarkt.

Opvallend bij de mannen is het grote aantal schoolverlaters in het studiegebied 'Personenzorg' (130 sv) waar de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn 1 op 5 bedraagt.

Het studiegebied 'Sport' (81 sv) en 'Chemie' (43 sv) vervolledigen deze top 5 en halen een rest% van respectievelijk ruim 20% en 25%.

Vrouwen

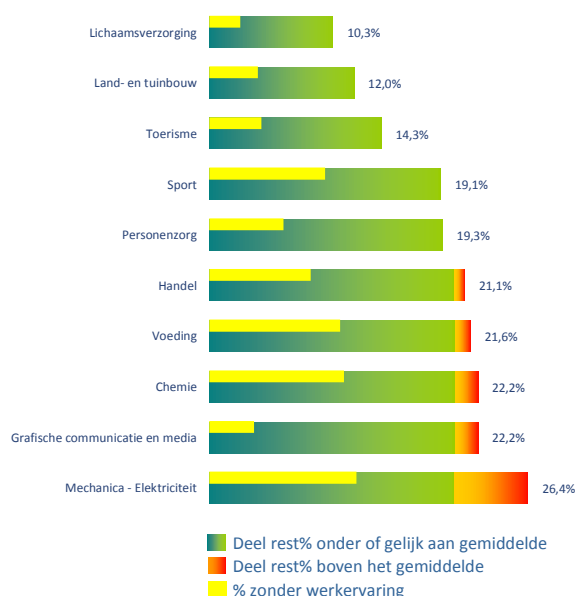
Vrouwen kiezen, op twee na, voor dezelfde studiegebieden in deze top 5. Uitgezonderd voor 'Handel' vinden zij merkkelijk beter aansluiting met de arbeidsmarkt dan mannen die dezelfde keuzes maakten, maar de kleinere aantallen nopen toch tot voorzichtigheid bij de interpretatie.

'Personenzorg' (212 sv) en 'Handel' (154 sv) zijn veruit de grootste studiegebieden bij de vrouwen. Handel is wel het enige studiegebied in deze top 5 waarvan het rest% boven het gemiddelde voor Vlaanderen ligt.

'Lichaamsverzorging' (39 sv) haalt een rest% van iets meer dan 10% wat opmerkelijk goed is maar het gaat over een klein aantal schoolverlaters.

In het studiegebied 'Toerisme' (35 sv) is 1 op 7 schoolverlaters werkzoekend na een jaar. In het studiegebied 'Sport' (13 sv) tenslotte is niemand nog werkzoekend na 1 jaar maar de aantallen zijn zo klein dat we hier geen harde conclusies aan kunnen verbinden.

Studiegebieden

In TSO2 zijn er 10 studiegebieden met minstens 20 schoolverlaters. 5 van deze studiegebieden bieden een beter dan gemiddelde aansluiting met de arbeidsmarkt voor dit niveau.

'Lichaamsverzorging' (39 sv), 'Land- en tuinbouw' (25 sv) en 'Toerisme' (70 sv) halen een rest% beneden 15% wat voor dit niveau zeer goed is.

In de studiegebieden 'Sport' (94 sv) en 'Personenzorg' (342 sv) is net geen 1 op 5 werkzoekend na 1 jaar.

Wie een opleiding volgde in het studiegebied 'Handel' (454 sv), 'Voeding' (37 sv), 'Chemie' (54 sv) of 'Grafische communicatie en media' (27 sv) ziet zijn/haar kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn oplopen tot meer dan 1 op 5.

Wie een opleiding uit het studiegebied 'Mechanica - Elektriciteit' volgde (148 sv) is het slechtst af, meer dan 1 op 4 van deze schoolverlaters is werkzoekend na 1 jaar.

Hoewel het aanbod in TSO2 traditioneel meer mannen kan bekoren verlaat bijna 7 op 10 van de mannelijke schoolverlaters het onderwijs na een onvolledige loopbaan in een zogenaamd 'zachte' richting.

De 'harde' technische richtingen, ook bekend als nijverheidsrichtingen, verliezen dus verder terrein.

Vrouwen zijn sterk geconcentreerd in 'zachte' richtingen en hun kansen op werk vanuit TSO2 liggen dan ook gevoelig beter dan deze bij de mannen. Al moet benadrukt worden dat niet iedereen een job vindt die direct aansluit bij de gevolgde opleiding.

Opvallend is de slechte aansluiting met de arbeidsmarkt van de praktisch uitsluitend mannelijke schoolverlaters uit het studiegebied 'Mechanica - Elektriciteit'. Nochtans is de vraag naar technisch geschoolden groot, tenminste als ze hun studie wel afmaakten.

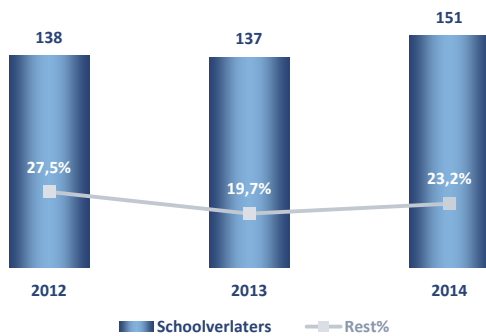
Eens te meer blijkt dat een schoolverlater die zijn studie niet afmaakt noodzakelijke competenties mist om aantrekkelijk te zijn voor de arbeidsmarkt.

1 op 3 schoolverlaters verliet de school met een opleiding uit het studiegebied 'Handel'; zij hebben veel kans om hun dromen grondig te moeten bijsturen. Ook zij zullen in veel gevallen een job moeten zoeken die niet direct aansluit bij hun (onvolledige) opleiding of lopen veel kans in die zin geactiveerd te worden.

Hoewel een aantal van deze schoolverlaters zeker nog een groeipotentieel bezit, is het maar de vraag of ze voldoende kansen zullen krijgen of grijpen om dit potentieel ook te benutten.

KSO2

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	137	151
Aantal ingeschreven bij VDAB	106	120
Werkzoekend na 1 jaar	27	35
Restpercentage	19,7%	23,2%
Zonder werkervaring	5,8%	10,6%

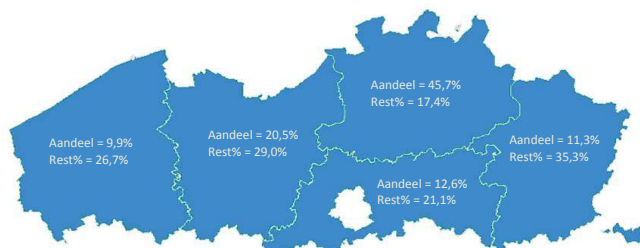

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het behalen van max. een studiegetuigschrift van het kunstsecundair onderwijs van de 2de graad.

Studenten die in het secundair onderwijs van de 3de graad hun studies voortijdig stopzetten, maar voordien KSO2 volgden, worden naar dit niveau teruggezet.

KSO2 is het kleinste studieniveau dat in dit rapport besproken wordt.

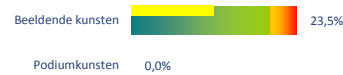
Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

Bijna de helft van alle schoolverlaters uit het KSO2 hebben hun woonplaats in de provincie Antwerpen. Ook het rest% ligt er veruit het laagst van alle Vlaamse provincies. In de andere provincies ligt het aandeel schoolverlaters uit het KSO2 steeds lager dan het aandeel in het totaal van de schoolverlaters en verschilt het rest% erg. Aangezien het aantal schoolverlaters zo klein is in dit niveau is het niet aangewezen om hier veel conclusies aan te verbinden.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

In het KSO2 is alleen het studiegebied 'Beeldende kunsten' (68 sv) van enige omvang bij de mannen. De kans om werkzoekend te zijn na 1 jaar bedraagt iets minder dan 1 op 4 maar gezien de kleine aantallen is voorzichtigheid bij de interpretatie geboden.

'Podiumkunsten' (9 sv) telt te weinig mannelijke schoolverlaters om conclusies te trekken.

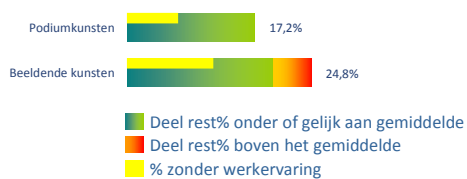
Vrouwen

Net als bij de mannen is bij de vrouwen ook enkel het studiegebied 'Beeldende kunsten' (53 sv) van enige omvang in het KSO2. Het rest% ligt iets hoger dan bij de mannen.

Bij de vrouwen telt het studiegebied 'Podiumkunsten' (20 sv) te weinig schoolverlaters om er conclusies aan te verbinden.

Studiegebieden

We tellen in het KSO2 maar 2 studiegebieden met minstens 20 schoolverlaters.

In het studiegebied 'Beeldende kunsten' (121 sv) is de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn iets minder dan 1 op 4.

Wie een opleiding volgde uit het studiegebied 'Podiumkunsten' (29 sv) is beter af maar door de kleine absolute aantallen in dit studiegebied moet het rest% wel met de nodige omzichtigheid gehanteerd worden.

Het kunstsecundair onderwijs van de 2de graad is het kleinste studieniveau in dit rapport.

Net als in de andere niveaus van de 2de graad geldt hier nog meer dat de arbeidsmarkt niet zit te wachten op schoolverlaters die hun opleiding niet afmaakten.

Door de concurrentie uit het KSO3, dat ook niet zo'n goede aansluiting met de arbeidsmarkt verzekert, is de kans groot dat schoolverlaters uit het KSO2 buiten de artistieke sector aan de slag moeten als ze een job willen.

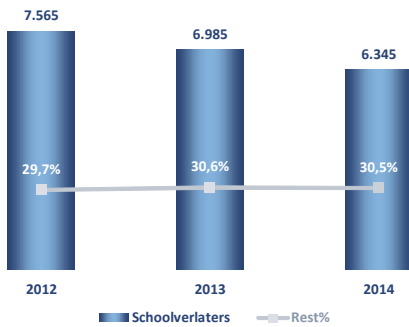
Enkel in de provincie Antwerpen met de stad Antwerpen als artistiek centrum liggen de kaarten gunstiger.

Ongekwalficeerd

	2013	2014
Schoolverlaters	6.985	6.345
Werkzoekend na 1 jaar	2.140	1.934
Restpercentage	30,6%	30,5%
Zonder werkervaring	10,1%	11,7%

	2013	2014
Mannen	4.262	3.857
Werkzoekend na 1 jaar	1.373	1.195
Restpercentage	32,2%	31,0%
Zonder werkervaring	11,0%	11,7%

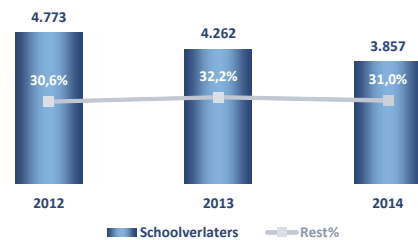
Evolutie aandeel en rest% - Totaal

Het aantal ongekwalficeerde schoolverlaters dat de arbeidsmarkt betreedt neemt voor het 2de jaar op rij sterk af. Er zijn nu 16% minder ongekwalficeerde schoolverlaters dan 2 jaar geleden.

De afstand tot de arbeidsmarkt blijft voor deze groep van schoolverlaters even groot, iets meer dan 3 op 10 is werkzoekend na 1 jaar. We tellen echter een stijging van het aandeel schoolverlaters dat na 1 jaar nog geen werkervaring opdeed.

Evolutie aandeel en rest% - Mannen

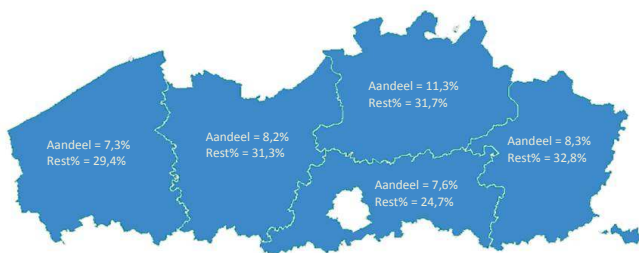

Bij de mannen daalt het aantal ongekwalficeerde schoolverlaters met 19% ten opzichte van 2 jaar geleden.

Ook het aandeel mannelijke schoolverlaters dat ongekwalficeerd op de arbeidsmarkt komt, blijft verder dalen. Waar we vorig jaar nog een aandeel van 11,7% ongekwalficeerde mannelijke schoolverlaters telden, is dit nu gedaald naar 10,9%.

De kansen om snel aan de werkloosheid te ontsnappen zijn quasi gelijk gebleven.

Aandeel en rest% per provincie - Totaal

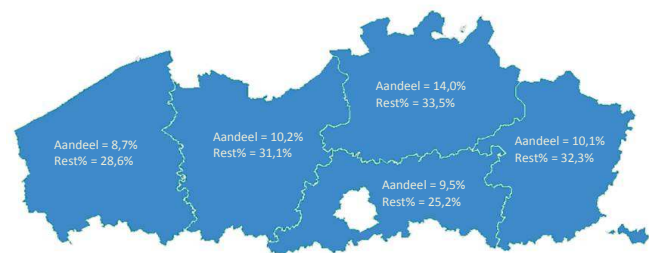

Enkel in de provincie Antwerpen ligt het aandeel ongekwalficeerde schoolverlaters beduidend boven het aandeel van de totale populatie in Vlaanderen (8,8%).

Het aandeel ongekwalficeerde schoolverlaters is het laagst in West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant terwijl Oost-Vlaanderen en Limburg een fractie minder ongekwalficeerde schoolverlaters tellen dan gemiddeld in Vlaanderen.

De aansluiting met de arbeidsmarkt voor deze groep verloopt relatief vlot in Vlaams-Brabant terwijl het rest% in de andere provincies niet zo veel verschilt.

Aandeel en rest% per provincie - Mannen

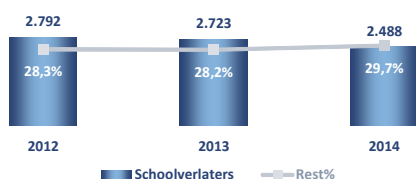
De provincie Antwerpen heeft duidelijk een probleem waar het schoolverlaters betreft die zonder enige kwalificatie op de arbeidsmarkt komen. Toch neemt ook hier dit aandeel licht af. Alle andere provincies scoren onder de gemiddelde waarde voor wat het aandeel ongekwalficeerden betreft.

De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt het vlotst in de provincie Vlaams-Brabant. In West-Vlaanderen liggen de kansen op werk iets minder goed.

Oost-Vlaanderen, Limburg en Antwerpen doen nog minder goed maar ontlopen mekaar niet zo veel.

	2013	2014
Vrouwen	2.723	2.488
Werkzoekend na 1 jaar	767	739
Restpercentage	28,2%	29,7%
Zonder werkervaring	8,7%	11,5%

Evolutie aandeel en rest% - Vrouwen

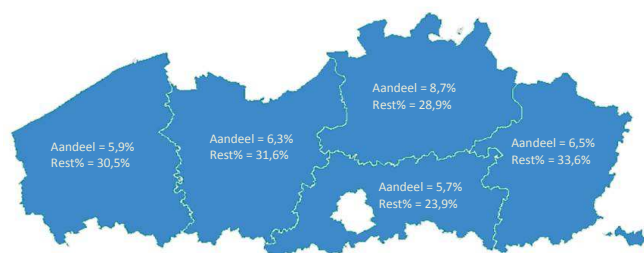

Ook het aantal ongekwalificeerde vrouwen neemt af, er is een daling met 10,9% over de laatste 2 jaar.

Dit heeft ook voor de ongekwalificeerde vrouwelijke schoolverlaters een daling van de ongekwalificeerde uitstroom tot gevolg van 7,4% naar 6,8% in vergelijking met vorig jaar.

Het rest% voor deze groep wijzigt nauwelijks ten opzichte van de vorige editie en bevindt zich op een iets lager niveau dan dat bij de mannen.

Aandeel en rest% per provincie - Vrouwen

Net als bij de mannen ligt ook het aandeel ongekwalificeerde vrouwelijke schoolverlaters het hoogst in de provincie Antwerpen. In de andere provincies ligt dit aandeel gevoelig lager.

In Vlaams-Brabant verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt voor deze groep veruit het vlotst met 23,9% werkzoekend na 1 jaar. Enkel Antwerpen blijft qua rest% ook beneden 30%. In de andere provincies rondt het rest% net de kaap van 30% met 33,6% als hoogste waarde in Limburg.

Een onderwijsaanbod met voor ieder wat wils kon jaren lang niet beletten dat een aanzienlijk deel van de schoolverlaters de stap naar de arbeidsmarkt zetten zonder enige kwalificatie op zak. Vorig jaar konden we een evolutie ten goede vaststellen en deze zet zich nu door en dat is niets te vroeg.

We tellen nu nog 6.345 jongeren die de arbeidsmarkt trotseren zonder dat ze daar echt klaar voor zijn. Als zij voldoende werk-lust en flexibiliteit aan de dag leggen, is er misschien hoop maar van een leien dakje zal het beslist niet lopen. Voor de VDAB en andere actoren actief in de begeleiding van probleemgroepen op de arbeidsmarkt wordt het een hele uitdaging om deze jongeren een toekomst te bezorgen.

Bij veel van deze jongeren houdt het niet behalen van een kwalificatie rechtstreeks verband met het ontbreken van enkele elementaire attitudes en persoonlijke problemen.

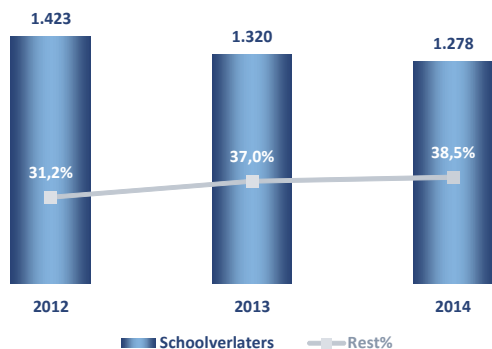
Op de werkvloer is er nog veel minder begrip dan op school voor onaangepast gedrag in al zijn vormen.

De daling van het aantal ongekwalificeerde schoolverlaters zet zich ook sterker door bij de mannen dan bij de vrouwen. Gezien het grote overwicht van de mannen in deze groep is dat maar goed ook.

Naar de toekomst toe wordt het allicht wat moeilijker om de evolutie van deze groep op te volgen. Een aantal onder hen zal zelfs niet (meer) moeten rekenen op een beroepsinschakelings-uitkering en dus bestaat het risico dat zij onder de radar verdwijnen van de instanties die hen het best zouden kunnen helpen als zij zich niet meer als werkzoekende inschrijven bij de VDAB.

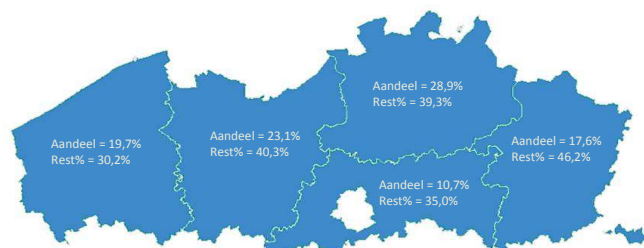
BuSO

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	1.320	1.278
Aantal ingeschreven bij VDAB	1.312	1.264
Werkzoekend na 1 jaar	489	492
Restpercentage	37,0%	38,5%
Zonder werkervaring	3,9%	6,4%

Binnen dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug uit het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) die opgeleid werden voor een tewerkstelling in het reguliere arbeidscircuit (OV3) evenals diegenen die na het BuSO nog een alternerende beroepsopleiding (ABO) volgden.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

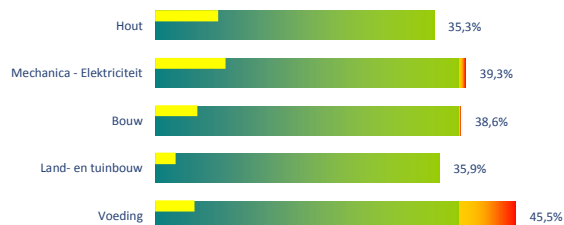

Het BuSO is in verhouding oververtegenwoordigd in de provincie Limburg en ondervertegenwoordigd in Vlaams-Brabant. In de andere provincies liggen de aandelen op het niveau van het totaal aantal schoolverlaters.

Schoolverlaters uit het BuSO zijn na 1 jaar het minst werkzoekend in West-Vlaanderen en hebben de meeste moeite om aansluiting te vinden met de arbeidsmarkt in de provincie Limburg.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

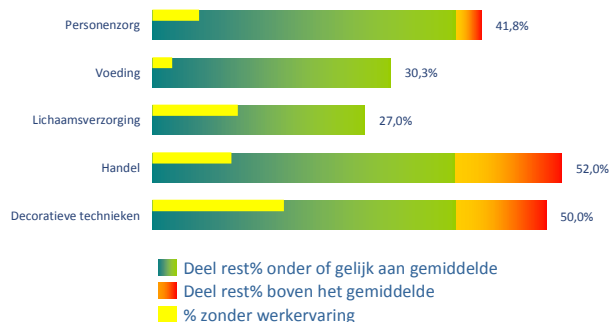

Het populairste studiegebied bij de mannen in het BuSO is 'Hout' (139 sv) en biedt ook de beste aansluiting met de arbeidsmarkt. 'Mechanica - Elektriciteit' (135 sv) telt bijna evenveel schoolverlaters maar presteert iets minder goed.

Ook de studiegebieden 'Bouw' (132 sv) en 'Land- en tuinbouw' (117 sv) kunnen op heel wat mannelijke belangstelling rekenen en zitten ook qua rest% in elkaars buurt.

In het studiegebied 'Voeding' (101 sv) ligt het rest% beduidend boven het gemiddelde voor dit niveau.

Vrouwen

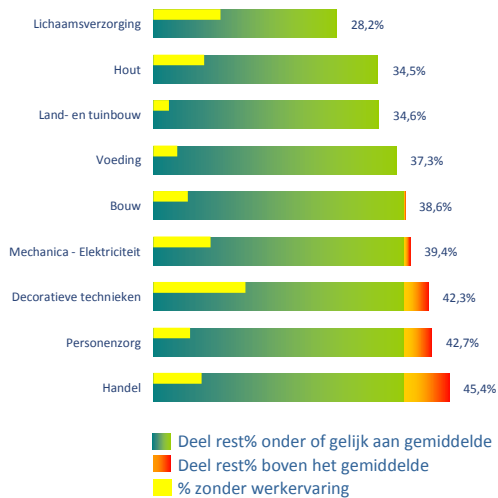

'Personenzorg' (220 sv) is het meest door vrouwen bevolkte studiegebied in het BuSO. Meer dan 4 op 10 schoolverlaters is na 1 jaar werkzoekend.

'Voeding' (119 sv) is eveneens een topper en de kansen op werk liggen er een stuk gunstiger. Dit geldt nog meer voor 'Lichaamsverzorging' (74 sv) waar het rest% daalt naar 27% wat een puik resultaat is.

In de resterende studiegebieden van deze top 5 bij de vrouwen, 'Handel' (50 sv) en 'Decoratieve technieken' (18 sv), is telkens 1 op 2 vrouwelijke schoolverlaters werkzoekend 1 jaar na het verlaten van de school. Voor 'Decoratieve technieken' geldt wel dat het aantal schoolverlaters erg laag ligt.

Studiegebieden

9 studiegebieden in het BuSO tellen minstens 20 schoolverlaters.

4 studiegebieden bieden een betere aansluiting met de arbeidsmarkt dan gemiddeld voor BuSO.

Wie een opleiding volgde in het studiegebied 'Lichaamsverzorging' (78 sv) heeft de beste kansen om na 1 jaar niet meer werkzoekend te zijn. Na 1 jaar is iets minder dan 3 op 10 op zoek naar een job. Ook 'Hout' (142 sv), 'Land- en tuinbouw' (127 sv) en 'Voeding' (220 sv) presteren beter dan het gemiddelde voor het BuSO.

In de studiegebieden 'Bouw' (132 sv) en 'Mechanica - Elektriciteit' (137 sv) leunt het rest% aan bij 40%.

Wie een opleiding volgde in de studiegebieden 'Decoratieve technieken' (71 sv), 'Personenzorg' (248 sv) of 'Handel' (108 sv) ziet de kans om werkzoekend te zijn na 1 jaar sterk toenemen.

Schoolverlaters uit het BuSO hebben het niet makkelijk om aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt. Uiteraard zit hun beperking daar voor iets tussen maar dikwijls hebben zij ook troeven die voor werkgevers onbekend zijn.

Deze schoolverlaters hebben dikwijls een betere werkhouding dan andere schoolverlaters die op dezelfde jobs mikken. Veelal hebben zij ook geen probleem met repetitief werk waarbij zij een mooi rendement halen na een inwerkperiode. Daarenboven zijn er een aantal Bijzondere TewerkstellingsOndersteunende Maatregelen (BTOM) die hen ook voor werkgevers financieel interessant (kunnen) maken.

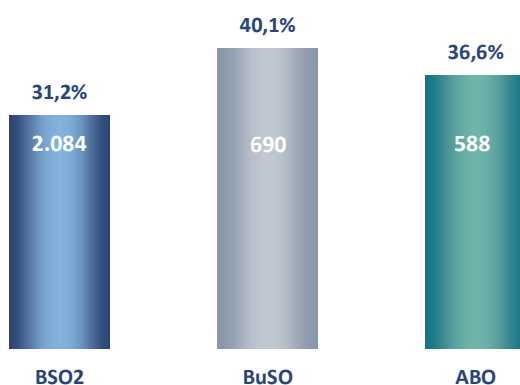
Alleen komen deze voordelen niet direct tot uiting als men op een gangbare manier solliciteert voor een job en terecht komt in een groep andere sollicitanten die misschien op het eerste gezicht aantrekkelijker lijken. Daarom is het van het grootste belang dat deze schoolverlaters goed begeleid worden naar werk en dat aan werkgevers goed de troeven die deze werkzoekenden ongetwijfeld hebben duidelijk in de verf worden gezet.

Uiteraard kan een jaar ervaring op de werkvloer middels een ABO een mooie opstap zijn naar meer duurzaam werk.

Vergelijking rest% BSO2 - BuSO - ABO

Leerlingen uit het BuSO kunnen ook nog een bijkomend jaar alternerende beroepsopleiding (ABO) volgen waarbij ze een jaar lang ervaring kunnen opdoen op de werkvloer.

In de grafiek hieronder wordt duidelijk hoe de verschillende onderdelen van dit niveau presteren en wat het effect is van een bijkomend jaar (ABO) op de kansen op werk. In de grafiek wordt ook de vergelijking gemaakt met schoolverlaters uit het BSO2 omdat deze dikwijls mikken op dezelfde jobs.

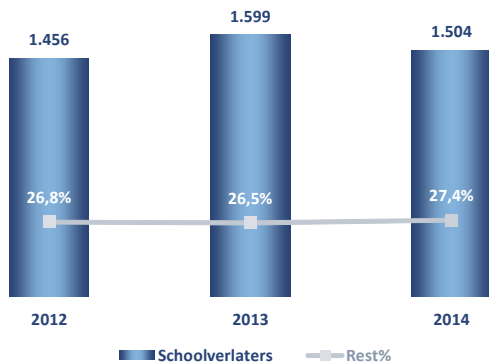

2.048 schoolverlaters komen uit het beroepssecundair onderwijs van de 2de graad. 690 schoolverlaters hielden het voor bekeken na het behalen van een studiegetuigschrift van het buitengewoon secundair onderwijs. 588 schoolverlaters volgden na het BuSO nog een jaar alternerende beroepsopleiding.

De grafiek toont duidelijk aan dat het reguliere BSO2 de beste aansluiting met de arbeidsmarkt garandeert. Binnen de populatie schoolverlaters die een BuSO-opleiding volgden is duidelijk dat een extra jaar praktijkervaring op de werkvloer zijn vruchten afwerpt.

DBSO

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	1.599	1.504
Aantal ingeschreven bij VDAB	1.598	1.502
Werkzoekend na 1 jaar	423	412
Restpercentage	26,5%	27,4%
Zonder werkervaring	4,9%	5,1%

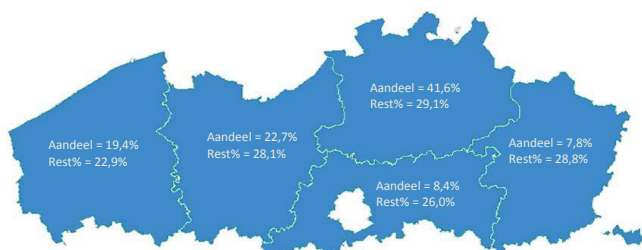
In dit niveau wordt gerapporteerd over schoolverlaters die een kwalificatie behaalden in het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Terwijl het aantal schoolverlaters licht schommelt situeert de aansluiting met de arbeidsmarkt zich de laatste jaren op hetzelfde niveau.

Iets meer dan 1 op 4 schoolverlaters is werkzoekend na 1 jaar en het feit dat 5% geen werkervaring kon opdoen is geen slecht resultaat.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie

West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

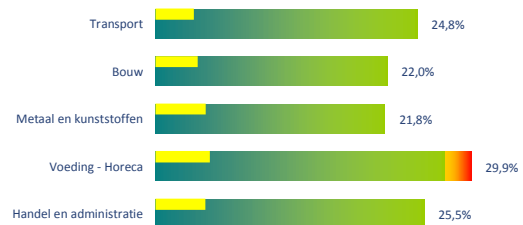
Het DBSO is in verhouding sterk oververtegenwoordigd in de provincie Antwerpen. De aansluiting met de arbeidsmarkt geschiedt hier iets moeilijker dan gemiddeld in Vlaanderen.

Vlaams-Brabant en Limburg tellen proportioneel het minste schoolverlaters in het DBSO. Het rest% in deze provincies is quasi gelijk aan het gemiddelde voor Vlaanderen.

Het DBSO presteert zonder twijfel het best in West-Vlaanderen. Iets meer dan 1 op 5 schoolverlaters is er werkzoekend na 1 jaar en dat is in crisistijd toch wel een knappe prestatie.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

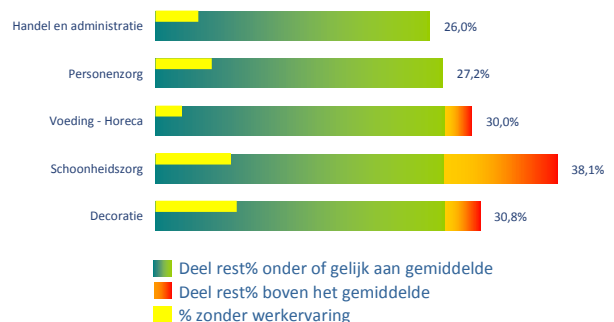

4 op 5 studiegebieden van deze top 5 voor mannen in DBSO halen een beter rest% dan gemiddeld voor dit niveau. Men zou dus kunnen stellen dat mannen vooral arbeidsmarktgericht kiezen in DBSO.

Het studiegebied 'Transport' (165 sv) telt de meeste schoolverlaters maar ook 'Bouw' (150 sv) en 'Metaal en kunststoffen' (147 sv) oefent veel aantrekkingskracht uit.

'Voeding - Horeca' (117 sv) doet het als enige studiegebied in deze top 5 minder goed dan gemiddeld. 'Handel en administratie' (106 sv) scoort met 1 op 4 schoolverlaters nog werkzoekend dan weer iets onder het gemiddelde voor dit niveau.

Vrouwen

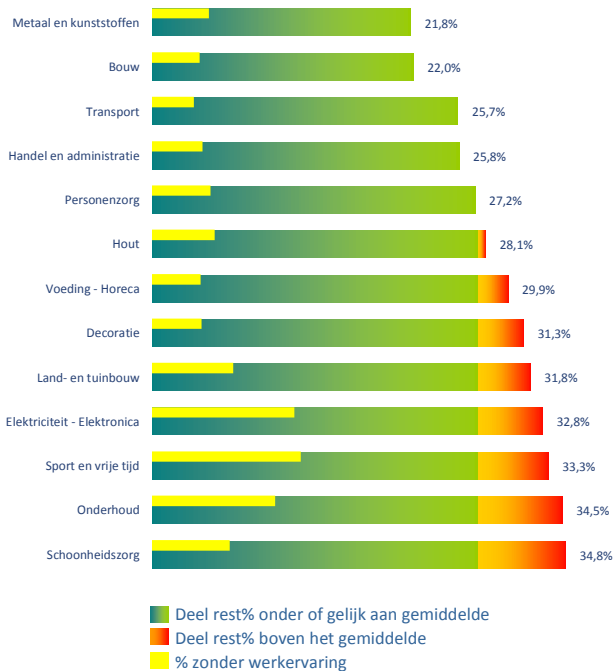
'Handel en administratie' (223 sv) is het populairst bij de vrouwen in DBSO maar na 1 jaar is iets meer dan 1 op 4 werkzoekend.

'Personenzorg' (169 sv) kan ook op veel belangstelling rekenen en het rest% ligt ongeveer op hetzelfde niveau als handel en administratie.

'Voeding - Horeca' (80 sv) lijkt dan weer een minder goede keuze met 3 op 10 vrouwelijke schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar.

'Schoonheidszorg' (42 sv) doet het nog minder goed maar de aantallen worden klein en dat geldt nog meer voor 'Decoratie' (13 sv) waardoor deze resultaten toch minder betrouwbaar zijn.

Studiegebieden

13 studiegebieden uit het DBSO tellen minstens 20 schoolverlaters. Slechts 5 studiegebieden garanderen een beter dan gemiddelde aansluiting met de arbeidsmarkt voor dit niveau.

De kansen op een job zijn het gunstigst voor schoolverlaters die een opleiding volgden uit het studiegebied 'Metaal en kunststoffen' (147 sv). Ook in het studiegebied 'Bouw' (150 sv) ligt het rest% iets hoger dan 20%, wat een goed resultaat is voor dit niveau.

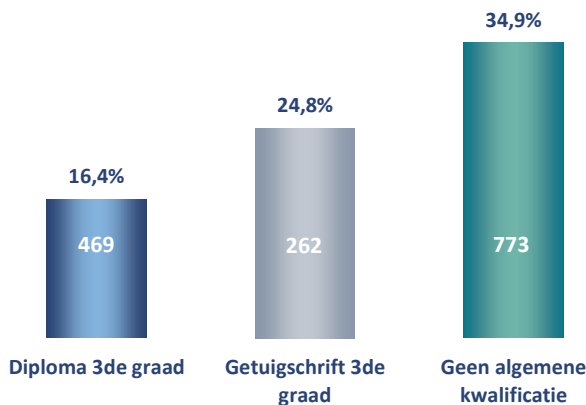
In de studiegebieden 'Transport' (171 sv), 'Handel en administratie' (329 sv) en 'Personenzorg' (184) bedraagt de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn ruim 1 op 4.

4 andere studiegebieden leunen aan bij een rest% rond 30%; 'Hout' (57 sv), 'Voeding - Horeca' (197 sv), 'Decoratie' (48 sv) en 'Land- en tuinbouw' (44 sv).

Wie een opleiding volgde uit de studiegebieden 'Elektriciteit - Elektronica' (67 sv), 'Sport en vrije tijd' (24 sv), 'Onderhoud' (29 sv) of 'Schoonheidszorg' (46 sv) ziet zijn/haar kansen om na 1 jaar niet meer werkzoekend te zijn verder slinken.

Invloed algemene kwalificatie op rest%

Net als bij de Leertijd is het ook in het DBSO mogelijk om naast een certificaat voor de beroepsgerichte vorming een getuigschrift te behalen van de 2de of 3de graad secundair onderwijs of een diploma secundair onderwijs. Hieronder bekijken wij het effect van het behalen van een getuigschrift 3de graad of diploma secundair onderwijs op het vinden van een job.

469 schoolverlaters behaalden naast een certificaat voor het beroepsgerichte gedeelte ook een diploma secundair onderwijs. 262 schoolverlaters verlieten het DBSO met een getuigschrift van de 3de graad en 773 behaalden het certificaat met enkel een algemene kwalificatie van de 2de graad of geen kwalificatie. Het effect is duidelijk. Wie een diploma secundair onderwijs behaalde heeft één kans van 1 op 6 om na 1 jaar werkzoekend te zijn. Voor wie geen algemene kwalificatie of enkel 2de graad behaalde, is die kans 1 op 3 of het dubbele.

Een getuigschrift 3de graad secundair onderwijs biedt met een rest% van 24,8% eveneens een duidelijke meerwaarde t.o.v. een certificaat zonder algemene kwalificatie of enkel 2de graad.

Voor dit studieniveau wordt enkel gerapporteerd tot op studiegebied en dat is maar goed ook. DBSO kan zowel lineair als modulair gevolgd worden en in totaal kan men kiezen uit meer dan 150 opleidingen. Als dat al niet leidt tot keuzestress ...

Vrouwen kiezen in het DBSO net als in de Leertijd trouwens nog steeds volgens traditionele patronen.

Vrouwelijke schoolverlaters zijn voornamelijk terug te vinden in de studiegebieden 'Handel en administratie', 'Personenzorg' en 'Voeding - Horeca'. Hun opstap naar de arbeidsmarkt is moeilijk te noemen, zelfs in het studiegebied 'Personenzorg'.

In de nijverheidsrichtingen blijven vrouwelijke schoolverlaters bijna helemaal afwezig.

'Metaal en kunststoffen' en 'Bouw', beide een exclusieve mannaangelegenheid, komen als beste studiegebieden naar voor.

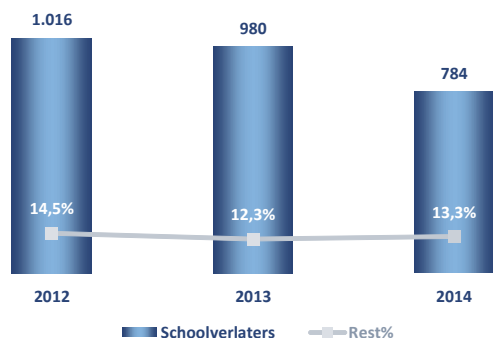
'Handel en administratie' oefent de grootste aantrekkingskracht uit maar sluit niet echt aan met de arbeidsmarkt. Schoolverlaters uit dit studiegebied zullen dus het geweer van schouder moeten veranderen en zich richten op andere jobs.

Het studiegebied 'Voeding - Horeca' presteert nog slechter terwijl hier toch meer mogelijk moet zijn.

Het DBSO is ontzettend populair in de provincie Antwerpen maar de arbeidsmarkt is duidelijk niet voorzien op zoveel instroom.

Leertijd

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	980	784
Aantal ingeschreven bij VDAB	872	644
Werkzoekend na 1 jaar	121	104
Restpercentage	12,3%	13,3%
Zonder werkervaring	2,3%	3,4%

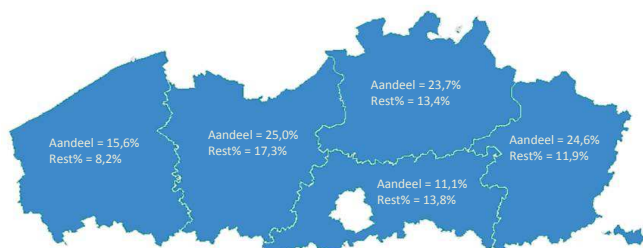
In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug die een Leertijd succesvol beëindigden ingericht door Syntra Vlaanderen.

Het aantal schoolverlaters neemt zonder direct aanwijsbare redenen een forse duik. Deze schoolverlaters werden dit jaar voor het eerst afgebakend via de Leer- en ervaringsbewijzenda-tabank (LED) en misschien verliep de registratie nog niet optimaal.

De aansluiting met de arbeidsmarkt wijzigt nauwelijks.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie

West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

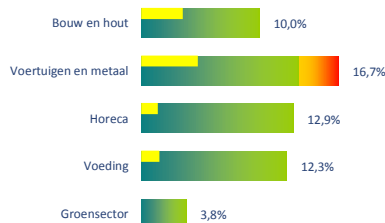
De Leertijd is sterk oververtegenwoordigd in Limburg maar haalt er wel een mooie score. 1 op 4 schoolverlaters uit de Leertijd woont in Oost-Vlaanderen maar de aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt iets moeizamer dan gemiddeld in Vlaanderen.

Zowel in Vlaams-Brabant, West-Vlaanderen en Antwerpen is de Leertijd ondervertegenwoordigd.

In West-Vlaanderen verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt vrijwel probleemloos. Enkel in Oost-Vlaanderen hebben schoolverlaters uit de Leertijd het veel moeilijker om een job te vinden dan gemiddeld in Vlaanderen.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

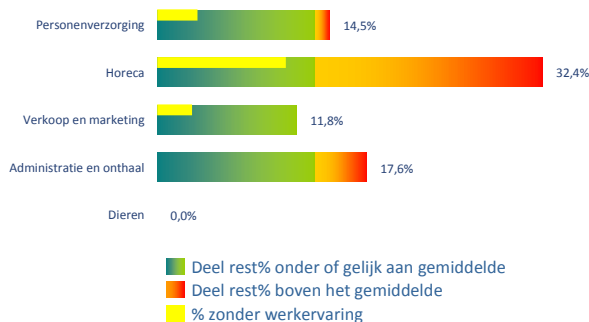
Het studiegebied 'Bouw en hout' (200 sv) telt de meeste mannelijke schoolverlaters en doet het met een rest% van 10% beëindigend beter dan het gemiddelde voor de Leertijd.

Het studiegebied 'Voertuigen en metaal' (84 sv) is het enige in deze top 5 dat minder goed aansluit met de arbeidsmarkt dan gemiddeld voor dit niveau.

In de studiegebieden 'Horeca' (70 sv) en 'Voeding' (65 sv) hebben schoolverlaters 1 kans op 8 om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

Deze top 5 wordt vervolledigd door het studiegebied 'Groensector' (26sv) waar na 1 jaar nog slechts 1 schoolverlater werkzoekend is.

Vrouwen

Bij de vrouwen telt het studiegebied 'Personenverzorging' (117 sv) het grootste aantal schoolverlaters in de Leertijd. Dit studiegebied doet het iets minder goed dan gemiddeld voor de Leertijd.

'Het studiegebied 'Horeca' (37 sv) maakt een bijzonder slechte beurt met 1 op 3 schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar. 'Verkoop en marketing' (34 sv) biedt dan weer betere kansen maar de absolute aantallen worden klein wat verregaande conclusies in de weg staat.

Het studiegebied 'Administratie en onthaal' (17 sv) is net als het studiegebied 'Dieren' (14 sv) te klein om er iets zinnigs over te kunnen zeggen.

Studiegebieden

10 studiegebieden in de Leertijd tellen minstens 20 schoolverlaters.

7 studiegebieden bieden beter dan gemiddeld voor de Leertijd aansluiting met de arbeidsmarkt.

In het studiegebied 'Dieren' (23 sv) is niemand werkzoekend na 1 jaar maar het betreft een zeer klein studiegebied net als 'Groensector' (26 sv) waar slechts 1 schoolverlater werkzoekend is na 1 jaar.

De studiegebieden 'Bouw en hout' (201 sv), 'Voeding' (76 sv), 'Elektriciteit' (25 sv), 'Verkoop en marketing' (41 sv) en 'Administratie en onthaal' (24 sv) doen het allemaal beter dan gemiddeld voor de Leertijd maar ook hier geldt dat resultaten van kleine studiegebieden voorzichtig moeten benaderd worden.

De studiegebieden 'Personenverzorging' (135 sv), 'Voertuigen en metaal' (85 sv) en 'Horeca' (107 sv) bieden minder goede perspectieven dan gemiddeld voor de schoolverlaters uit de Leertijd.

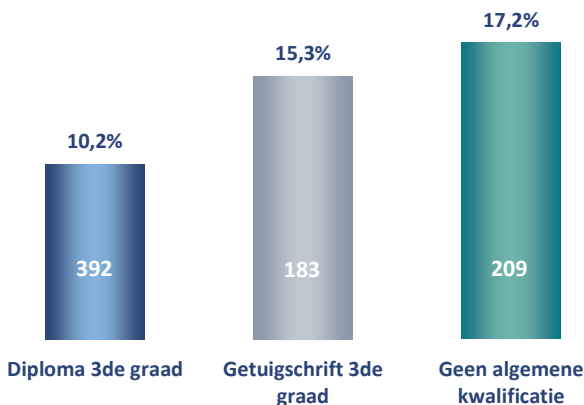
De Leertijd presteert traditioneel sterk omdat er reeds tijdens de opleiding een sterke band is met de werkvloer. De kans is dan ook veel groter dat een leerling na zijn/haar opleiding op zijn stageplaats aan de slag kan, tenminste als hij/zij niet reeds eerder met een stopzetting te maken had.

Het studiegebied 'Dieren' komt er het beste uit maar is erg onderhevig aan fluctuaties door de jaren heen. De 'Groensector' haalt eveneens een schitterend resultaat en daar is de link tussen de opleiding en de job allicht een stuk directer.

Het met voorsprong grootste studiegebied 'Bouw en hout' biedt zeer goede perspectieven en dit niet voor het eerst. Ook wie koos voor een opleiding in het studiegebied 'Elektriciteit' vindt wel zijn weg naar de arbeidsmarkt.

De cijfers bewijzen nog maar eens dat een volwaardige alternatieve leren-werken een goede opstap naar de arbeidsmarkt garandeert. Uiteraard geldt dit enkel voor de 'overlevende'. Omdat bij deze leervorm het hebben van een werkgever noodzakelijk is spelen andere factoren dan louter het vaktechnische ook een rol. Wie het wat te bont maakt of blijkt geeft van slechte werkattitudes gaat er onverbiddelijk uit.

Invloed algemene kwalificatie op rest%

392 schoolverlaters behaalden naast een kwalificatie voor het beroepsgerichte gedeelte ook een diploma secundair onderwijs. Zij hadden globaal 1 kans op 10 om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

183 schoolverlaters verlieten de Leertijd met een getuigschrift van de 3de graad, 15,3% was na 1 jaar werkzoekend.

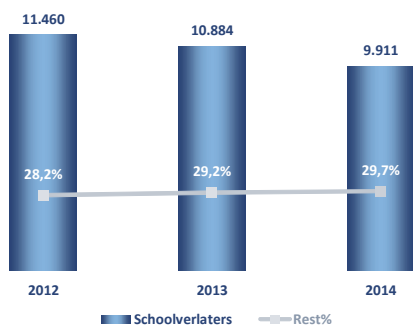
209 schoolverlaters besloten om naast hun beroepsgerichte kwalificatie geen algemene kwalificatie of enkel een algemene kwalificatie van de 2de graad te ambiëren. Zij ondervinden iets meer moeite om aansluiting te vinden met de arbeidsmarkt.

Laaggeschoold

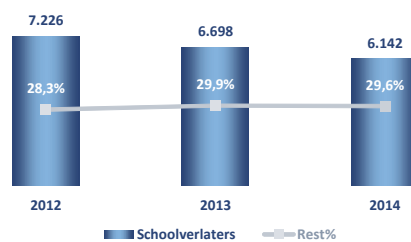
	2013	2014
Schoolverlaters	10.884	9.911
Werkzoekend na 1 jaar	3.173	2.942
Restpercentage	29,2%	29,7%
Zonder werkervaring	7,9%	9,3%

	2013	2014
Mannen	6.698	6.142
Werkzoekend na 1 jaar	2.001	1.821
Restpercentage	29,9%	29,6%
Zonder werkervaring	8,5%	9,3%

Evolutie aandeel en rest% - Totaal

Evolutie aandeel en rest% - Mannen

Het aantal laaggeschoolde schoolverlaters neemt af met bijna 1.000 eenheden t.o.v. vorig jaar. Hiermee zet de evolutie die vorig jaar werd ingezet zich zelfs versterkt door.

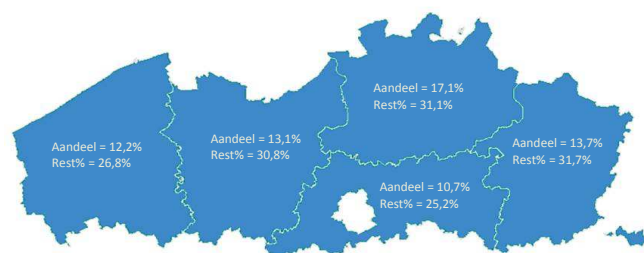
Ook het aandeel laaggeschoolden in het totaal van alle schoolverlaters neemt af met een %punt. Laaggeschoolde schoolverlaters maken nu nog 13,8% uit van het totaal aantal schoolverlaters.

De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt net even moeilijk als verleden jaar. Het rest% blijft flirten met de grens van 30%.

Het aantal laaggeschoolden bij de mannelijke schoolverlaters blijft gevoelig afnemen. Dit betekent dat de evolutie die ingezet was in het vorige rapport zich doorzet. Het aandeel laaggeschoolden mannen dat de school verlaat bedraagt toch nog steeds 17,3%.

De aansluiting met de arbeidsmarkt is vergelijkbaar met vorig jaar, zo goed als 3 op 10 mannelijke laaggeschoolden schoolverlaters is na 1 jaar werkzoekend.

Aandeel en rest% per provincie - Totaal

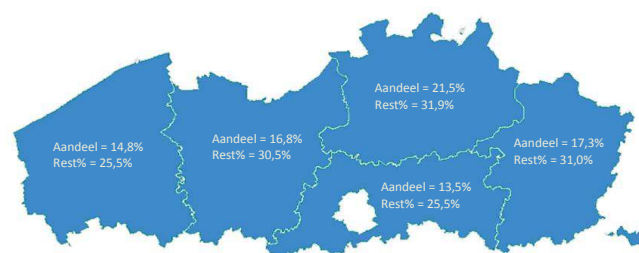

Het aandeel laaggeschoolde schoolverlaters steekt in Antwerpen ver boven dat van alle andere provincies uit, maar de invloed van het hoge aandeel ongekwalificeerden werkt hier natuurlijk door.

In de andere provincies ligt het aandeel laaggeschoolde schoolverlaters kort bij het Vlaams gemiddelde, uitzondering gemaakt voor Vlaams-Brabant waar het aandeel laaggeschoolden bijzonder laag is bij de schoolverlaters.

In Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen hebben laaggeschoolde schoolverlaters een kans van iets meer dan 1 op 4 om na 1 jaar werkzoekend te zijn. In de andere provincies neigt deze kans eerder naar 1 op 3.

Aandeel en rest% per provincie - Mannen

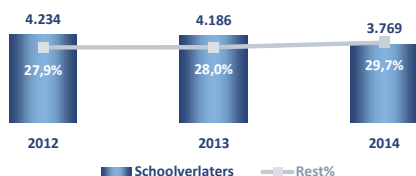
Het aandeel laaggeschoolde mannelijke schoolverlaters ligt duidelijk boven het Vlaams gemiddelde in Antwerpen. Dit is ook de enige provincie die daarmee slechter doet dan gemiddeld in Vlaanderen. Niettemin gaat deze provincie er toch ook op vooruit ten opzichte van vorig jaar toen er nog een aandeel van 23% laaggeschoolden mannen werd opgetekend in de provincie.

Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen bieden de beste kansen om na 1 jaar niet werkzoekend te zijn. Het rest% ligt er rond 25%.

In de andere provincies overstijgt het rest% overal de grens van 30% maar ze ontlopen elkaar niet veel.

	2013	2014
Vrouwen	4.186	3.769
Werkzoekend na 1 jaar	1.172	1.121
Restpercentage	28,0%	29,7%
Zonder werkervaring	7,0%	9,4%

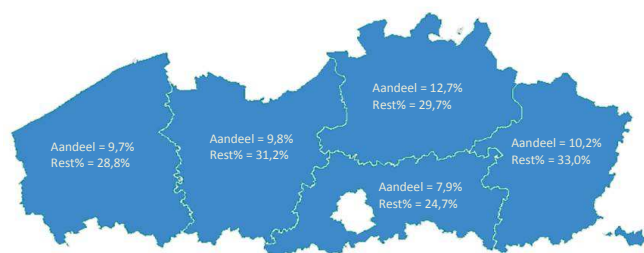
Evolutie aandeel en rest% - Vrouwen

Het aantal vrouwelijke laaggeschoolde schoolverlaters neemt eveneens voor het 2de jaar op rij af maar in mindere mate dan bij de mannen. De vrouwen hadden dan ook reeds een veel kleiner aandeel in deze groep schoolverlaters. 10,4% van de vrouwen komt nu laaggeschoold op de arbeidsmarkt.

Ook bij de vrouwen zijn er geen noemenswaardige verschillen in het rest% in vergelijking met de voorgaande jaren. De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt op een gelijkaardige manier als in het nabije verleden.

Aandeel en rest% per provincie - Vrouwen

Net als bij de mannen vinden we ook bij de vrouwen het grootste aandeel laaggeschoolden terug in de provincie Antwerpen. Geen enkel andere provincie scoort qua aandeel boven het Vlaams gemiddelde. In Vlaams-Brabant zijn er in verhouding het minst laaggeschoolde vrouwen bij de schoolverlaters.

In Limburg hebben laaggeschoolde vrouwen de kleinste kansen op een job, op de voet gevolgd door Oost-Vlaanderen. In Vlaams-Brabant verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt het vlotst voor deze groep.

In een voor nieuwe intreders op de arbeidsmarkt nog steeds moeilijke periode daalt het aandeel laaggeschoolde schoolverlaters voor het 2de jaar op rij. Uiteraard is het te vroeg om over een trend te spreken maar misschien heeft de crisis wel een aantal mensen aan het denken gezet waardoor het besef gegroeid is dat laaggeschoold op de arbeidsmarkt komen niet zo'n goed idee is.

Dit alles neemt niet weg dat de situatie van laaggeschoolden op de arbeidsmarkt allesbehalve rooskleurig is. Zijn/haar studie niet afmaken en/of niet kunnen aarden in het voltijds onderwijs is voor veel schoolverlaters het resultaat van een manifest gebrek aan motivatie. Schoolverlaters beseffen te weinig dat voor een succesvolle loopbaan op de arbeidsmarkt meer nodig is dan tot 18 jaar op de schoolbanken zitten alleen.

Ook voor het onderwijs is een moeilijke taak weggelegd om deze jongeren te blijven uitdagen en hen vooral ook realiteitszin bij te brengen over wat zij na hun schoolse periode zoal mogen verwachten op de arbeidsmarkt. Op de arbeidsmarkt van morgen verwachten wij niet direct veel meer kansen voor deze groep, ook al zijn ze dan met wat minder in aantal.

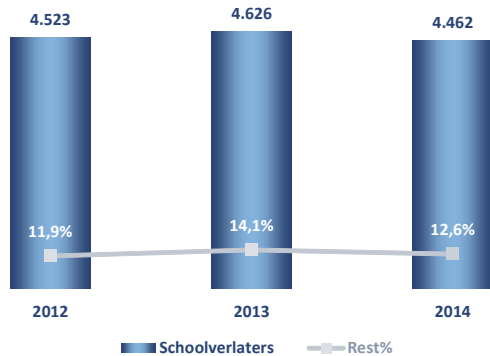
Hoewel vrouwen veel minder gevarieerd kiezen, zijn zij in veel mindere mate laaggeschoold dan mannen.

Als de economische situatie terug een beetje ten goede keert, wat er nu stilaan toch naar uitziet, gaan deze schoolverlaters alle kansen moeten grijpen die ze krijgen. De grenzen binnen Europa zijn al lang vervaagd en zij zijn ook bijzonder kwetsbaar door de instroom van Europese migranten die op hun (droom)job azen.

Regionaal zit de provincie Antwerpen, en binnen de provincie vooral de stad Antwerpen nog steeds met een groot probleem al zet zich ook daar een verbetering in. Veel meer dan elders in Vlaanderen breken jongeren er voortijdig hun studie af en/of zoeken ze hun heil in het deeltijds onderwijs omdat volle dagen op de schoolbanken zitten voor hen blijkbaar geen optie is. Nochtans wonen zij in een regio waar nog steeds veel economische activiteit ontplooid wordt met de haven nog steeds als een belangrijke motor.

ASO3

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	4.626	4.462
Aantal ingeschreven bij VDAB	3.108	2.978
Werkzoekend na 1 jaar	652	563
Restpercentage	14,1%	12,6%
Zonder werkervaring	6,4%	5,1%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het behalen van een diploma van het 2de of 3de jaar van de 3de graad in het algemeen secundair onderwijs.

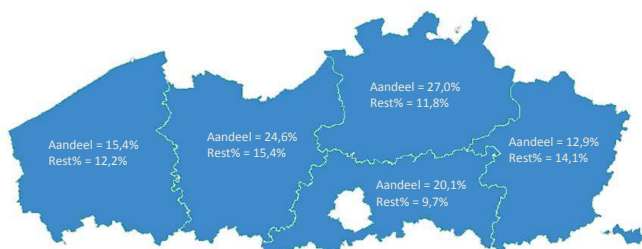
Studenten die in het hoger onderwijs hun studies voortijdig stopzetten, maar voordien een diploma behaalden van het ASO3 worden eveneens aan dit niveau toegevoegd.

Het rest% dat vermeld wordt is niet helemaal correct.

Nogal wat ASO'ers besluiten om na hun secundair onderwijs verder te studeren in het buitenland of de Franse gemeenschap. Daardoor worden ze door het dept. Onderwijs en Vorming als schoolverlaters gezien en aangezien ze ook in de werkzoekendenbestanden van VDAB niet voorkomen beïnvloeden zij het rest% in gunstige zin. Dit betekent dus dat de aansluiting met de arbeidsmarkt in de realiteit moeilijker verloopt dan dat uit deze cijfers blijkt.

Hoewel we de impact hiervan voorlopig niet kunnen meten is het toch verstandig hiermee rekening te houden.

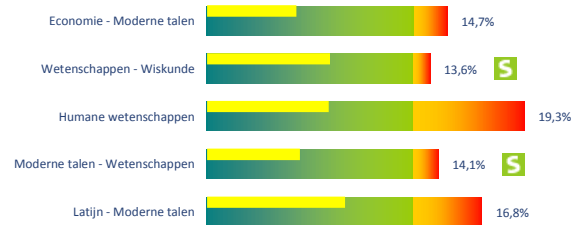
Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

Het ASO3 is in verhouding sterk oververtegenwoordigd in de provincie Vlaams-Brabant maar dit weegt niet op het rest% dat het laagste is van alle Vlaamse provincies. In de andere provincies wijkt het aandeel niet zoveel af van het aandeel van alle schoolverlaters. In Oost-Vlaanderen en Limburg ligt het rest% wel iets hoger dan gemiddeld in Vlaanderen.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

De instroom op de arbeidsmarkt vanuit de richting 'Economie - Moderne talen' (607 sv) is het grootst bij mannelijke schoolverlaters uit het ASO3.

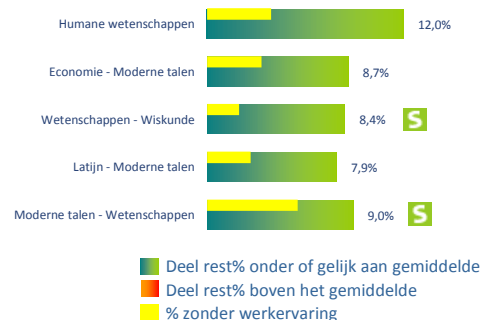
Opvallend veel mannelijke schoolverlaters komen uit de richting 'Wetenschappen - Wiskunde' (507 sv) waarvan er ook een groot deel geen werkervaring hebben na 1 jaar.

'Humane wetenschappen' (486 sv) biedt de minste kansen voor mannelijke schoolverlaters uit deze top 5.

'Moderne talen - Wetenschappen' (177 sv) en 'Latijn - Moderne talen' (155 sv) sluiten de rij.

De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt voor al deze opleidingen moeilijker dan gemiddeld voor ASO3.

Vrouwen

Het grootste aantal vrouwelijke schoolverlaters uit het ASO3 volgde 'Humane wetenschappen' (641 sv). Deze richting haalt het hoogste rest% uit deze top 5 maar doet het nog beter dan het gemiddelde voor ASO3.

'Economie - Moderne talen' (484 sv) telt eveneens heel wat vrouwelijke schoolverlaters evenals

'Wetenschappen - Wiskunde' (154 sv). De kans om werkzoekend te zijn na 1 jaar bedraagt 1 op 12 maar zeker voor 'Wetenschappen - Wiskunde' zou dit een onderschatting kunnen zijn.

Nogal wat vrouwen verlaten het ASO na de opleiding 'Latijn - Moderne talen' (151 sv) of 'Moderne talen - Wetenschappen' (145 sv).

In tegenstelling tot de mannen, waar alle opleidingen met de meeste schoolverlaters het slechter doen dan gemiddeld, presteren de door vrouwen meest bevolkte richtingen allemaal beter dan gemiddeld.

De top 5 van meest gevolgde richtingen in het ASO3 is identiek bij mannen als bij vrouwen, zij het in een andere volgorde.

Studiegebieden

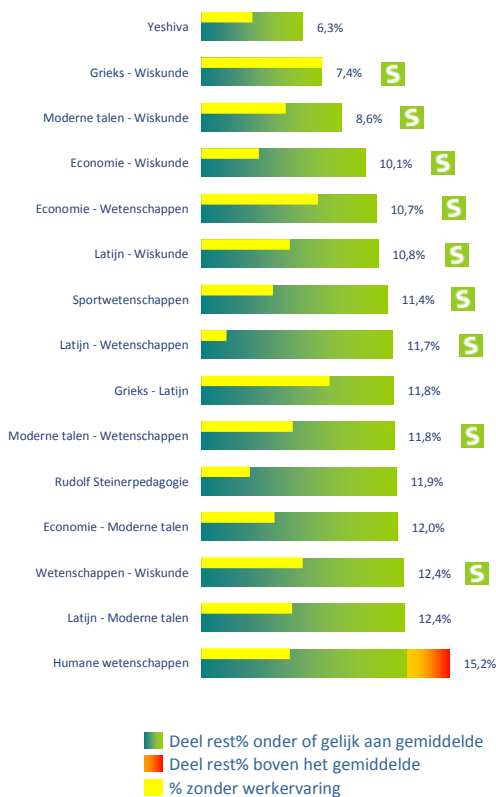

Het studieniveau ASO3 telt slechts 2 studiegebieden.

'Algemeen secundair onderwijs' (4.322 sv) is veruit het grootste. 1 op 7 schoolverlaters is werkzoekend na 1 jaar.

In het studiegebied 'Sport' (140 sv) bedraagt het rest% nauwelijks meer.

Studierichtingen

14 studierichtingen doen het beter dan gemiddeld voor dit niveau. Dit betekent meteen dat slechts 1 (grote) studierichting met minstens 20 schoolverlaters slechter presteert dan het gemiddelde rest% voor ASO3.

'Yeshiva' (32 sv) haalt het kleinste rest% maar deze richting is klein en de afgestudeerden worden meestal in eigen (Joodse) kringen tewerkgesteld.

In de richtingen 'Grieks - Wiskunde' (27 sv) en 'Moderne talen - Wiskunde' (58 sv) blijft het rest% onder 10%.

Ook 'Economie - Wiskunde' (199 sv, 'Economie - Wetenschappen' (28 sv), 'Latijn - Wiskunde' (203 sv), 'Sportwetenschappen' (114 sv) en 'Latijn - Wetenschappen' (128 sv) kunnen een mooi rapport voorleggen.

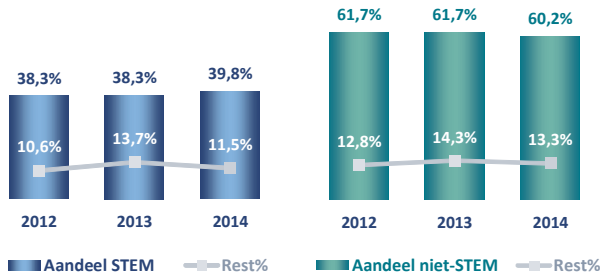
Ook de overige richtingen halen een rest% dat niet zoveel afwijkt van de vorige.

Enkel de richting 'Humane wetenschappen' (1.127 sv) haalt een hoog rest% wat meteen ook het totale rest% voor ASO in negatieve zin beïnvloed.

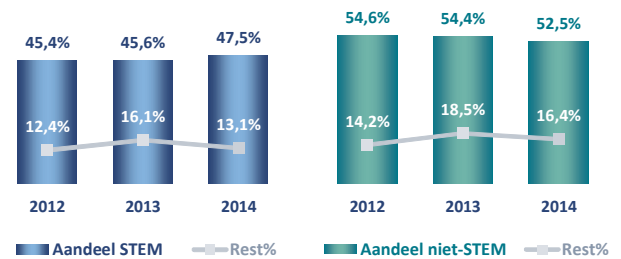
	2013	2014
Schoolverlaters in STEM	1.774	1.775
Werkzoekend na 1 jaar	243	205
Restpercentage	13,7%	11,5%
Zonder werkervaring	6,9%	5,3%

	2013	2014
Mannen in STEM	1.212	1.202
Werkzoekend na 1 jaar	195	158
Restpercentage	16,1%	13,1%
Zonder werkervaring	8,3%	6,0%

Evolutie STEM / niet-STEM - Totaal

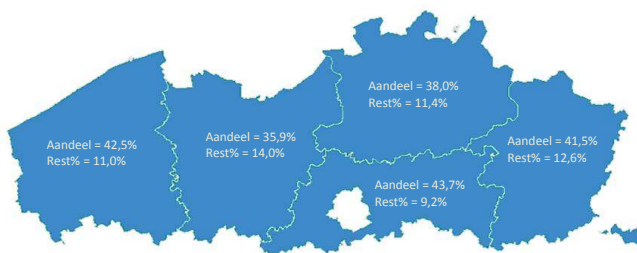
Evolutie STEM / niet-STEM - Mannen

13 studierichtingen op 23 in ASO3 zijn STEM-richtingen. Bijna 4 op 10 schoolverlaters uit het ASO3 behaalden een diploma in een STEM-richting. Wat in principe als voordelig wordt beschouwd in het licht van verder studeren ligt hier toch enigszins anders: van ASO naar de arbeidsmarkt is niet zo'n goede keuze.

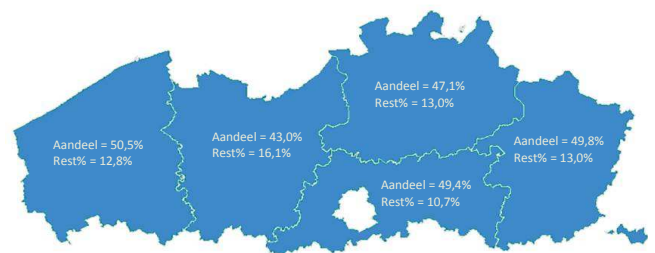
In het ASO3 bedraagt het aandeel mannelijke schoolverlaters uit een STEM-richting bijna de helft van alle mannelijke schoolverlaters. Het rest% klokt af op goed 13%. In de niet-STEM-richtingen is de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn groter, al stellen wij ook daar een verbetering vast in vergelijking met vorig jaar.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Totaal

Zowel Vlaams-Brabant, West-Vlaanderen als Limburg tellen een hoog aandeel STEM-gediplomeerden in ASO3. Antwerpen maar vooral Oost-Vlaanderen zijn heel wat minder STEM-mind. De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt ook het vlotst in Vlaams-Brabant. In Oost-Vlaanderen gaat het een stuk moeizamer.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Mannen

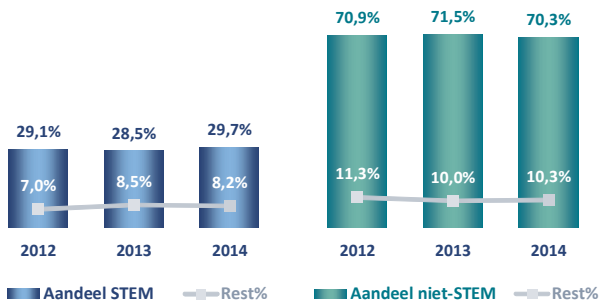

In de provincie West-Vlaanderen volgde iets meer dan de helft van de mannelijke schoolverlaters een STEM-richting. Limburg en Vlaams-Brabant volgen op zeer korte afstand. Alleen in Oost-Vlaanderen ligt het aandeel STEM-gediplomeerden ruimschoots onder de helft.

In Vlaams-Brabant verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt voor STEM-gediplomeerden het vlotst. De andere provincies laten een rest% rond het Vlaams gemiddelde optekenen met uitzondering van Oost-Vlaanderen waar ondanks het kleinere aandeel ook de aansluiting met de arbeidsmarkt nog eens het moeilijkst verloopt.

	2013	2014
Vrouwen in STEM	562	573
Werkzoekend na 1 jaar	48	47
Restpercentage	8,5%	8,2%
Zonder werkervaring	3,9%	3,8%

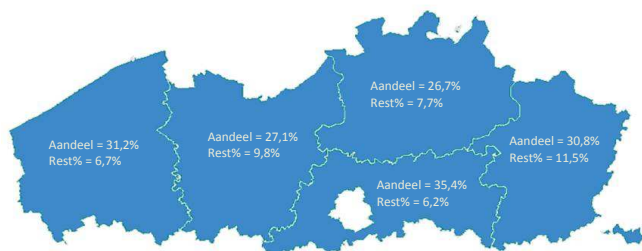
Evolutie STEM / niet-STEM - Vrouwen

In het ASO3 neemt het aandeel van de vrouwen dat de school verlaat met een ASO3 STEM-opleiding licht toe maar vrouwen kennen nog een ruime achterstand op de mannen.

Voor wie als vrouw een STEM-richting volgde in het ASO3 liggen de kansen op een job wat gunstiger dan voor wie opteede voor een niet-STEM-richting.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Vrouwen

Vlaams-Brabant telt veruit het grootste aandeel vrouwelijke STEM-gediplomeerden in het ASO3.

West-Vlaanderen en Limburg halen ook een hoger aandeel dan het Vlaams gemiddelde maar in Oost-Vlaanderen en Antwerpen zijn de dames in het ASO3 al veel minder STEM-gezind.

In Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen is de aansluiting voor wie een STEM-opleiding volgde ronduit goed. In Antwerpen en Oost-Vlaanderen gaat het wat moeizamer maar in Limburg hebben de dames met een STEM-opleiding de zwaarste klus om een job te vinden.

Nog steeds te veel schoolverlaters betreden de arbeidsmarkt met een diploma uit het ASO3. 3 op 4 van deze schoolverlaters hebben dan wel nog iets 'geprobeerd' in het hoger onderwijs maar zijn daar om diverse redenen niet geslaagd. 1 op 4 beëindigt zijn schoolse carrière bewust na het ASO3.

Hoewel deze schoolverlaters op het eerste gezicht nog goed aansluiting vinden met de arbeidsmarkt blijft ASO3 geen goede start van een loopbaan.

Niet enkel is het rest% geflatteerd doordat een aantal studenten verder studeren in het buitenland of aan de Franse gemeenschap en daardoor onterecht als niet werkzoekend worden geteld, ook dreigen zij in jobs terecht te komen die beneden hun mogelijkheden liggen en/of niet direct beantwoorden aan hun verwachtingen.

Quasi de helft van de schoolverlaters uit het ASO3 volgde 'Economie - Moderne talen' of 'Humane wetenschappen'. Deze opleidingen die in de perceptie al eens worden beschouwd als 'makkelijker' worden nogal eens gekozen door jongeren en/of ouders die absoluut het ASO3 prefereren maar misschien wel beter af zouden geweest zijn met een meer arbeidsmarktgerichte opleiding in TSO.

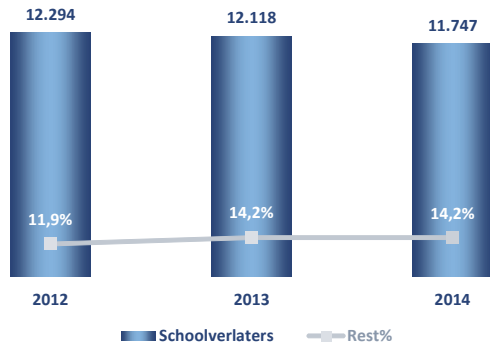
Het is bijzonder jammer dat zoveel schoolverlaters met een wiskundige of wetenschappelijke component het niet maken in het hoger onderwijs of het zelfs niet proberen. Voor henzelf maar ook voor de arbeidsmarkt is dit een ernstig verlies.

Voorts is het opvallend dat vrouwen beter aansluiting vinden met de arbeidsmarkt dan mannen in dit niveau.

Het is ook zo dat schoolverlaters uit een STEM-richting beter aansluiting vinden met de arbeidsmarkt dan niet-STEM. Dit geldt zowel voor mannen als voor vrouwen.

BSO3

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	12.118	11.747
Aantal ingeschreven bij VDAB	10.979	10.740
Werkzoekend na 1 jaar	1.719	1.663
Restpercentage	14,2%	14,2%
Zonder werkervaring	4,2%	4,5%

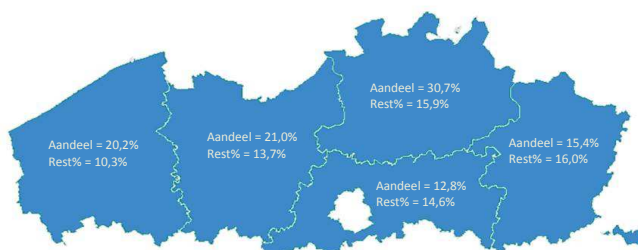

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het behalen van een studiegetuigschrift van de 3de graad of een diploma secundair onderwijs na een 7de jaar beroepsonderwijs.

Studenten die in het hoger onderwijs hun studies voortijdig hebben stopgezet maar voordien BSO3 hadden gevolgd, worden eveneens in dit niveau ondergebracht.

Het aantal schoolverlaters is dan wel gedaald maar dit is het gevolg van de transfer van de opleiding 'Toegepaste verpleegkunde' naar het HBO5. Het weghalen van deze zeer goed scorende opleiding uit dit niveau heeft geen stijging van het rest% tot gevolg.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

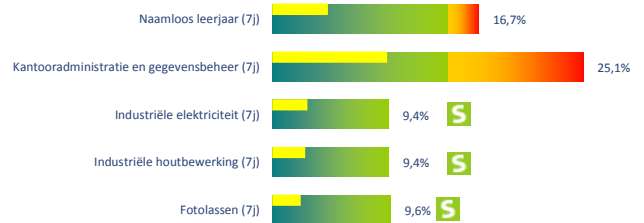

Het BSO3 is in verhouding meer aanwezig in Antwerpen, Limburg en West-Vlaanderen. Schoolverlaters uit West-Vlaanderen doen het prima terwijl hun Antwerpse en Limburgse collega's veel meer moeite hebben om een job te vinden.

Ook in Oost-Vlaanderen is er een goede doorstroming voor schoolverlaters uit dit niveau terwijl het in Vlaams-Brabant iets moeizamer verloopt om werk te vinden.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

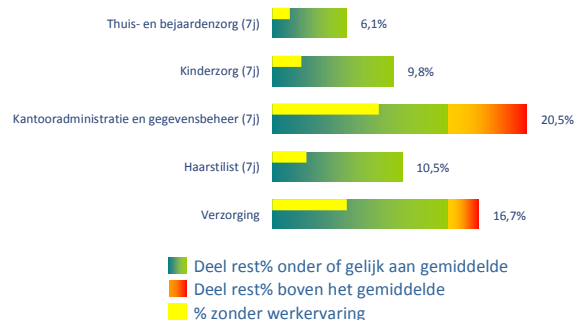

Hoewel het momenteel niet meer ingericht wordt, telt het 'Naamloos leerjaar (7j)' (558 sv) nog steeds het hoogste aantal schoolverlaters. 1 op 6 is werkzoekend na 1 jaar en dat is meer dan gemiddeld.

Nogal wat mannelijke schoolverlaters volgden 'Kantooradministratie en gegevensbeheer (7j)' (518 sv). Na 1 jaar is 1 op 4 werkzoekend en dat is ver boven het gemiddelde voor dit niveau. Bijna 1 op 10 van deze schoolverlaters deed ook nog eens geen werkervaring op tijdens dat eerste jaar na het afstuderen.

'Industriële elektriciteit (7j)' (350 sv), 'Industriële houtbewerking (7j)' (265 sv) en 'Fotolassen (7j)' (261 sv) leveren ook heel wat mannelijke schoolverlaters af en bieden mooie kansen op tewerkstelling.

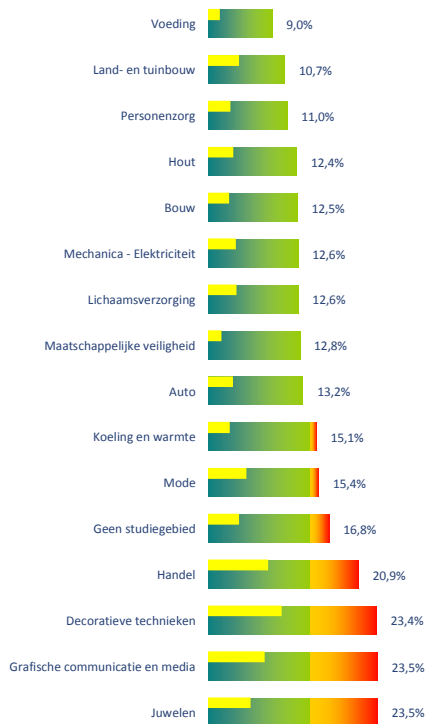
Vrouwen

De grootste instroom naar de arbeidsmarkt in dit niveau bij de vrouwen komt uit de richting 'Thuis- en bejaardenzorg (7j)' (1.057 sv) en dat blijkt een uitstekende keuze. 'Kinderzorg (7j)' (853 sv) biedt eveneens goede perspectieven op werk. 'Kantooradministratie en gegevensbeheer (7j)' (769 sv) is dan weer een heel ander verhaal. De intrede op de arbeidsmarkt verloopt niet probleemloos maar toch nog een stuk vlotter dan bij de mannen.

'Haarstijl (7j)' (579 sv) blijft een goede keuze in BSO3 terwijl de richting 'Verzorging' (366 sv) onvoldoende aansluit bij de eisen die op de arbeidsmarkt gelden.

Studiegebieden

16 studiegebieden in dit niveau tellen minstens 20 schoolverlaters. In 9 studiegebieden ligt het rest% onder het gemiddelde voor dit niveau.

'Voeding' (723 sv) biedt de beste aansluiting met de arbeidsmarkt met een rest% van 9%.

Een aantal studiegebieden bieden in dit niveau ook mooie kansen op werk. Dit geldt voor 'Land- en tuinbouw' (467 sv), 'Personenzorg' (2.761 sv), 'Hout' (768 sv), 'Bouw' (546 sv), 'Mechanica - Elektriciteit' (1.225 sv), 'Lichaamsverzorging' (762 sv), 'Maatschappelijke veiligheid' (164 sv) en 'Auto' (612 sv). De kans om nog werkzoekend te zijn na 1 jaar schommelt voor al deze studiegebieden tussen 11 en 13%.

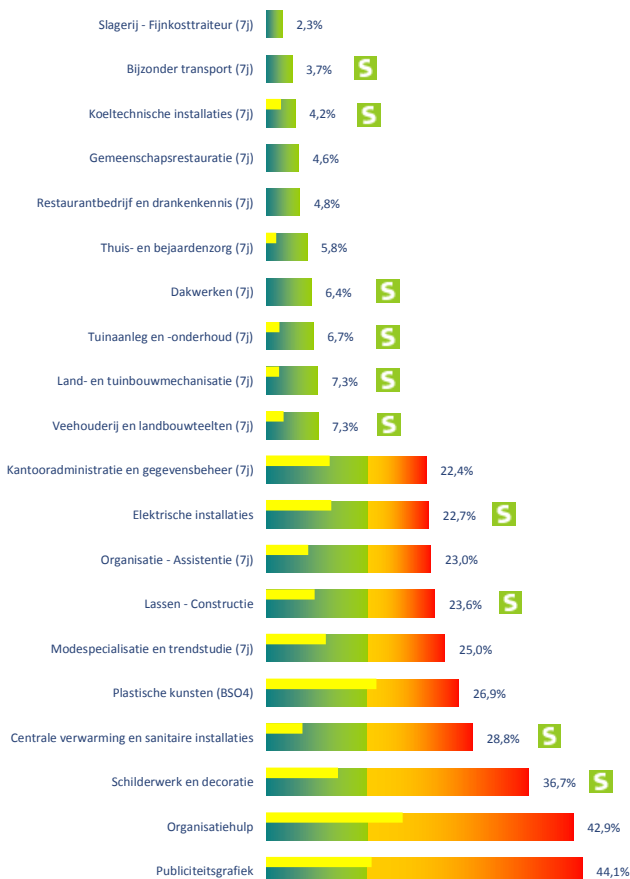
'Koeling en warmte' (298 sv) doet het iets minder goed dan gemiddeld. Vooral verwarming doet het hier minder goed dan koeling.

'Mode' (188 sv) haalt eveneens een iets hoger rest% dan gemiddeld.

Wie de school verlaat na het 'Naamloos leerjaar' de enige richting in het studiegebied 'Geen studiegebied' (695 sv) heeft 1 kans op 6 om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

'Handel' (2.105 sv), 'Decoratieve technieken' (265 sv), 'Grafische communicatie en media' (102 sv) en 'Juwelen' (34 sv) bieden de minste kansen op een vlotte opstap naar de arbeidsmarkt

Studierichtingen

Met een rest% onder 5% bieden de richtingen

'Slagerij - Fijnkosttraiteur (7j)' (43 sv), 'Bijzonder transport (7j)' (27 sv), 'Koeltechnische installaties (7j)' (48 sv), 'Gemeenschapsrestauratie (7j)' (65 sv) en 'Restaurantbedrijf en drankenkennis (7j)' (42 sv) een uitstekende opstap naar de arbeidsmarkt.

Ook 'Thuis- en bejaardenzorg (7j)' (1.194 sv), 'Dakwerken (7j)' (47 sv), 'Tuinaanleg en -onderhoud (7j)' (105 sv), 'Land- en tuinbouwmechanisatie (7j)' (55 sv) en 'Veehouderij en landbouwteelten (7j)' (41 sv) doen het voor dit niveau erg goed met een rest% ruim onder 10%.

Uiteraard zijn er in BSO3 ook studierichtingen die het minder goed doen op de arbeidsmarkt.

In de studiegebieden 'Kantooradministratie en gegevensbeheer (7j)' (1.287 sv), 'Elektrische installaties' (110 sv), 'Organisatie - Assistentie (7j)' (204 sv), 'Lassen - Constructie' (89 sv) en 'Modespecialisatie en trendstudie (7j)' (24 sv) lopen de restpercentages op tot 25%.

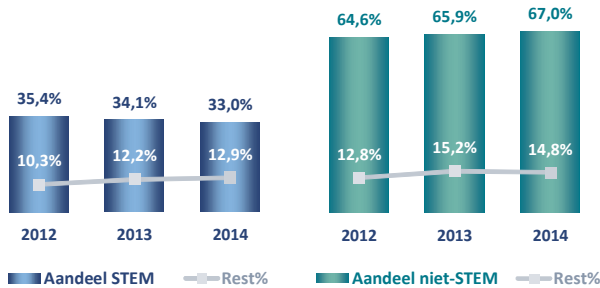
In de studierichtingen 'Plastische kunsten' (26 sv) een uitdovende richting uit de 4de graad BSO en 'Centrale verwarming en sanitaire installaties' (59 sv) is reeds meer dan 1 op 4 schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar.

In de studierichting 'Schilderwerk en decoratie' (30 sv) loopt het rest% verder op tot 36,7%. Wie de school verlaat met een opleiding 'Organisatiehulp' (63 sv) of 'Publiciteitsgrafiek' (34 sv) zal merken dat werk vinden geen eenvoudige klus is. Het rest% bedraagt voor deze richtingen meer dan 40% maar gelukkig tellen ze niet zo veel schoolverlaters.

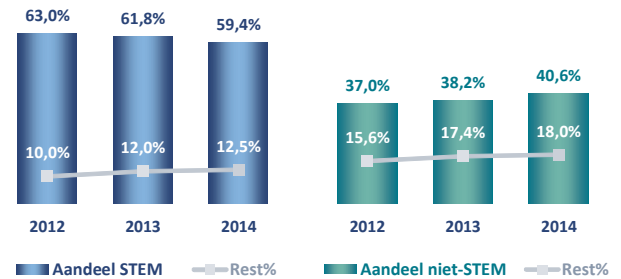
	2013	2014
Schoolverlaters in STEM	4.128	3.882
Werkzoekend na 1 jaar	502	499
Restpercentage	12,2%	12,9%
Zonder werkervaring	3,4%	3,6%

	2013	2014
Mannen in STEM	3.979	3.743
Werkzoekend na 1 jaar	477	469
Restpercentage	12,0%	12,5%
Zonder werkervaring	3,3%	3,6%

Evolutie STEM / niet-STEM - Totaal

Evolutie STEM / niet-STEM - Mannen

Het aandeel schoolverlaters uit een STEM-richting neemt voor het 2de jaar op rij af. Eigenlijk is de daling nog meer uitgesproken omdat de opleiding 'Toegepaste verpleegkunde' (niet-STEM) uit dit niveau verdwenen is.

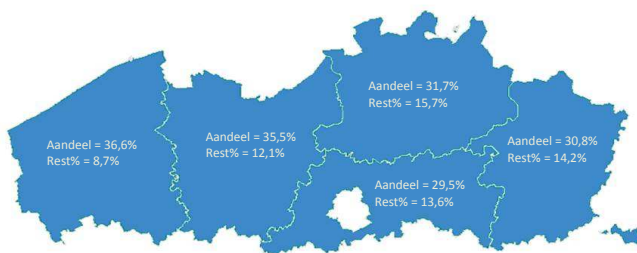
Ondanks de daling van het aantal en aandeel STEM-schoolverlaters in dit niveau ligt de aansluiting met de arbeidsmarkt moeilijker voor deze schoolverlaters dan de voorgaande jaren.

Het aantal mannen dat na het volgen van een STEM-richting op de arbeidsmarkt komt blijft dalen. Ook hun aandeel in het totaal aantal mannelijke schoolverlaters neemt af.

STEM-richtingen lijken dus voor mannen in BSO3 minder aantrekkelijk terwijl er toch duidelijk betere kansen zijn om na zo'n opleiding een job te vinden.

4 op 10 mannen in BSO3 volgde een niet-STEM-opleiding en hun kansen om niet werkzoekend te zijn na 1 jaar liggen anderhalf maal zo hoog als diegenen die wel voor STEM kozen.

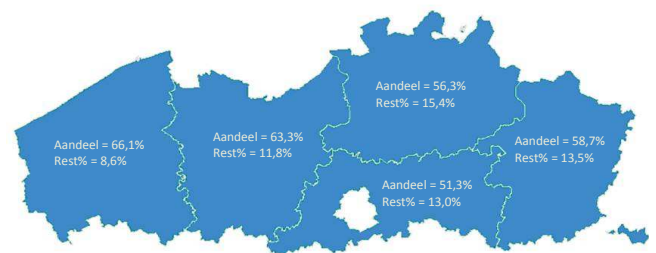
Aandeel en rest% STEM per provincie - Totaal

Het aandeel schoolverlaters dat een STEM-richting volgde in BSO3 ligt veruit het hoogst in West- en Oost-Vlaanderen. In Vlaams-Brabant ligt dit aandeel met 29,5% het laagst.

In West-Vlaanderen verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt probleemloos terwijl schoolverlaters uit een STEM-richting in Limburg maar vooral in de provincie Antwerpen heel wat meer moeite hebben om een job te vinden.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Mannen

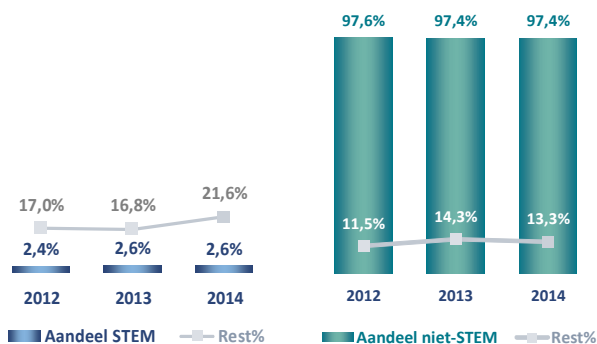

Meer dan 60% van de mannelijke schoolverlaters kozen voor een STEM-opleiding in de provincies West- en Oost-Vlaanderen. In Vlaams-Brabant haalt STEM nauwelijks de helft van het aantal mannelijke schoolverlaters in BSO3.

West-Vlaanderen is voor de mannelijke STEM-schoolverlaters een uitstekende plek om snel aan de slag te gaan. In Antwerpen is het voor deze schoolverlaters het moeilijkst om aan de bak te komen.

	2013	2014
Vrouwen in STEM	149	139
Werkzoekend na 1 jaar	25	30
Restpercentage	16,8%	21,6%
Zonder werkervaring	4,7%	3,6%

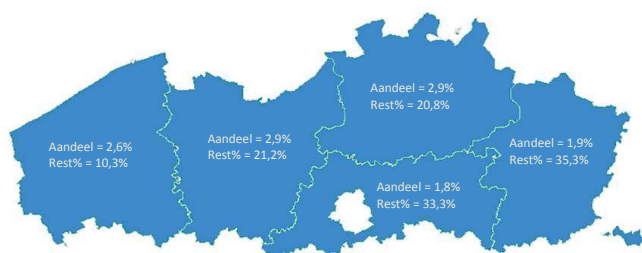
Evolutie STEM / niet-STEM - Vrouwen

De weinige vrouwen die in BSO3 voor een STEM-opleiding kozen zien hun kansen op werk gevoelig slinken. Vrouwen die in BSO3 voor een STEM-richting kozen worden daar niet voor beloond.

Vrouwen die in BSO3 kozen voor een niet-STEM-richting zien daarentegen hun kansen om niet werkzoekend te zijn na 1 jaar toenemen.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Vrouwen

In geen enkele provincie stijgt het aandeel vrouwen met een STEM-opleiding uit boven 3%. De schaarse vrouwen die zich in BSO3 wagen aan een STEM-opleiding worden daar ook nog eens niet voor beloond, uitzondering gemaakt voor West-Vlaanderen.

Door de opleiding 'Toegepaste verpleegkunde' over te hevelen naar HBO5 verliest BSO3 een aantal schoolverlaters. Het rest% lijdt hier echter niet onder want het situeert zich op hetzelfde niveau als verleden jaar.

Toch zijn er redenen tot ongerustheid want de STEM-opleidingen die in hoge mate nijverheidsrichtingen zijn, verliezen verder terrein.

'Voeding' biedt nog steeds uitstekende perspectieven, zowel voor mannen als voor vrouwen. Wel oog hebben voor de niet steeds regelmatige werkuren natuurlijk.

Ook in het studiegebied 'Land- en tuinbouw' zijn er tal van richtingen die perfect binnen het bereik vallen van deze groep jongeren en zeer goede kansen op een job bieden.

Binnen 'Personenzorg' bieden zowel 'Kinderzorg' als 'Thuis- en bejaardenzorg' erg gunstige perspectieven. De andere opleidingen binnen dit studiegebied kan je beter vermijden.

Klassiekers zoals 'Bouw', 'Hout' en 'Mechanica - Elektriciteit' blijven sterk presteren. Binnen 'Lichaamsverzorging' verlaat je de school beter niet na 6 jaar 'Haarzorg' maar doe je er nog een 7de jaar 'Haarstijl' bovenop.

Binnen het studiegebied 'Koeling en warmte' scoort 'Koeling' uitstekend maar blijf je met 'Centrale verwarming' toch wat in de kou staan.

'Mode' presteert op het niveau van vorig jaar maar het is vooral de combinatie met verkoop die goede cijfers haalt. Schoolverlaters worden hier wel geconfronteerd met een groot verloop als zij ouder en duurder worden.

Wie een opleiding volgt uit het studiegebied 'Handel' met de bedoeling om later in een administratieve job terecht te komen heeft veel kans om zijn/haar droom in rook te zien opgaan. Het blijft verwonderlijk dat zoveel jongens zich vastklampen aan een mogelijke kantoorjob terwijl er voor hen zoveel betere keuzes zijn.

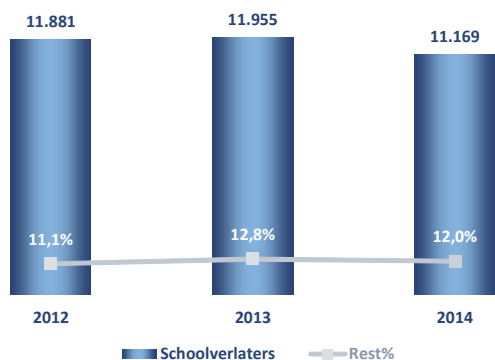
'Decoratieve technieken' bevat zowel studierichtingen die aanleunen bij 'Handel' als meer uitvoerend zijn of zelfs als artistiek kunnen bestempeld worden. Deze laatste lijden ook onder de concurrentie uit hogere niveaus die geldt voor alle artistieke opleidingen.

De grafische sector is een erg kapitaalintensieve sector waar door automatisatie en fusies het aantal arbeidsplaatsen onder druk is komen te staan en de jobinhoud zelf ook complexer is geworden. Deze ontwikkelingen spelen zeker niet in het voordeel van BSO3.

Delokalisatie, automatisatie en toenemende technologische innovaties zetten veel druk op een aantal opleidingen in BSO3. Men moet zich dan ook afvragen of het nog veel zin heeft om bepaalde opleidingen te blijven aanbieden in dit studieniveau. In dit verband heeft het zeker zin om in te zetten op één kwaliteitsvolle basisopleiding (6j) in ieder studiegebied en de vervolmaking (7de j) voor het grootste deel op de werkvloer te laten plaats vinden.

TSO3

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	11.955	11.169
Aantal ingeschreven bij VDAB	10.089	9.391
Werkzoekend na 1 jaar	1.525	1.341
Restpercentage	12,8%	12,0%
Zonder werkervaring	4,9%	4,3%

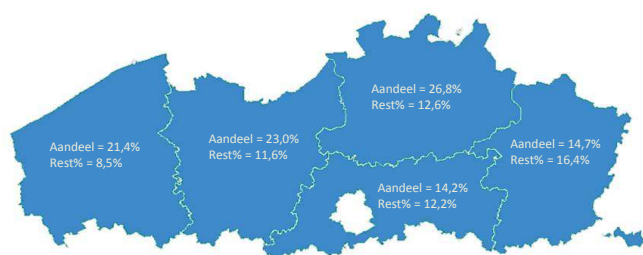

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug met een diploma secundair onderwijs behaald na 6 jaar TSO of een diploma van secundair na secundair onderwijs (Se-n-Se).

Schoolverlaters die in het hoger onderwijs hun studies voortijdig hebben stopgezet maar voordien TSO3 of Se-n-Se hadden gevolgd, worden naar dit niveau teruggezet.

Het aantal schoolverlaters neemt een duik maar de aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt iets vlotter dan vorig jaar.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

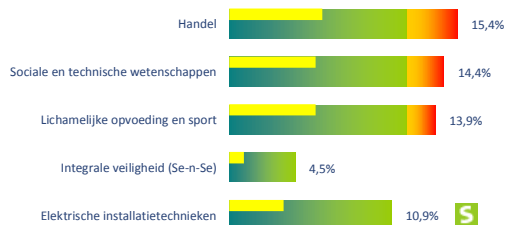

Het aandeel schoolverlaters uit het TSO3 ligt in iedere provincie ongeveer op het verwachte niveau. De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt zeer vlot in West-Vlaanderen.

In Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Antwerpen ligt het rest% ongeveer op het gemiddelde voor Vlaanderen. Enkel in Limburg kost het wat meer moeite voor deze schoolverlaters om aan de werkloosheid te ontsnappen.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

Het grootste aantal mannen in dit niveau biedt zich aan op de arbeidsmarkt vanuit de richting 'Handel' (671 sv). 'Sociale en technische wetenschappen' (499 sv) kan ook op veel mannelijke belangstelling rekenen maar biedt, net als 'Lichamelijke opvoeding en sport' (498 sv), minder goede kansen op werk dan gemiddeld voor dit niveau.

'Integrale veiligheid' (403 sv) kent een stijgend succes en haalt een zeer goed resultaat.

'Elektrische installatietechnieken' (384 sv) sluit deze top 5 bij de mannen af en scoort beter dan gemiddeld voor dit niveau.

Vrouwen

De grootste instroom op de arbeidsmarkt voor vrouwen uit het TSO3 komt van de richting 'Sociale en technische wetenschappen' (959 sv). 1 op 10 is werkzoekend na 1 jaar.

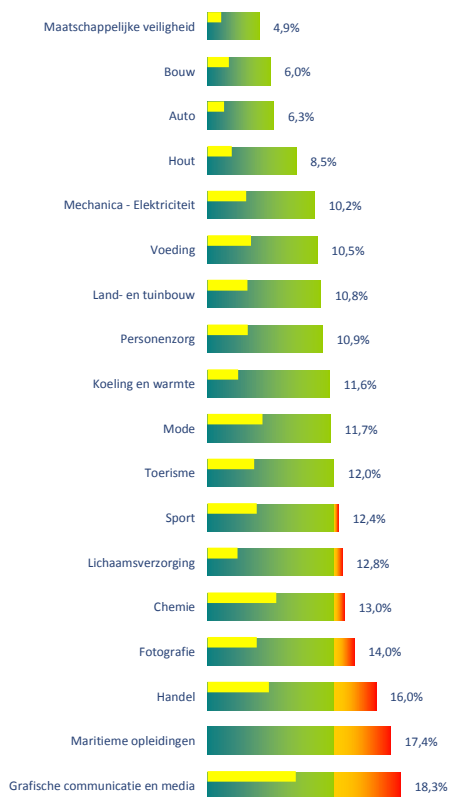
'Handel' (446 sv) is ook zeer populair maar doet het minder goed qua aansluiting met de arbeidsmarkt.

Ook 'Schoonheidsverzorging' (398 sv), een uitsluitend vrouwelijke aangelegenheid, doet het iets minder goed dan gemiddeld voor dit niveau.

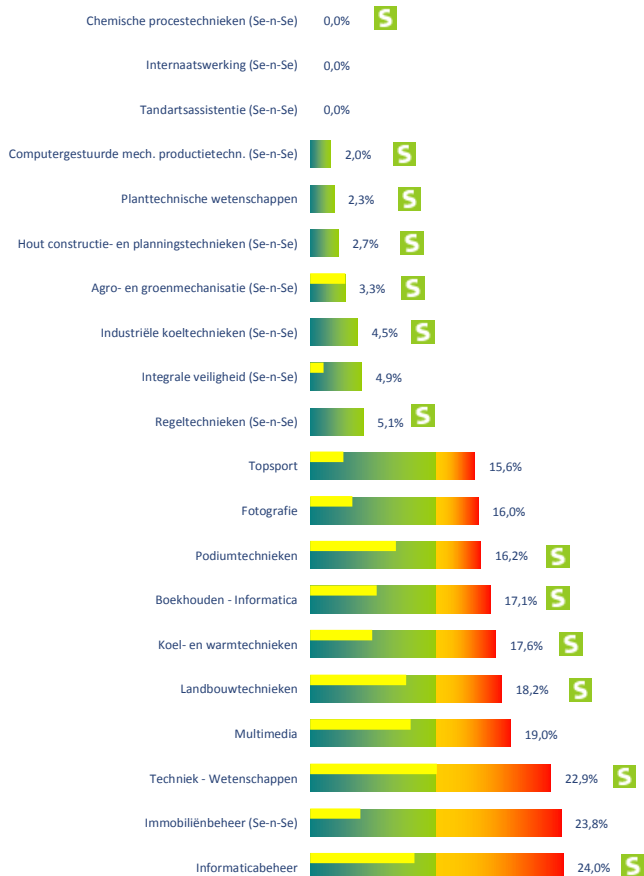
'Secretariaat - Talen' (332 sv) kent het hoogste rest% van deze top 5 bij de vrouwen. 1 op 7 is werkzoekend na 1 jaar.

'Gezondheids- en welzijnswetenschappen' (322 sv) sluit deze top 5 bij de vrouwen af en doet het met een rest% van 11,5% dan weer iets beter dan gemiddeld.

Studiegebieden

Studierichtingen

Het studieniveau TSO3 telt 18 studiegebieden met minstens 20 schoolverlaters. 11 studiegebieden bieden beter aansluiting met de arbeidsmarkt dan gemiddeld voor dit niveau .

Het studiegebied 'Maatschappelijke veiligheid' (467 sv) scoort het best maar ook in de studiegebieden 'Bouw' (150 sv), 'Auto' (190 sv) en 'Hout' (307 sv) verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt vlot.

In de studiegebieden 'Mecanica - Elektriciteit' (1.727 sv), 'Voeding' (220 sv), 'Land- en tuinbouw' (344 sv) en 'Personenzorg' (2.500 sv) is de kans om werkzoekend te zijn na 1 jaar ongeveer 1 op 10.

Voor wie de school verliet na een opleiding uit de studiegebieden 'Koeling en warmte' (69 sv), 'Mode' (77 sv) of 'Toerisme' (500 sv) liggen de kansen op werk net iets gunstiger of even gunstig dan gemiddeld voor dit niveau.

In de studiegebieden 'Sport' (667 sv), 'Lichaamsverzorging' (570 sv) en 'Chemie' (476 sv) stijgt de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn naar 1 op 8.

'Fotografie' (43 sv) is ook geen aanrader in TSO3 maar telt gelukkig weinig schoolverlaters. 'Handel' (2.566 sv) is het studiegebied met het grootste aantal schoolverlaters in TSO3 maar biedt niet zo'n goede kansen op de arbeidsmarkt, quasi 1 op 6 schoolverlaters is werkzoekend na 1 jaar.

'Maritieme opleidingen' (23 sv) en 'Grafische communicatie en media' (240 sv) presteren ook dit jaar slecht.

In 3 studierichtingen zijn na 1 jaar geen werkzoekende schoolverlaters meer te vinden. 'Chemische procestechnieken (Se-n-Se)' (69 sv), 'Internaatswerking (Se-n-Se)' (25 sv) en 'Tandartsassistentie (Se-n-Se)' (25 sv) presteren hiermee schitterend maar voor de twee laatste heeft het beperkt aantal schoolverlaters zeker ook een invloed.

Ook 'Computergestuurde mechanische productietechnieken (Se-n-Se)' (50 sv), 'Planttechnische wetenschappen' (43 sv), 'Hout constructie- en planningstechnieken (Se-n-Se)' (37 sv), 'Agro- en groenmechanisatie (Se-n-Se)' (30 sv), 'Industriële koeltechnieken (Se--Se)' (22 sv), 'Integrale veiligheid (Se-n-Se)' (467 sv) en 'Regeltechnieken (Se-n-Se)' (39 sv) garanderen een vlotte opstap naar de arbeidsmarkt maar de meeste van deze opleidingen tellen slechts een beperkt aantal schoolverlaters.

Minder goed vergaat het schoolverlaters uit de richtingen 'Topsport' (32 sv), 'Fotografie' (25 sv) en 'Podiumtechnieken' (37 sv) waar 1 op 6 schoolverlaters werkzoekend is na 1 jaar.

'Boekhouden - Informatica' (427 sv) telt veel schoolverlaters maar biedt niet zo'n goede aansluiting met de arbeidsmarkt terwijl 'Koel- en warmtechnieken' (34 sv) het opvallend minder goed doet dan vorig jaar maar een beperkt aantal schoolverlaters telt.

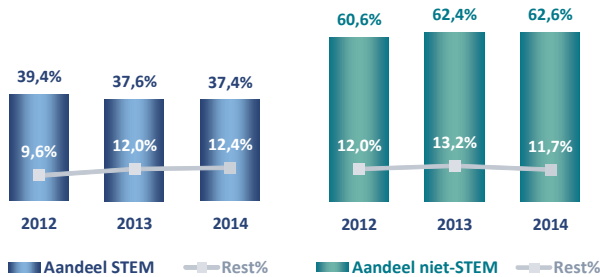
'Landbouwtechnieken' (22 sv) en 'Multimedia' (147 sv) halen net geen rest% van 20%.

Wie 'Techniek - Wetenschappen' (175 sv), 'Immobilienbeheer (Se-n-Se)' (21 sv) of 'Informaticabeheer' (304 sv) studeerde ziet zijn/haar kansen om na 1 jaar niet werkzoekend te zijn stijgen tot bijna 1 op 4.

	2013	2014
Schoolverlaters in STEM	4.496	4.180
Werkzoekend na 1 jaar	539	520
Restpercentage	12,0%	12,4%
Zonder werkervaring	4,8%	4,8%

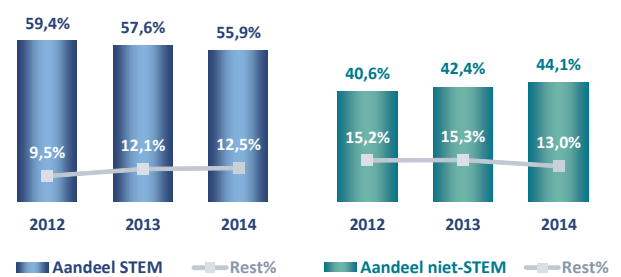
	2013	2014
Mannen in STEM	4.057	3.753
Werkzoekend na 1 jaar	489	468
Restpercentage	12,1%	12,5%
Zonder werkervaring	5,0%	4,8%

Evolutie STEM / niet-STEM - Totaal

Het aandeel schoolverlaters dat in TSO3 de school verlaat na het volgen van een STEM-richting daalt voor het 2de jaar op rij. Opmerkelijk is tevens dat het rest% voor de STEM-opleidingen licht stijgt terwijl schoolverlaters die een niet-STEM-opleiding volgden nu beter dan vorig jaar aansluiting vinden met de arbeidsmarkt en zelfs beter dan wie wel een STEM-opleiding volgde.

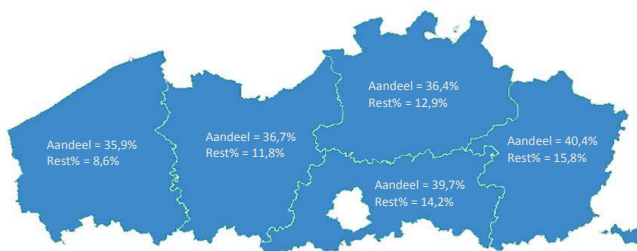
Evolutie STEM / niet-STEM - Mannen

De daling van het aantal schoolverlaters in STEM situeert zich bijna volledig bij de mannen. Hiermee daalt het aandeel mannen dat een STEM-opleiding volgde in TSO3 dan ook voor het 2de jaar op rij.

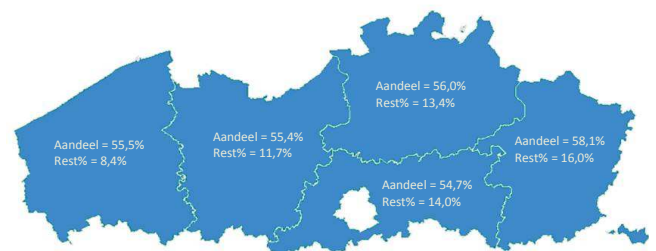
Het rest% na een STEM-opleiding neemt licht toe maar een gevoelige daling van het rest% voor de niet-STEM-opleidingen is net niet voldoende om de STEM-richtingen te kloppen qua aansluiting met de arbeidsmarkt.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Totaal

Limburg telt het hoogste aandeel STEM-gediplomeerden in TSO3 maar ook het rest% ligt er het hoogst. In Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen bedraagt het aandeel voor STEM ongeveer 40% en verloopt de doorstroming een stuk vlotter. In de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen ligt het rest% quasi even hoog maar het aandeel STEM ligt hoger in Antwerpen.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Mannen

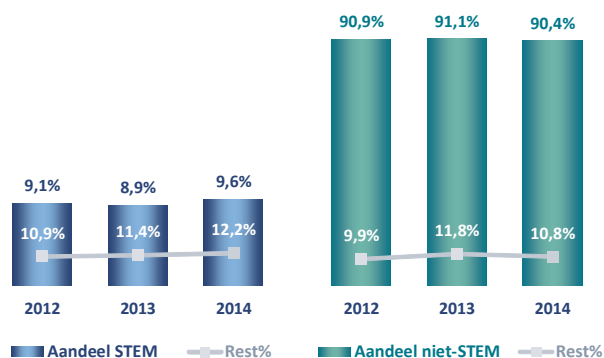

Het aandeel STEM in de totale populatie mannelijke schoolverlaters in TSO3 verschilt niet veel in de 5 Vlaamse provincies.

De aansluiting met de arbeidsmarkt echter verloopt zeer vlot in West-Vlaanderen en in iets mindere mate in Oost-Vlaanderen. In Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg hebben mannelijke schoolverlaters uit TSO3 na het volgen van een STEM-opleiding merklijk meer moeite om een job te vinden.

	2013	2014
Vrouwen in STEM	439	427
Werkzoekend na 1 jaar	50	52
Restpercentage	11,4%	12,2%
Zonder werkervaring	3,2%	4,2%

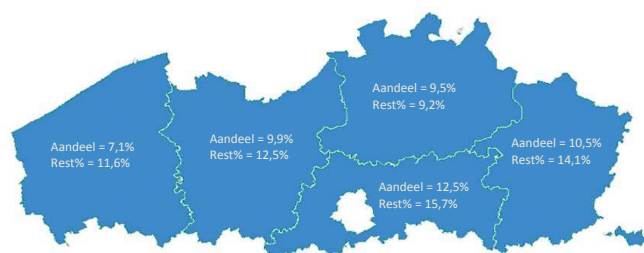
Evolutie STEM / niet-STEM - Vrouwen

In het TSO3 blijft het aandeel vrouwelijke schoolverlaters met een STEM-opleiding steken onder 10%. Het rest% neemt voor het 2de jaar op rij toe.

Wie als vrouw uit TSO3 op de arbeidsmarkt komt na het volgen van een niet-STEM-opleiding stroomt beter door naar de arbeidsmarkt dan vorig jaar en ook beter dan na het volgen van een STEM-opleiding.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Vrouwen

Enkel in Limburg en Vlaams-Brabant stijgt het aandeel vrouwelijke schoolverlaters met een STEM-opleiding in TSO3 uit boven 10%. In West-Vlaanderen ligt het aandeel vrouwen in STEM in dit niveau met 7,1% het laagst.

De aansluiting met de arbeidsmarkt loopt voor deze vrouwen het vlotst in de provincie Antwerpen met een rest% onder 10%. In de andere provincies is de kans voor vrouwen na een STEM-opleiding om na 1 jaar werkzoekend te zijn groter dan 1 op 10 met Vlaams-Brabant als minst gunstige provincie met een rest% van 15,7%.

Het aantal schoolverlaters in TSO3 daalt gevoelig ten opzichte van vorig jaar. Deze daling zet zich in dezelfde mate door zowel in STEM- als in niet-STEM-opleidingen. Opmerkelijk is wel dat de aansluiting met de arbeidsmarkt verbetert voor de niet-STEM-opleidingen en verslechtert voor STEM, zelfs in die mate dat niet-STEM nu globaal een betere aansluiting met de arbeidsmarkt biedt dan STEM.

De tanende interesse in de zogenaamde 'nijverheidsrichtingen' zet zich verder door.

'Handel' en 'Sociale en technische wetenschappen' zijn goed voor bijna 1 op 4 van alle schoolverlaters in TSO3. Opvallend toch dat zoveel mannen opteren voor deze studierichtingen terwijl er andere opleidingen zijn met veel betere jobperspectieven. Mannen die de school verlaten na deze opleidingen vinden moeilijker aansluiting met de arbeidsmarkt dan hun vrouwelijke collega's met dezelfde opleiding.

Een aantal, vooral dunbevolkte studierichtingen, maken een goede beurt maar het is lang niet zeker of dit bij een stijgende interesse nog steeds het geval zal zijn. Dit geldt zeker niet voor de Se-n-Se-opleiding 'Chemische processtechnieken' die een perfecte opstap is voor de job van procesoperator in de chemie.

In het studiegebied 'Koeling en warmte' blijkt een 7de jaar geen overbodige luxe maar dit biedt dan ook uitstekende vooruitzichten.

Het studiegebied 'Land- en tuinbouw' is erg versnipperd maar biedt globaal goede kansen op een job.

De relatief nieuwe richting 'Integrale veiligheid' doet het bijzonder goed en telt veel schoolverlaters. De vraag stelt zich of veel bijkomende groei door de arbeidsmarkt kan geabsorbeerd worden.

In het studiegebied 'Mechanica - Elektriciteit' doen de opleidingen 'Elektriciteit - Elektronica' en 'Elektrische installatietechnieken' het wat minder terwijl wordt verwacht dat de vraag naar technici nu en in de toekomst niet zal afnemen. Een kwaliteitsprobleem bij een deel van de schoolverlaters ligt hier misschien aan de basis.

Ook 'Mechanische vormgevingstechnieken' is een druk bevolkte richting die beter moet kunnen presteren.

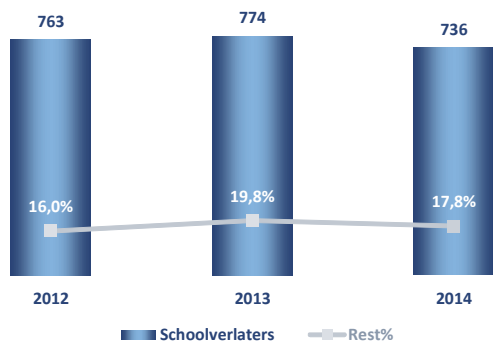
In het studiegebied 'Personenzorg' blijft de opleiding 'Gezondheids- en welzijnswetenschappen' moeite hebben om zich te profileren als arbeidsmarktgerichte opleiding. Ook 'Sociale en technische wetenschappen' is in hetzelfde bedje ziek, de opleiding lijkt veel meer sociaal dan technisch; maar ook dan blijft de finaliteit onduidelijk.

Het studiegebied 'Voeding' blijft kwaliteitsvolle opleidingen aanbieden met een goede doorstroming naar de arbeidsmarkt. Uiteraard dient men hier rekening te houden met de afwijkende uurroosters die inherent zijn aan de jobs in deze sector.

Net als in BSO3 dringt zich ook in TSO3 een kritische evaluatie van het studieaanbod op. Een beperkt aantal, kwaliteitsvolle 6-jarige opleidingen met voor wie zich in een niche wil verdiepen een vervolgopleiding (Se-n-Se) die zich voor het grootste deel op de werkvloer afspeelt.

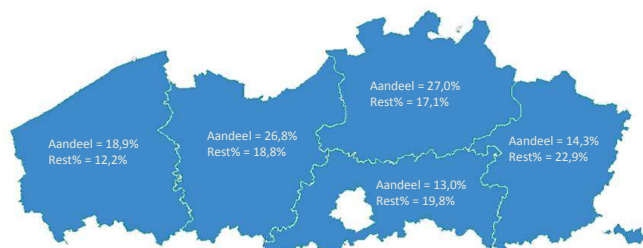
KSO3

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	774	736
Aantal ingeschreven bij VDAB	594	576
Werkzoekend na 1 jaar	153	131
Restpercentage	19,8%	17,8%
Zonder werkervaring	6,5%	8,0%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters die een diploma secundair onderwijs behaalden na een 6de of 7de jaar KSO of Se-n-Se.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

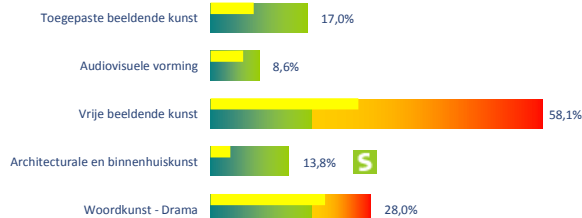

Het KSO3 is in verhouding in geen enkele provincie sterk onder- of oververtegenwoordigd. Er zijn wel nogal wat verschillen voor wat de aansluiting met de arbeidsmarkt betreft.

In West-Vlaanderen verloopt de aansluiting het vlotst. In Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant ligt het rest% dicht tegen het Vlaamse gemiddelde terwijl in Limburg het allemaal wat moeizamer gaat voor deze schoolverlaters.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

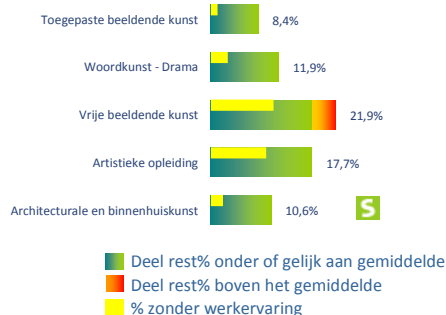
Vanuit het KSO3 noteren wij de grootste instroom van mannelijke schoolverlaters naar de arbeidsmarkt uit de richting 'Toegepaste beeldende kunst' (53 sv). 1 op 6 van deze schoolverlaters is na 1 jaar werkzoekend.

'Audiovisuele vorming' (35 sv) doet het met een rest% van 8,6% opvallend goed maar de aantallen zijn eerder klein.

'Vrije beeldende kunst' (31 sv) scoorde nooit slechter en ook het aandeel schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar ligt met 25,8% bovenaards hoog.

'Architecturale en binnenhuiskunst' (29 sv) presteert goed maar telt net als 'Woordkunst - Drama' (25 sv), dat slecht presteert, erg weinig schoolverlaters.

Vrouwen

Net als bij de mannen komt ook bij de vrouwen de grootste instroom uit de richting 'Toegepaste beeldende kunst' (83 sv) maar de vrouwen vinden veel vlotter aansluiting met de arbeidsmarkt.

'Woordkunst - Drama' (67 sv) doet het opvallend beter dan bij de mannen, net als 'Vrije beeldende kunst' (64 sv) dat toch nog beduidend slechter presteert dan gemiddeld voor dit niveau.

'Artistieke opleiding' (62 sv) doet het net iets beter dan gemiddeld voor dit niveau terwijl 'Architecturale en binnenhuiskunst' (47 sv) een mooi resultaat neerzet.

Studiegebieden

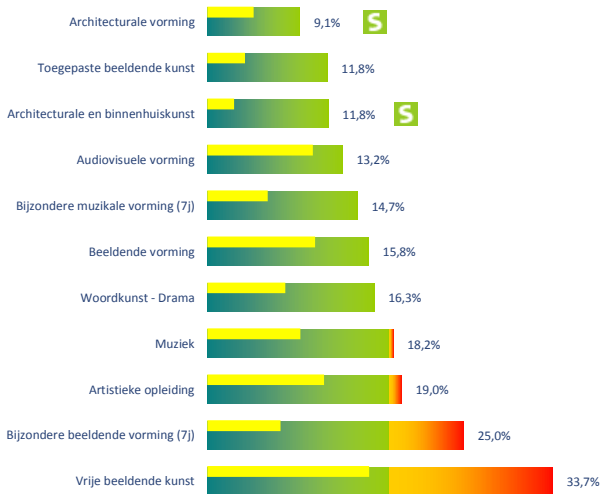

Het KSO3 telt slechts 2 studiegebieden met minstens 20 schoolverlaters.

In het studiegebied 'Podiumkunsten' (174 sv) is 15,5% van de schoolverlaters werkzoekend 1 jaar na het verlaten van de school.

In het studiegebied 'Beeldende kunsten' (556 sv) loopt het risico om na 1 jaar werkzoekend te zijn reeds op tot 18,5%.

Studierichtingen

11 richtingen in KSO3 tellen meer dan 20 schoolverlaters.

'Architecturale vorming' (22 sv) biedt de kleinste kansen op werkloosheid na 1 jaar maar telt erg weinig schoolverlaters. 'Toegepaste beeldende kunst' (136 sv) is de meest bevolkte richting en doet het met een rest% van 11,8% net even goed als 'Architecturale en binnenhuiskunst' (76 sv).

Ook 'Audiovisuele vorming' (68 sv) en 'Bijzondere muzikale vorming' (34 sv) bieden mogelijkheden.

'Beeldende vorming' (38 sv) en 'Woordkunst - Drama' (92 sv) doen het nog net beter dan het gemiddelde rest% voor KSO3.

Wie 'Muziek' (33 sv) of 'Artistieke opleiding' (79 sv) volgde, ziet zijn/haar kansen om na 1 jaar werkzoekend te zijn oplopen tot iets minder dan 1 op 5.

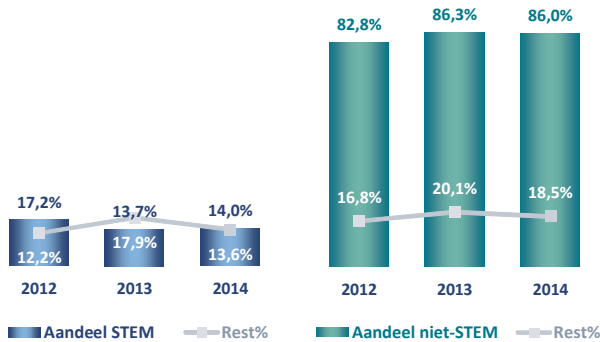
In de richting 'Bijzondere beeldende vorming (7j)' (28 sv) is de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn 1 op 4 maar het aantal schoolverlaters is beperkt.

De opleiding 'Vrije beeldende kunst' (95 sv) biedt de minste kansen op werk. 1 op 3 schoolverlaters is na 1 jaar werkzoekend.

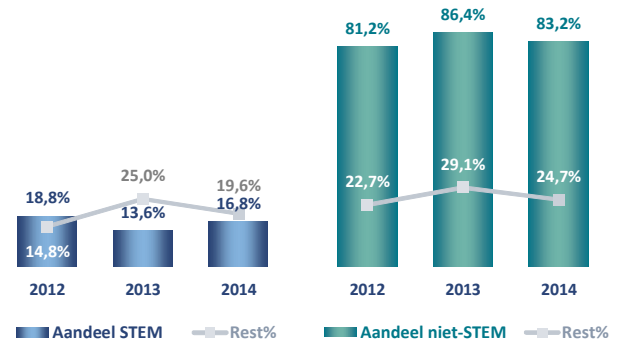
	2013	2014
Schoolverlaters in STEM	106	103
Werkzoekend na 1 jaar	19	14
Restpercentage	17,9%	13,6%
Zonder werkervaring	6,6%	2,9%

	2013	2014
Mannen in STEM	40	46
Werkzoekend na 1 jaar	10	9
Restpercentage	25,0%	19,6%
Zonder werkervaring	15,0%	4,3%

Evolutie STEM / niet-STEM - Totaal

Evolutie STEM / niet-STEM - Mannen

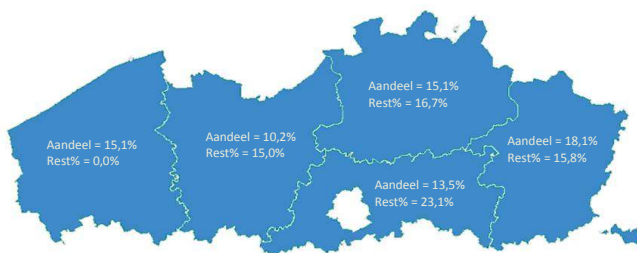

Het aantal schoolverlaters dat een STEM-opleiding volgde in KSO3 wijzigt nauwelijks. Ook het aandeel STEM wijzigt nauwelijks.

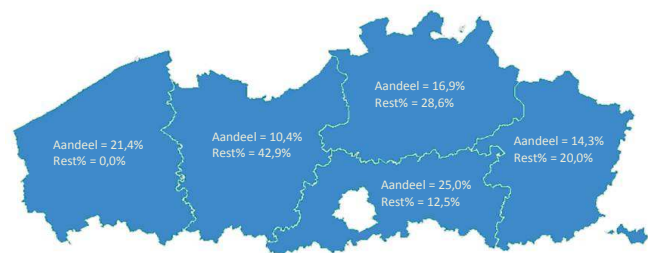
Het rest% wijkt iets meer af maar gezien het beperkte aantal schoolverlaters is dit weinig relevant. Wie een niet-STEM-opleiding volgde en dat geldt voor de meeste schoolverlaters in dit niveau, ziet de aansluiting met de arbeidsmarkt iets verbeteren ten opzichte van vorig jaar.

Mannelijke schoolverlaters uit KSO3 zijn amper met 46. De grafiek hierboven is dan ook louter illustratief.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Totaal

Aandeel en rest% STEM per provincie - Mannen

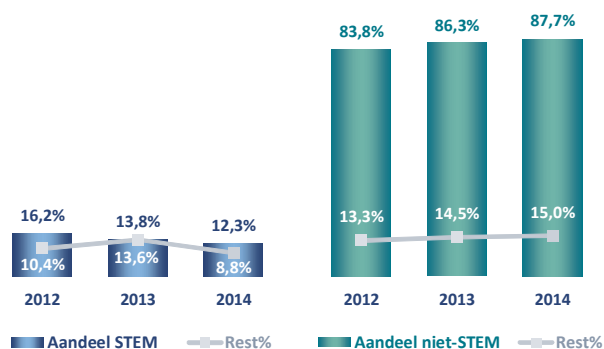
Limburg telt het hoogste aandeel STEM-gediplomeerden in KSO3. In Antwerpen en West-Vlaanderen ligt het aandeel wat lager maar in Oost-Vlaanderen volgde slechts 1 op 10 schoolverlaters uit het KSO3 een STEM-opleiding.

In West-Vlaanderen is niemand werkzoekend na 1 jaar terwijl dit in Vlaams-Brabant bijna 1 op 4 is. Aangezien het maar over zeer kleine aantallen gaat verbinden we hier liefst niet te veel conclusies aan.

Uiteraard geldt hier nog meer dat de kaart enkel de aandelen en rest% vermeld ter illustratie. De aantallen zijn te klein om er verder op in te gaan.

	2013	2014
Vrouwen in STEM	66	57
Werkzoekend na 1 jaar	9	5
Restpercentage	13,6%	8,8%
Zonder werkervaring	1,5%	1,8%

Evolutie STEM / niet-STEM - Vrouwen

Het aantal vrouwen dat de school verliet met een STEM-opleiding uit het KSO3 is licht gedaald evenals het aandeel ten opzichte van het totaal.

Ook hier geldt dat de aantallen te klein zijn om er betrouwbare conclusies uit te trekken.

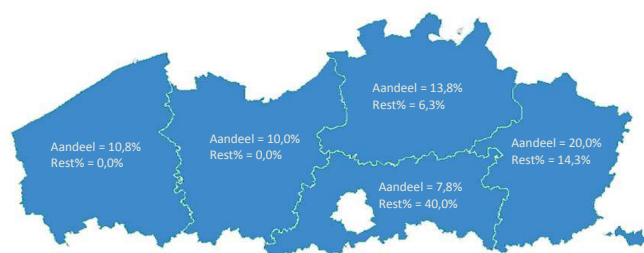
Hoewel de opleidingen uit het KSO3 iets beter aansluiting vinden met de arbeidsmarkt dan vorig jaar is dit geen pleidooi voor een uitbreiding van het KSO3.

Veel meer meisjes dan jongens volgen KSO3 en ook de aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt voor vrouwen een stuk vlotter dan voor mannen.

Kunstonderwijs blijft hoe dan ook moeilijk liggen op de arbeidsmarkt en vooral als het zich op het secundair niveau situeert. De concurrentie uit hogere niveaus die noodgedwongen azen op dezelfde jobs kan soms moordend zijn.

'Vrije beeldende kunst' dat een pak minder schoolverlaters telt dan vorig jaar blijft het grote zorgkind. Niet alleen is het rest% bij de mannen onwezenlijk hoog, ook het hoge aandeel schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar wijst op de weinig flexibele houding van deze schoolverlaters die vrijheid hoog in het vaandel voeren.

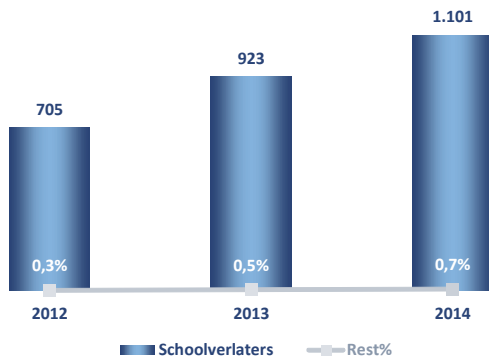
Aandeel en rest% STEM per provincie - Vrouwen

De kaart met de verdeling over de Vlaamse provincies is ook hier louter voor de volledigheid meegegeven.

HBO5

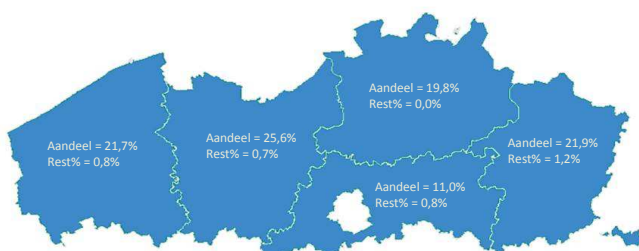
	2013	2014
Aantal schoolverlaters	923	1.101
Aantal ingeschreven bij VDAB	690	817
Werkzoekend na 1 jaar	5	8
Restpercentage	0,5%	0,7%
Zonder werkervaring	0,1%	0,2%

In dit niveau vinden wij normaal de schoolverlaters terug die een opleiding volgden in het hoger beroepsonderwijs. Door ontbrekende gegevens in de LED betreft het hier voorlopig enkel de schoolverlaters uit de opleiding 'Verpleegkunde'. Tot en met de vorige studie werd deze opleiding vermeld onder het niveau BSO3 & BSO4 als 'Toegepaste verpleegkunde'.

Wij hopen vanaf volgend jaar te kunnen beschikken over alle opleidingen die aangeboden worden in het HBO5.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

Schoolverlaters uit de opleiding 'Verpleegkunde' in het HBO5 zijn niet overal evenredig vertegenwoordigd. Zo zijn er in Limburg, Oost- en West-Vlaanderen proportioneel meer schoolverlaters uit deze opleiding. In Vlaams-Brabant maar vooral in Antwerpen zijn er in verhouding veel minder schoolverlaters.

Instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

Verpleegkunde 1,6%

128 mannen verlieten de school na het volgen van een opleiding 'Verpleegkunde' in het HBO5. Na 1 jaar waren 2 schoolverlaters werkzoekend. 1 schoolverlater had geen enkele werkervaring opgedaan gedurende dat jaar.

De grafiek wekt de indruk dat de mannen in dit niveau het erg slecht doen in vergelijking met het totaal. Dit is echter geenszins het geval maar uitsluitend te wijten aan het extreem lage aandeel schoolverlaters dat na deze opleiding werkzoekend is na 1 jaar.

Vrouwen

Verpleegkunde 0,6%

- Deel rest% onder of gelijk aan gemiddelde
- Deel rest% boven het gemiddelde
- % zonder werkervaring

973 vrouwen kwamen op de arbeidsmarkt na het afronden van de opleiding 'Verpleegkunde' in het HBO5. 6 schoolverlaters waren werkzoekend na 1 jaar en 1 vrouwelijke schoolverlater had na 1 jaar geen werkervaring opgedaan.

Opleiding

Verpleegkunde 0,7%

De opleiding 'Verpleegkunde', voorlopig de enige opleiding waarover kan gerapporteerd worden in dit niveau, sluit perfect aan bij de zorgvraag die er zonder enige twijfel is als men het rest% bekijkt.

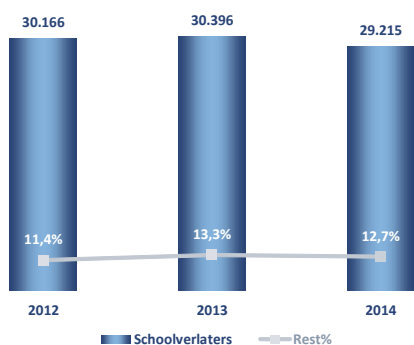
In afwachting van een volledig beeld van het HBO5 kunnen we stellen dat de opleiding 'Verpleegkunde' in het HBO5 een van de beste zoniet DE best scorende opleiding is van alle opleidingen in dit rapport als we ook rekening houden met het aantal schoolverlaters.

Middengespoold

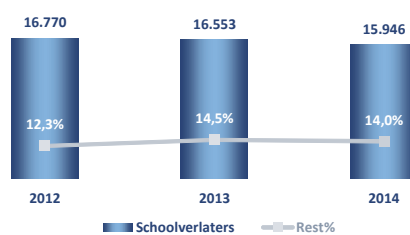
	2013	2014
Schoolverlaters	30.396	29.215
Werkzoekend na 1 jaar	4.054	3.706
Restpercentage	13,3%	12,7%
Zonder werkervaring	4,8%	4,4%

	2013	2014
Mannen	16.553	15.946
Werkzoekend na 1 jaar	2.400	2.225
Restpercentage	14,5%	14,0%
Zonder werkervaring	5,6%	5,0%

Evolutie aandeel en rest% - Totaal

Evolutie aandeel en rest% - Mannen

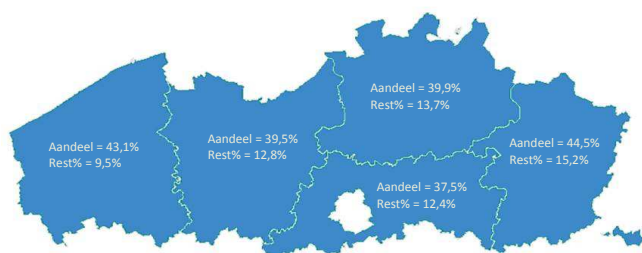
Het aantal middengespoolden telt ruim 1.000 schoolverlaters minder dan vorig jaar. Deze daling doet zich vooral voor in TSO3 en in mindere mate in ASO3 en BSO3.

Iets meer dan 4 op 10 schoolverlaters is middengespoold. Deze groep is vrij heterogeen, we treffen er zowel studieniveaus aan die rechtstreeks toeleiden naar het hoger onderwijs zoals het ASO maar ook meer arbeidsmarktgerichte opleidingen in BSO en TSO vinden er hun plaats net als het KSO. Ook het HBO5 is ingedeeld bij de middengespoolden maar vooralsnog betreft het enkel de opleiding 'Verpleegkunde'.

De daling bij de middengespoolden is iets groter bij de mannen dan bij de vrouwen. 45% van alle mannelijke schoolverlaters is middengespoold.

Het rest% voor mannelijke middengespoolden neemt iets af in vergelijking met vorig jaar. Ongeveer 1 op 7 middengespooolde mannen is na 1 jaar werkzoekend.

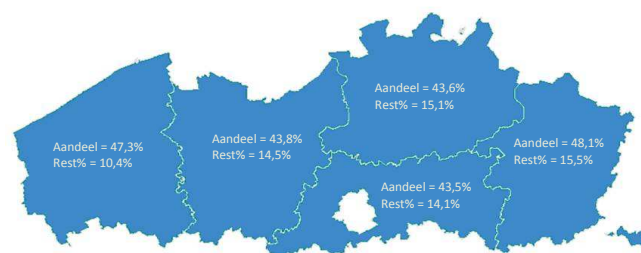
Aandeel en rest% per provincie - Totaal

Het aandeel middengespoolden is het grootst in Limburg en West-Vlaanderen, meer dan 40% van het totaal aantal schoolverlaters in deze provincies is middengespoold. In de andere provincies haalt het aandeel middengespoolden net geen 40%.

Middengespoolden vinden veruit het vlotst hun weg naar een job in West-Vlaanderen. In geen enkele andere provincie krijgen middengespooolde schoolverlaters dezelfde goede kansen op een eerste job. In Limburg hebben middengespoolden aan het begin van hun loopbaan de meeste moeite om hun plaats op de arbeidsmarkt te veroveren.

Aandeel en rest% per provincie - Mannen

Het aandeel mannen dat middengespoold op de arbeidsmarkt komt in verhouding tot alle mannelijke schoolverlaters ligt het hoogst in Limburg, op de voet gevolgd door West-Vlaanderen. De aandelen liggen echter in de andere provincies niet zo ver uit de buurt.

De kans om werkzoekend te zijn na 1 jaar is veruit het laagst in West-Vlaanderen. In de andere provincies verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt ongeveer op dezelfde manier maar de kans om werkzoekend te zijn na 1 jaar is anderhalf maal groter dan in West-Vlaanderen.

	2013	2014
Vrouwen	13.843	13.269
Werkzoekend na 1 jaar	1.654	1.481
Restpercentage	11,9%	11,2%
Zonder werkervaring	3,8%	3,7%

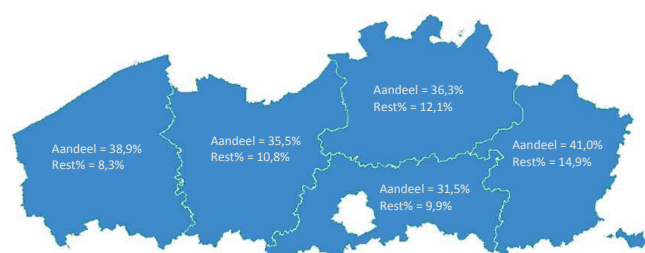
Evolutie aandeel en rest% - Vrouwen

Van alle vrouwelijke schoolverlaters is 36,5% middengespoold. Dat is iets minder dan vorig jaar en is ook heel wat minder dan bij hun mannelijke collega's.

Het rest% bij de vrouwelijke schoolverlaters die middengespoold op de arbeidsmarkt komen daalt licht in vergelijking met vorig jaar. Middengespoolde vrouwen vinden nog steeds makkelijker aansluiting met de arbeidsmarkt dan hun mannelijke collega's.

Aandeel en rest% per provincie - Vrouwen

Met iets meer dan 40% middengespoolden onder de vrouwelijke schoolverlaters scoort Limburg het hoogst. In Vlaams-Brabant ligt het aandeel vrouwelijke middengespoolden t.o.v. de totale vrouwelijke populatie schoolverlaters dan weer het laagst. In de andere provincies leunt het aandeel vrouwelijke middengespoolden dicht aan tegen het gemiddelde.

Middengespoolden vrouwen vinden vlotjes hun weg naar de arbeidsmarkt in West-Vlaanderen. Ook in Vlaams-Brabant valt het wel mee terwijl vrouwelijke middengespoolden het wat moeilijker hebben in Oost-Vlaanderen en Antwerpen. In Limburg heeft deze groep het meest moeite om aansluiting te vinden met de arbeidsmarkt.

Middengespoolden zijn een vrij heterogene groep.

ASO3 zou een degelijke opstap moeten bieden naar het hoger onderwijs maar toch zijn er 4.462 schoolverlaters die ofwel resoluut kiezen voor de arbeidsmarkt (1 op 4) of iets geprobeerd hebben in het hoger onderwijs (3 op 4).

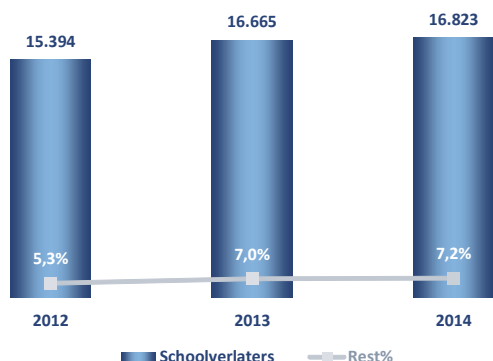
In BSO3 kiezen mannen traditioneel veel breder dan vrouwen, maar toch stromen vrouwen er beter uit. Dit niveau blijft kampen met een aantal ondertussen traditionele hardnekkige pijnpunten zoals 'Decoratieve technieken', 'Grafische communicatie en media' en 'Handel'. Aan de andere kant is er zeker meer potentieel voor 'Personenzorg' en voor 'Voeding' terwijl ook 'Land- en tuinbouw' valabele mogelijkheden biedt. Belangrijk om te onthouden is dat 6 jaar BSO praktisch onvoldoende is om in dit niveau een vak te leren waarmee je ook klaar bent voor de arbeidsmarkt.

TSO3 biedt een hele reeks sterke opleidingen aan met goede toekomstmogelijkheden. Hoewel in de garagesector als in de autobielnijverheid het vet een beetje van de soep is blijft het studiegebied 'Auto' toch vlotjes scoren, al of niet in de sector. Ook 'Bouw' blijft ondanks alle verhalen van instroom van buitenlandse werknemers een sterke performer. Opvallend is zeker de goede aansluiting van het studiegebied 'Maatschappelijke veiligheid' maar of deze opleidingen nog een sterke toename van het aantal studenten aankunnen blijft een open vraag. Dat de 'harde' technische richtingen of nijverheidsrichtingen zoals ze ook wel genoemd worden verder afkalven stemt tot ongerustheid.

Andere studierichtingen zijn aan bezinning toe, vooral in de studiegebieden 'Grafische communicatie en media', 'Handel' en 'Sport'.

Hoewel het aandeel schoolverlaters uit het KSO3 amper 1% bedraagt van het totaal, vinden deze jongeren slechts moeizaam hun weg naar de arbeidsmarkt. Enkele richtingen bieden een uitweg voor enkele "happy few" terwijl andere misschien meer troeven hebben als ze de focus iets ruimer zouden leggen. Of is het in het kunstonderwijs echt 'alles voor de kunst'?

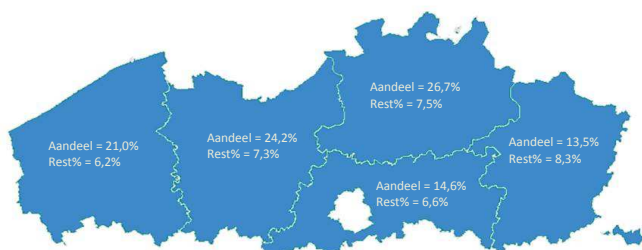
	2013	2014
Aantal schoolverlaters	16.665	16.823
Aantal ingeschreven bij VDAB	14.242	14.486
Werkzoekend na 1 jaar	1.166	1.203
Restpercentage	7,0%	7,2%
Zonder werkervaring	1,7%	1,6%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het behalen van een diploma van professionele bachelor. Wie een BanaBa behaalde wordt teruggezet naar het behaalde bachelordiploma. Ook studenten die studies in het hoger onderwijs hebben stopgezet, maar voordien een diploma professionele bachelor behaalden worden in aanmerking genomen.

Het rest% neemt licht toe in vergelijking met vorig jaar maar dit heeft een eerder administratieve reden. De stijging doet zich voor in het studiegebied 'Onderwijs'. Als de laatste schooldag op een maandag valt en de minister van Onderwijs en Vorming beslist dat er die dag geen les meer gegeven wordt, schrijven leerkrachten met een tijdelijke opdracht zich die dag reeds in als werkzoekende en worden zij nog net meegenomen in de opvolgingsperiode die op 30 juni 2014 eindigt. Dit fenomeen kwam ook in het verleden reeds voor.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

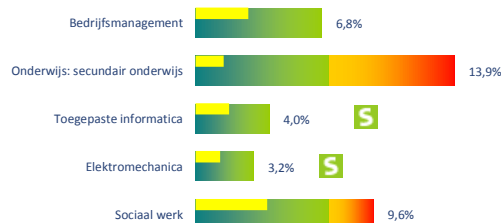

Het aandeel professionele bachelors komt quasi in iedere provincie overeen met het aandeel van alle schoolverlaters.

Ook de doorstroming naar de arbeidsmarkt levert niet zoveel verschillen op. Professionele bachelors zijn het best af in de provincies West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant maar de verschillen met de andere provincies zijn beperkt.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

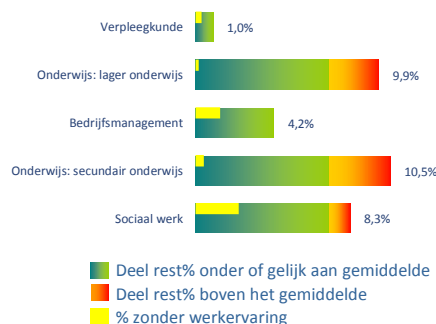
De grootste instroom op de arbeidsmarkt bij de mannen komt uit de opleiding 'Bedrijfsmanagement' (1.305 sv). Met een rest% van 6,8% doet deze opleiding het iets beter dan gemiddeld voor de PBA.

De opleiding 'Onderwijs: secundair onderwijs' (796 sv) doet het minder goed en quasi 1 op 7 mannen is werkzoekend na 1 jaar.

'Toegepaste informatica' (550 sv) en nog meer 'Elektromechanica' (379 sv) zijn echte toppers bij de mannelijke professionele bachelors.

'Sociaal werk' (260 sv) is blijkbaar ook populair bij de mannen maar presteert onder het gemiddelde voor dit niveau.

Vrouwen

'Verpleegkunde' (1.227 sv) is de populairste opleiding bij de vrouwen in het niveau PBA. De opleiding sluit naadloos aan bij de vraag van de arbeidsmarkt.

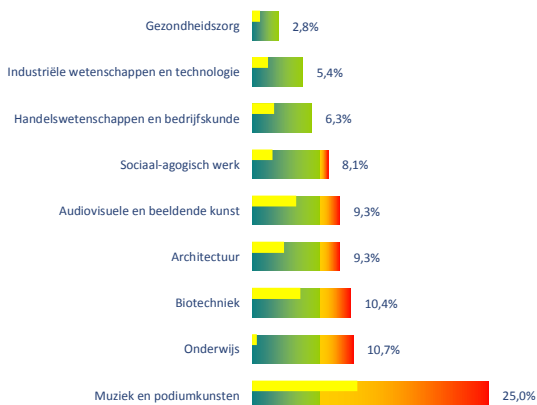
'Onderwijs: Lager onderwijs' (1.206 sv) telt ook een groot aantal schoolverlaters maar het rest% is mogelijk overschat.

Net als bij de mannen volgen ook veel vrouwen de opleiding 'Bedrijfsmanagement' (1.130 sv) en zij vinden nog vlotter aansluiting met de arbeidsmarkt.

'Onderwijs: Secundair onderwijs' (1.096 sv) haalt een rest% van iets boven 10% wat iets beter is dan vorig jaar.

'Sociaal werk' (949 sv) heeft ook nogal wat aantrekkingskracht op vrouwen maar doet het dan weer wat minder goed.

Studiegebieden

Er zijn 9 studiegebieden in het niveau professionele bachelor die minstens 20 schoolverlaters tellen. 3 studiegebieden halen een rest% beneden het gemiddelde voor dit niveau.

Absolute top is het studiegebied 'Gezondheidszorg' (2.835 sv) dat met een rest% van 2,8% schitterende kansen biedt op de arbeidsmarkt.

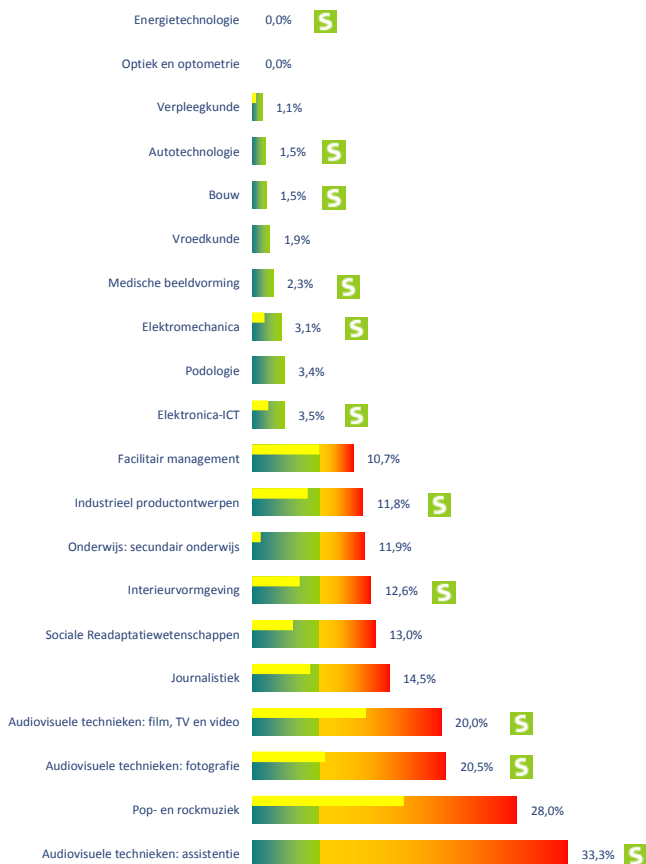
De studiegebieden 'Industriële wetenschappen en technologie' (2.050 sv) en 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' (4.715 sv) bieden ook betere kansen op een job dan gemiddeld voor dit niveau.

Het rest% in de studiegebieden 'Sociaal-agogisch werk' (2.291 sv), 'Audiovisuele en beeldende kunst' (43 sv) en 'Architectuur' (268 sv) situeert zich iets boven het gemiddelde voor dit niveau.

'Biotechniek' (393 sv) en 'Onderwijs' (4.179 sv) ronden net de kaap van 10%.

'Muziek en podiumkunsten' (36 sv) valt zwaar uit de toon maar de aantallen zijn klein en dus is het resultaat minder betrouwbaar.

Opleidingen

Wie na 1 jaar nog op zoek is naar schoolverlaters uit de opleidingen 'Energietechnologie' (66 sv) of 'Optiek en Optometrie' (24 sv) is er aan voor de moeite.

'Verpleegkunde' (1.434 sv), 'Autotechnologie' (134 sv), 'Bouw' (196 sv) en 'Vroedkunde' (258 sv) halen alle restpercentages onder 2% wat ronduit schitterend is.

Nog tal van andere opleidingen in dit niveau zoals 'Medische beeldvorming' (44 sv), 'Elektromechanica' (388 sv), 'Podologie' (29 sv) en 'Elektronica-ICT' (231 sv) bieden een uiterst vlotte overgang van school naar werk.

Uiteraard zijn er ook in dit niveau opleidingen die minder goed aansluiten bij de vraag van de arbeidsmarkt.

In de opleidingen 'Facilitair management' (28 sv), 'Industrieel productontwerpen' (34 sv) en 'Onderwijs: Secundair onderwijs' (1.892 sv) hebben schoolverlaters ongeveer 1 kans op 9 om na 1 jaar werkzoekend te zijn. De 2 eerstgenoemde opleidingen tellen echter maar weinig schoolverlaters waardoor de resultaten wat minder betrouwbaar zijn.

1 op 8 schoolverlaters is werkzoekend na het volgen van de opleiding 'Interieurvormgeving' (159 sv). In de opleidingen 'Sociale readaptatiewetenschappen' (23 sv) en 'Journalistiek' (276 sv) is de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn ongeveer het dubbele dan gemiddeld voor dit niveau.

Wie 'Audiovisuele technieken: film, TV en video' (25 sv) of 'Audiovisuele technieken: fotografie' (39 sv) studeerde ziet zijn/haar kansen om na 1 jaar werkzoekend te zijn oplopen tot 1 op 5.

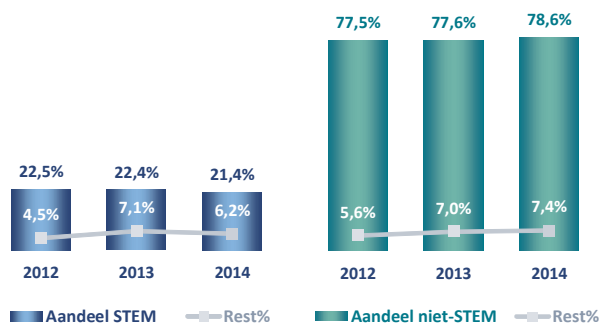
'Pop- en rockmuziek' (25 sv) staat met een rest% van bijna 30% zeker niet in de hitlijsten maar telt gelukkig een beperkt aantal schoolverlaters.

Wie 'Audiovisuele technieken: assistentie' (21 sv) studeerde is het slechtst af in dit niveau maar ook hier gaat het slechts om een beperkt aantal schoolverlaters.

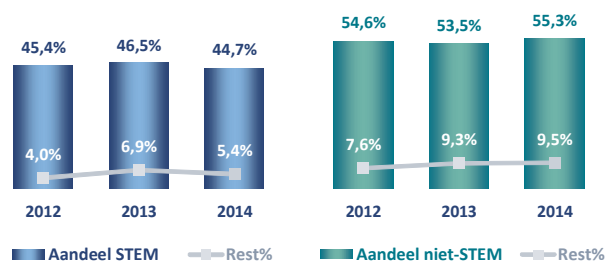
	2013	2014
Schoolverlaters in STEM	3.731	3.607
Werkzoekend na 1 jaar	265	225
Restpercentage	7,1%	6,2%
Zonder werkervaring	2,4%	2,3%

	2013	2014
Mannen in STEM	2.871	2.784
Werkzoekend na 1 jaar	197	151
Restpercentage	6,9%	5,4%
Zonder werkervaring	2,2%	2,2%

Evolutie STEM / niet-STEM - Totaal

Evolutie STEM / niet-STEM - Mannen

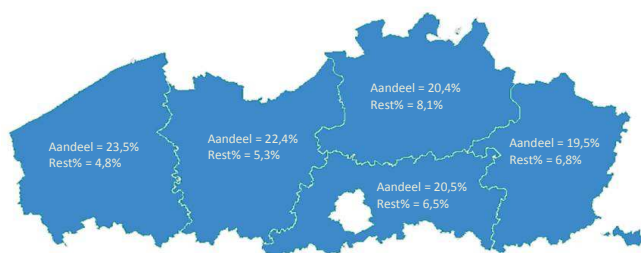
Terwijl het aantal professionele bachelors overall licht toeneemt, neemt het aantal schoolverlaters uit een STEM-opleiding af. Dit heeft tot gevolg dat het aandeel STEM in PBA met een vol %punt daalt.

De aansluiting met de arbeidsmarkt verbetert dan weer wel voor wie een STEM-opleiding volgde. De bijna 4 op 5 schoolverlaters die afstudeerden met een niet-STEM-opleiding zien hun rest% licht toenemen.

Het aandeel mannen dat een STEM-opleiding volgde in het niveau professionele bachelor daalt met bijna 2%punt. De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt fors vlotter in vergelijking met vorig jaar.

Bij de mannen die de school verlaten na het volgen van een niet-STEM-richting zien we een lichte toename van het rest%.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Totaal

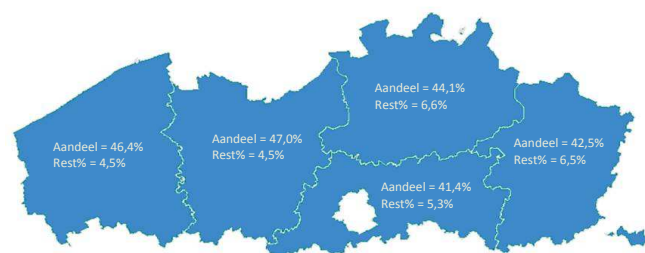

West- en Oost-Vlaanderen tellen het hoogste aandeel STEM-gediplomeerden onder de afgestudeerde professionele bachelors. In de andere provincies ligt het aandeel iets lager.

In West-Vlaanderen vinden afgestudeerde professionele bachelors vlotjes hun weg naar de arbeidsmarkt. Oost-Vlaanderen is eveneens een uitstekende biotoop voor pas afgestudeerde PBA'ers.

Ook in Limburg en Vlaams-Brabant vindt een professionele bachelor nog vlot een job terwijl het in Antwerpen iets moeizamer verloopt.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Mannen

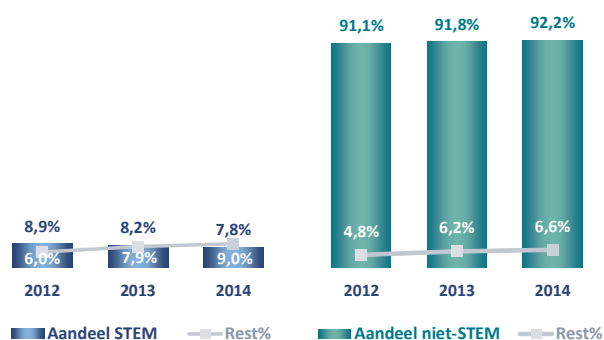

Oost-, West-Vlaanderen en Antwerpen tellen het hoogste aandeel mannelijke schoolverlaters met een STEM-opleiding. Limburg en Vlaams-Brabant doen het met iets minder STEM.

De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt vlot in Limburg en Antwerpen, tot zeer vlot in Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen.

	2013	2014
Vrouwen in STEM	860	823
Werkzoekend na 1 jaar	68	74
Restpercentage	7,9%	9,0%
Zonder werkervaring	2,8%	2,8%

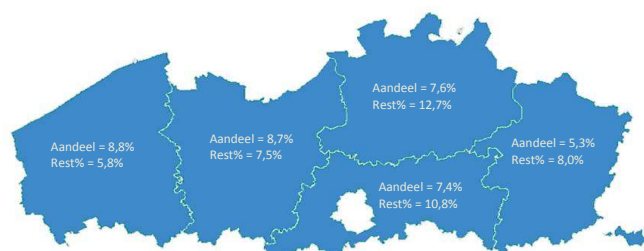
Evolutie STEM / niet-STEM - Vrouwen

Het aandeel vrouwen dat een STEM-opleiding volgde in PBA daalt licht en haalt slechts 7,8%.

Het rest% voor vrouwen na het volgen van een STEM-opleiding in PBA neemt toe. Vrouwen die een professionele bachelor halen in een niet-STEM-opleiding zijn beter af, het rest% voor deze groep bedraagt 6,6%.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Vrouwen

Oost- en West-Vlaanderen tellen het meeste STEM-ge диплоmeerden onder hun vrouwelijke professionele bachelors. Limburg komt maar net boven 5% terwijl Vlaams-Brabant en Antwerpen dicht tegen het Vlaams gemiddelde liggen.

Vrouwelijke professionele bachelors vinden na het volgen van een STEM-opleiding het vlotst hun weg naar de arbeidsmarkt in West-Vlaanderen.

Ook in Oost-Vlaanderen en Limburg zijn er voldoende mogelijkheden. In Vlaams-Brabant en Antwerpen verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt een stuk moeizamer.

Vrouwen blijven dominant in het niveau professionele bachelor met 63% van het aantal schoolverlaters in dit niveau.

Mannen en vrouwen kiezen hier grotendeels anders en komen er beide goed mee weg.

Mannen vinden we meer in STEM-opleidingen en zij doen er hun voordeel mee op de arbeidsmarkt.

Vrouwen zijn dan weer veel meer afkerig van STEM en aan het rest% te zien niet geheel ten onrechte. Dat zowel het aantal als het aandeel van de STEM-schoolverlaters daalt stemt tot nadenken.

Weinig opleidingen doen het echt slecht in dit niveau al zijn er die toch voor dit niveau wat ondermaats presteren;

'Interieurvormgeving' is er zo een net als 'Journalistiek'. Ook 'Toegepaste psychologie' en 'Agro- en biotechnologie' zijn opleidingen die verdere opvolging verdienen, zeker ook omwille van hun populariteit.

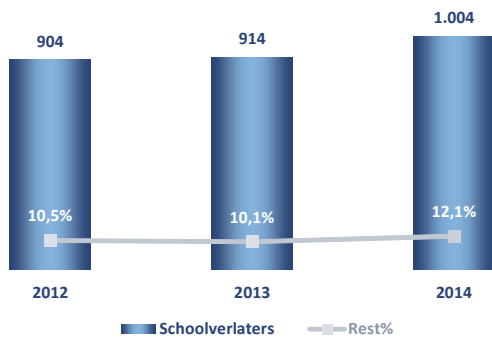
Talrijk zijn de opleidingen in dit niveau die zonder meer schitterende vooruitzichten bieden zoals 'Logopedie en audiologie', 'Verpleegkunde', en 'Vroedkunde', allen uit het studiegebied 'Gezondheidszorg'.

'Bedrijfsmanagement', 'Informaticamanagement en multimedia' en 'Toegepaste informatica' zijn dan weer opleidingen uit het studiegebied 'handelswetenschappen en bedrijfskunde' die erg goed scoren.

In het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie' zijn er heel wat toppers die een klein rest% koppelen aan een groot aantal schoolverlaters.

'Autotechnologie', 'Bouw', 'Elektromechanica', 'Elektronica-ICT', 'Energietechnologie', 'Mechanische productietechnologie' en 'Vastgoed' zijn hiervan treffende voorbeelden.

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	914	1.004
Aantal ingeschreven bij VDAB	629	703
Werkzoekend na 1 jaar	92	121
Restpercentage	10,1%	12,1%
Zonder werkervaring	4,5%	4,3%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het behalen van een diploma van academische bachelor.

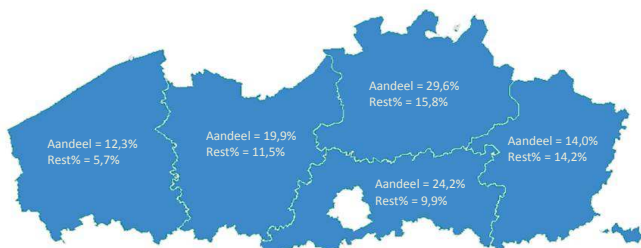
Academische bachelors zijn basisopleidingen die in de eerste plaats zijn gericht op het verwerven van academische vaardigheden en op het doorstromen naar een masteropleiding.

Ook studenten die studies in het hoger onderwijs hebben stopgezet, maar voordien een diploma van academische bachelor behaalden worden in aanmerking genomen.

Het aantal academische bachelors is in vergelijking met vorig jaar fors toegenomen. Het eveneens stijgende rest% is een indicatie dat dit studieniveau niet echt afgestemd is op de arbeidsmarkt.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie

West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

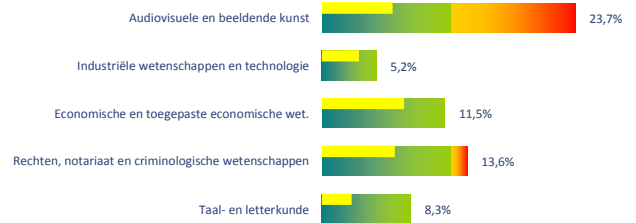

Vlaams-Brabant telt proportioneel het grootste aandeel academische bachelors. In West-Vlaanderen zijn zij dan weer sterk ondervetegenwoordigd, wat beslist geen slechte zaak is.

De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt veruit het vlotst in West-Vlaanderen terwijl diezelfde schoolverlaters in de provincie Antwerpen driemaal zoveel moeite hebben om een job te vinden.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

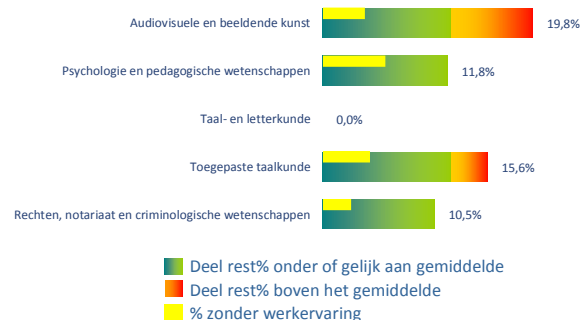
Het studiegebied 'Audiovisuele en beeldende kunst' (76 sv) levert de grootste instroom naar de arbeidsmarkt. De kansen op werk zijn zeer ongunstig met een kans van quasi 1 op 4 om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

Mannen uit het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie' (58 sv) vinden vlot hun weg naar de arbeidsmarkt.

'Economische en toegepaste economische wetenschappen' (52 sv) en 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' (44 sv) halen dan weer een rest% van ruim 10%.

'Taal- en letterkunde' (36 sv) doet het dan weer beter met een rest% van minder dan 10%.

Vrouwen

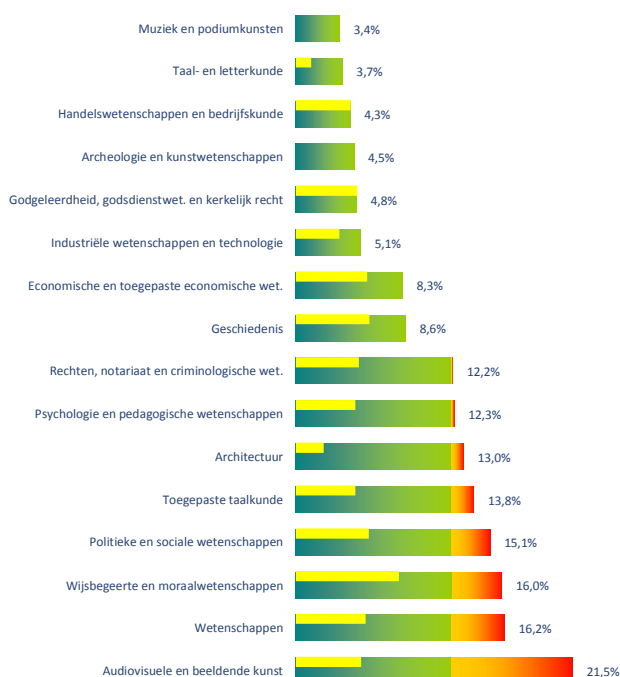
'Audiovisuele en beeldende kunst' (101 sv) stuurt vrij veel vrouwen naar de arbeidsmarkt met een onvoltooide opleiding. De kansen op een job zijn dan wel iets beter dan bij de mannen maar we kunnen het bezwaarlijk een goed resultaat noemen.

In 'Psychologie en pedagogische wetenschappen' (51 sv) is de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn 1 op 9.

'Taal- en letterkunde' (46 sv) telt dan weer geen werkzoekende schoolverlaters meer na 1 jaar.

'Toegepaste taalkunde' (45 sv) telt een rest% van ruim 15% en 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' (38 sv) sluit de rij bij de vrouwelijke academische bachelors met een rest% van iets boven 10%.

Studiegebieden

16 studiegebieden tellen minstens 20 schoolverlaters.

Omdat er veel studiegebieden zijn in dit niveau is er ook veel versnippering wat het aantal schoolverlaters betreft. Bij de interpretatie van de cijfers wordt hier best rekening mee gehouden.

'Muziek en podiumkunsten' (29 sv), 'Taal- en letterkunde' (82 sv), 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' (47 sv), 'Archeologie en kunstwetenschappen' (22 sv), 'Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht' (21 sv) halen een rest% beneden 5% maar de aantallen zijn klein en het is zeer de vraag in welke jobs deze schoolverlaters terecht komen.

Schoolverlaters uit het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie' (59 sv) zijn meer gegeerd door het tekort aan afgestudeerde masters uit het zelfde studiegebied.

'Economische en toegepaste economische wetenschappen' (72 sv) en 'Geschiedenis' (35 sv) doen het iets beter dan gemiddeld voor dit niveau.

In de studiegebieden 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' (82 sv) en 'Psychologie en pedagogische wetenschappen' (65 sv) is 1 op 8 schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar.

Voor de studiegebieden 'Architectuur' (46 sv), 'Toegepaste taalkunde' (65 sv) en 'Politieke en sociale wetenschappen' (53 sv) varieert het rest% tussen 13 en 15%.

In de studiegebieden 'Wijsbegeerte en moraalwetenschappen' (25 sv) en 'Wetenschappen' (37 sv) is de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn bijna 1 op 6.

'Audiovisuele en beeldende kunst' (177 sv) biedt de slechtste prognose.

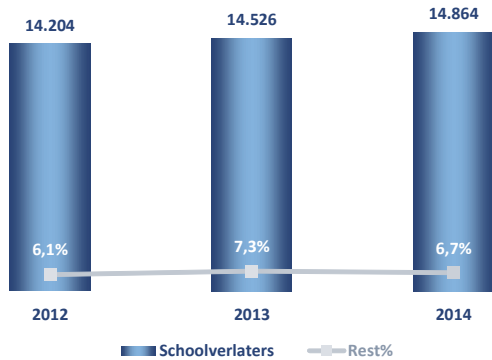

Het aantal schoolverlaters dat het onderwijs vaarwel zegt na het behalen van een academisch gerichte bachelor stijgt gevoelig ten opzichte van vorig jaar. Voor de aansluiting met en het functioneren van de arbeidsmarkt is dit beslist geen goede zaak. In deze studie overschrijdt het aantal academisch gerichte bachelors voor het eerst de grens van 1.000.

Omdat deze groep van schoolverlaters verdeeld is over 29 studiegebieden is er sprake van erg veel versnippering waardoor harde conclusies in veel gevallen niet aangewezen zijn.

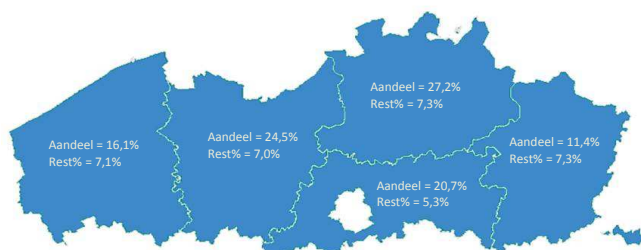
Slechts 8 studiegebieden tellen meer dan 50 schoolverlaters. 'Audiovisuele en beeldende kunst' telt veruit het grootste aantal schoolverlaters maar is ook reeds een probleemgebied bij wie een masterdiploma behaalde. Dit geeft uiteraard aanleiding tot verdringing van andere, lager geschoolde schoolverlaters uit het artistiek onderwijs.

	2013	2014
Aantal schoolverlaters	14.526	14.864
Aantal ingeschreven bij VDAB	10.746	10.877
Werkzoekend na 1 jaar	1.057	1.003
Restpercentage	7,3%	6,7%
Zonder werkervaring	2,6%	2,2%

In dit niveau vinden wij alle schoolverlaters terug die een masterdiploma behaalden. Wie nog een master na master volgde of een doctoraat behaalde, wordt teruggezet naar de gevulde basisopleiding. Het aantal masters stijgt voor het 2de jaar op rij. Deze stijging staat een daling van het rest% niet in de weg in zoverre dat dit niveau nu het best presterende is in dit rapport.

Aandeel alle schoolverlaters per provincie				
West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
18,8%	23,3%	28,6%	15,6%	13,7%

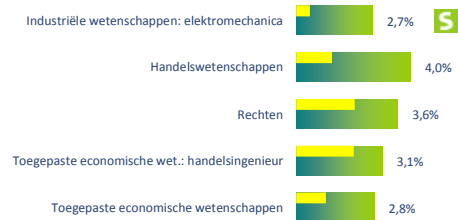

1 op 5 schoolverlaters met een masterdiploma woont in de provincie Vlaams-Brabant terwijl deze provincie in het totaal goed is voor 1 op 7 schoolverlaters. Deze oververtegenwoordiging belet niet dat de kansen op een job nergens zo hoog liggen als hier. Ook Oost-Vlaanderen telt in verhouding wat meer schoolverlaters terwijl er in West-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg in verhouding iets minder afgestudeerde masters zijn.

De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt dus veruit het vlotst in Vlaams-Brabant. In de andere provincies ligt het rest% telkens iets boven het Vlaams gemiddelde.

Grootste instroom op de arbeidsmarkt

Mannen

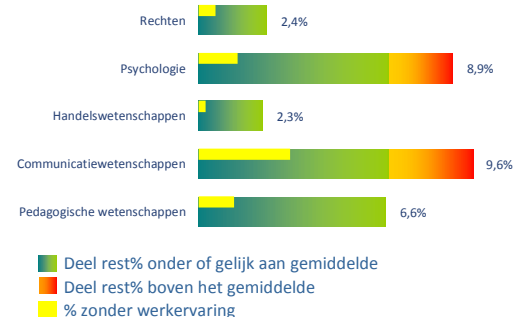

In deze top 5 van mannelijke schoolverlaters komt slechts 1 STEM-opleiding voor. 'Industriële wetenschappen: elektromechanica' (406 sv) telt dan ook het grootste aantal schoolverlaters en biedt tevens de beste aansluiting met de arbeidsmarkt.

'Handelswetenschappen' (396 sv) is eveneens populair bij mannen en biedt zeer goede kansen op werk.

Ook de andere opleidingen in deze top 5, 'Rechten' (389 sv), 'Toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur' (295 sv) en 'Toegepaste economische wetenschappen' (288 sv) kunnen een schitterend palmares voorleggen.

Vrouwen

De meeste vrouwelijke masters volgden een opleiding 'Rechten' (663 sv) en stromen zonder problemen door naar de arbeidsmarkt.

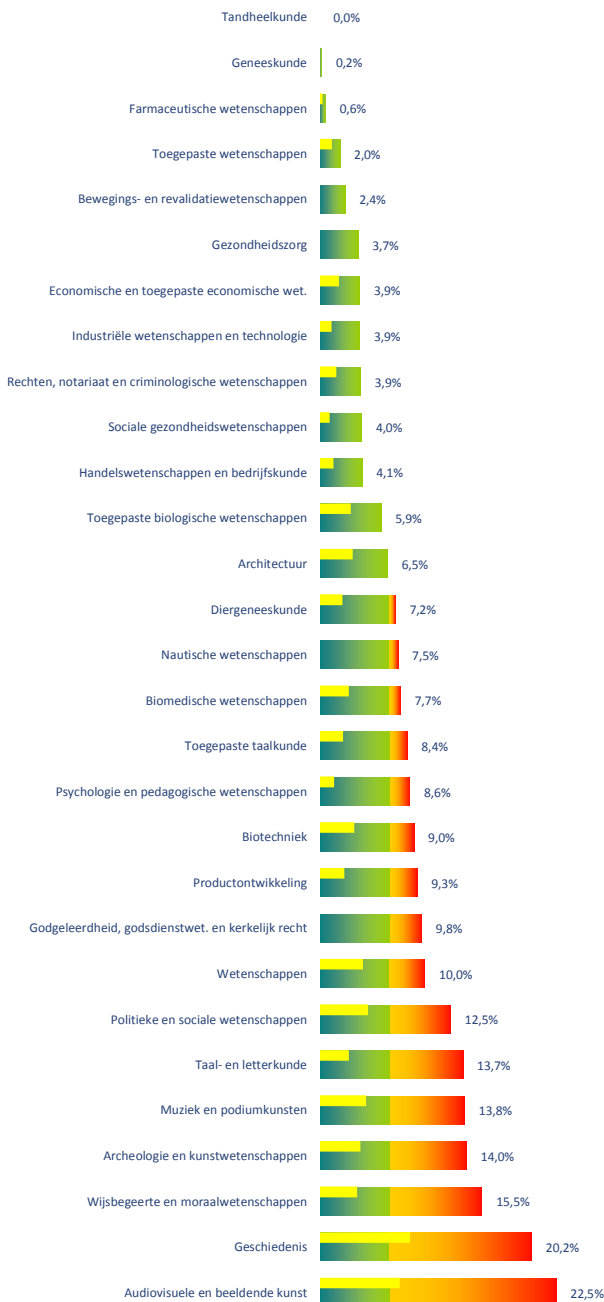
'Psychologie' (582 sv) is eveneens populair bij vrouwen maar doet het minder goed dan gemiddeld voor dit niveau.

'Handelswetenschappen' (396 sv) presteert het best in deze top 5 en doet het nog beter dan bij de mannelijke schoolverlaters.

Wie 'Communicatiewetenschappen' (342 sv) volgde is dan weer slechter af. Een rest% van net geen 10% is niet echt goed te noemen voor dit niveau.

De opleiding 'Pedagogische wetenschappen' (319 sv) scoort qua rest% precies op het gemiddelde voor dit niveau.

Studiegebieden

De masteropleidingen tellen 29 studiegebieden met minstens 20 schoolverlaters. 13 studiegebieden bieden beter dan gemiddelde kansen voor dit niveau op een snelle intrede op de arbeidsmarkt.

In het studiegebied 'Tandheelkunde' (80 sv) is geen enkele schoolverlater werkzoekend na 1 jaar.

Ook in 'Geneeskunde' (448 sv) en 'Farmaceutische wetenschappen' (340 sv) is na 1 jaar nog amper een schoolverlater te vinden.

In de studiegebieden 'Toegepaste wetenschappen' (868 sv), 'Bewegings- en revalidatiewetenschappen' (573 sv), 'Gezondheidszorg' (27 sv), 'Economische en toegepaste economische wetenschappen' (1.970 sv), 'Industriële wetenschappen en technologie' (1.451 sv), 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' (1.324 sv), 'Sociale gezondheidswetenschappen' (323 sv) en 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' (928 sv) ligt het rest% beneden 5% en dus ruim onder het gemiddelde voor dit niveau.

Ook 'Toegepaste biologische wetenschappen' (408 sv) en 'Architectuur' (385 sv) bieden beter dan gemiddelde kansen om niet werkzoekend te zijn na 1 jaar.

'Diergeneeskunde' (138 sv), 'Nautische wetenschappen' (40 sv) en 'Biomedische wetenschappen' (181 sv) bieden net iets minder goede aansluiting met de arbeidsmarkt dan gemiddeld voor dit niveau.

1 op 12 schoolverlaters is na 1 jaar werkzoekend na het volgen van een opleiding uit het studiegebied 'Toegepaste taalkunde' (406 sv) of 'Psychologie en pedagogische wetenschappen' (1.241 sv).

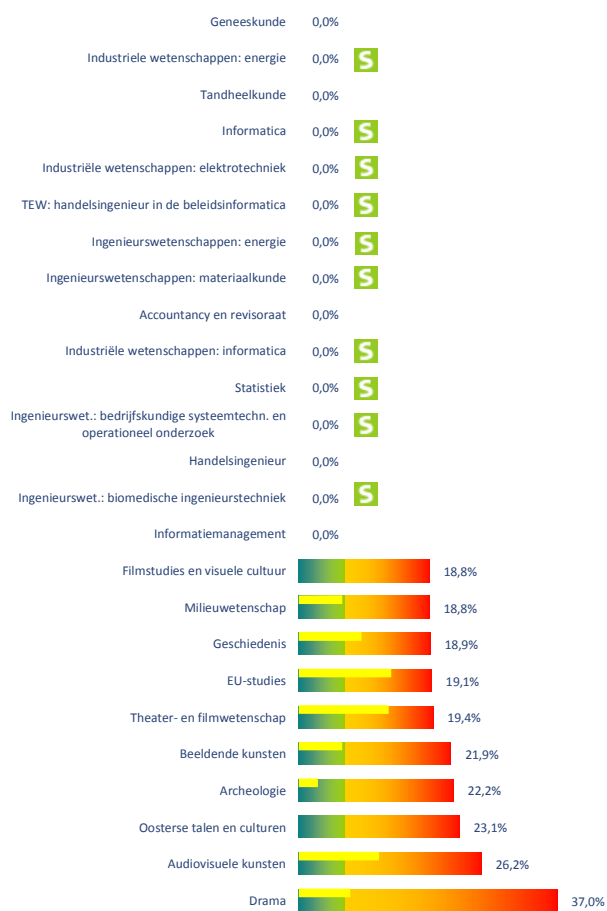
Wie een opleiding volgde uit de studiegebieden 'Biotechniek' (122 sv), 'Productontwikkeling' (43 sv), 'Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht' (41 sv) en 'Wetenschappen' (657 sv) ziet de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn oplopen naar 10% wat vooral voor 'Wetenschappen' verwondering wekt.

'Politieke en sociale wetenschappen' (1.106 sv) blijft populair maar de kansen op werk zijn minder goed.

Ook wie kiest voor een opleiding in de studiegebieden 'Taal- en letterkunde' (651 sv), 'Muziek en podiumkunsten' (181 sv), 'Archeologie en kunstwetenschappen' (207 sv) of 'Wijsbegeerte en moraalwetenschappen' (84 sv) zal vaststellen dat de overgang van onderwijs naar werk niet rimpelloos verloopt.

De kansen op de arbeidsmarkt voor wie een opleiding volgde uit de studiegebieden 'Geschiedenis' (233 sv) of 'Audiovisuele en beeldende kunst' (395 sv) zijn ondermaats voor dit niveau.

Opleidingen

Bij de masteropleidingen vinden we 15 opleidingen waar 1 jaar na het afstuderen niemand werkzoekend is. Uitzonderlijk vermelden we ze hier allemaal in plaats van de 10 best scorende opleidingen.

Wie de volgende opleidingen volgde was 1 jaar na het afstuderen niet meer werkzoekend:

'Geneeskunde' (311 sv), 'Industriële wetenschappen: energie' (83 sv), 'Tandheelkunde' (80 sv), 'Informatica' (53 sv), 'Industriële wetenschappen: elektrotechniek' (52 sv), 'TEW: handelsingenieur beleidsinformatica' (51 sv), 'Ingenieurwetenschappen: energie' (51 sv), 'Ingenieurswetenschappen: materiaalkunde' (34 sv), 'Accountancy en revisoraat' (30 sv), 'Industriële wetenschappen: informatica' (25 sv), 'Statistiek' (24 sv), 'Ingenieurswetenschappen: bedrijfskundige syteemtechnieken en operationeel onderzoek' (24 sv), 'Handelsingenieur' (22 sv), 'Ingenieurswetenschappen: biomedische ingenieurstechniek' (20 sv) en 'Informatiemanagement' (20 sv).

Niet alles wat blinkt is goud en dus zijn er ook in dit globaal uitstekend presterende studieniveau een aantal opleidingen die niet goed aansluiten bij de vraag van de arbeidsmarkt.

'Filmstudies en visuele cultuur' (32 sv), 'Milieuwetenschap' (32 sv), 'Geschiedenis' (222 sv), 'EU-studies' (68 sv) en 'Theater- en filmwetenschap' (31 sv) halen restpercentages net onder 20%.

In de opleidingen 'Beeldende kunsten' (320 sv), 'Archeologie' (36 sv) en 'Oosterse talen en culturen' (26 sv) is de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn groter dan 1 op 5.

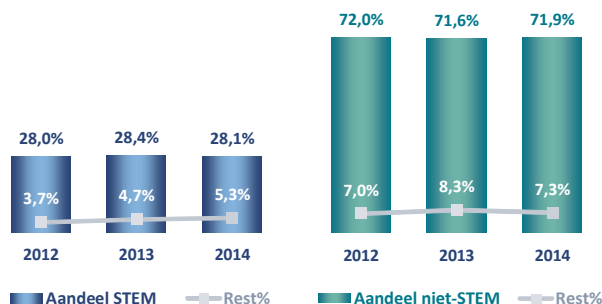
In 'Audiovisuele kunsten' (61 sv) is meer dan 1 op 4 schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar terwijl 'Drama' (27 sv) met een rest% van 37% onwezenlijk hoog scoort voor dit niveau maar weinig schoolverlaters telt, wat het toch allemaal wat minder betrouwbaar maakt.

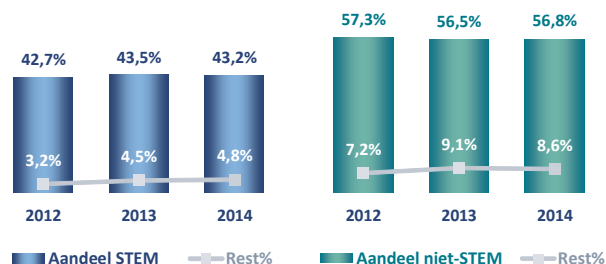
	2013	2014
Schoolverlaters in STEM	4.130	4.171
Werkzoekend na 1 jaar	196	222
Restpercentage	4,7%	5,3%
Zonder werkervaring	2,2%	2,1%

	2013	2014
Mannen in STEM	2.809	2.854
Werkzoekend na 1 jaar	127	137
Restpercentage	4,5%	4,8%
Zonder werkervaring	2,4%	2,1%

Evolutie STEM / niet-STEM - Totaal

Evolutie STEM / niet-STEM - Mannen

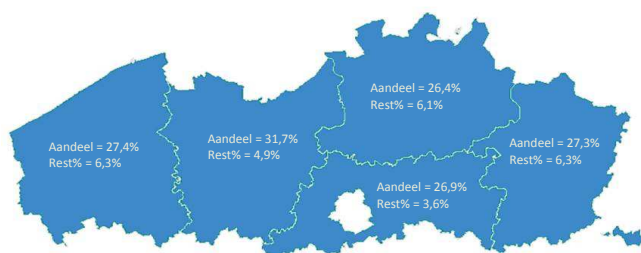
Het aantal schoolverlaters dat een masteropleiding volgde dat als STEM-opleiding gelabeld is neemt licht toe. Aangezien de aangroei van de masters in zijn totaliteit sterker stijgt, daalt het aandeel STEM licht.

Het rest% voor de STEM-opleidingen in dit niveau stijgt voor het 2de jaar op rij. Het rest% voor de niet-STEM-opleidingen daalt met een vol %punt maar komt toch nog ruim hoger uit dan dat voor STEM.

Een STEM-opleiding volgen heeft dus nog steeds een positieve invloed op het vinden van een job in dit niveau.

Het aandeel STEM bij de mannelijke masters daalt licht, al stijgt hun aantal lichtjes. Het rest% neemt licht toe. Voor de mannen die de school verlaten na het volgen van een niet-STEM-opleiding verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt iets vlotter dan verleden jaar maar het rest% komt niet in de buurt van de STEM-opleidingen.

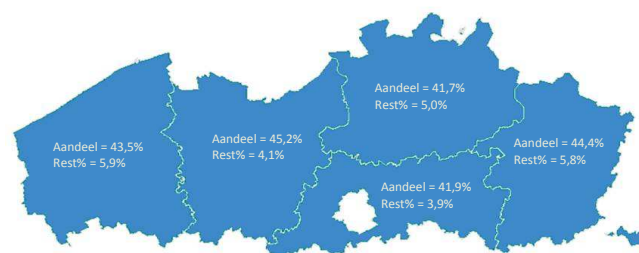
Aandeel en rest% STEM per provincie - Totaal

Oost-Vlaanderen telt als enige provincie meer dan 30% afgestudeerde masters uit een STEM-opleiding. In de 4 overige provincies ligt het aandeel STEM op quasi hetzelfde niveau.

De aansluiting verloopt ronduit schitterend in Vlaams-Brabant en ook in Oost-Vlaanderen hebben de STEM-afgestudeerden geen enkel probleem om werk te vinden. In de andere provincies liggen de restpercentages iets hoger maar verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt eveneens vlot.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Mannen

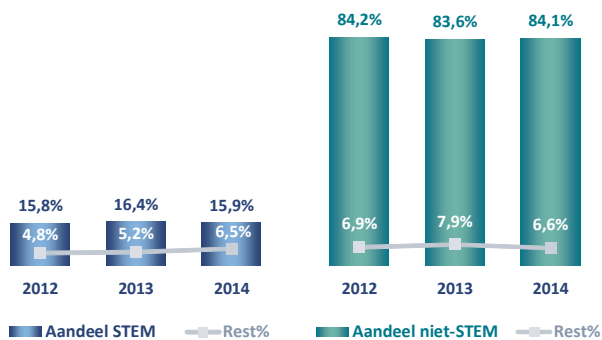

Het aandeel mannelijke schoolverlaters dat een STEM-opleiding volgde bij de masters bedraagt in ieder provincie ruim 40%. In Oost-Vlaanderen ligt het aandeel STEM het hoogst op de voet gevolgd door Limburg.

De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt het vlotst in Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen. In de andere provincies ligt het rest% iets hoger maar nergens is het problematisch.

	2013	2014
Vrouwen in STEM	1.321	1.317
Werkzoekend na 1 jaar	69	85
Restpercentage	5,2%	6,5%
Zonder werkervaring	1,7%	2,1%

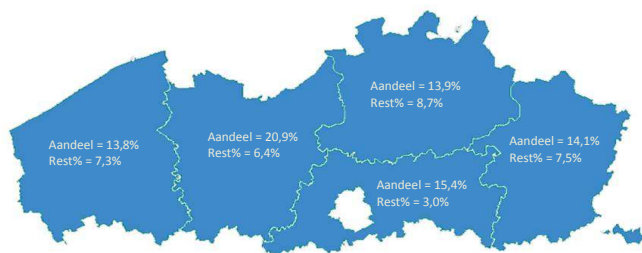
Evolutie STEM / niet-STEM - Vrouwen

Zowel het aantal als het aandeel vrouwelijke schoolverlaters die een STEM-opleiding volgden in dit niveau daalt licht.

Vrouwen die een STEM-opleiding volgden zien hun kansen op de arbeidsmarkt ook licht afnemen. Wie als vrouw een niet-STEM-opleiding volgde ziet haar kansen op werk gevoelig toenemen in vergelijking met vorig jaar. Voor vrouwelijke masters verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt nu even vlot voor STEM als voor niet-STEM.

Aandeel en rest% STEM per provincie - Vrouwen

Het aandeel vrouwelijke masters die een STEM-opleiding volgden ligt veruit het hoogst in Oost-Vlaanderen. Meer dan 1 op 5 vrouwelijke masters studeerde af na een dergelijke opleiding. In de andere provincies ligt het aandeel vrouwen in STEM gevoelig lager.

In Vlaams-Brabant vinden vrouwelijke masters uit een STEM-opleiding moeiteloos een job, het rest% bedraagt er amper 3%. Oost-Vlaanderen klokt af op een rest% van 6,4% terwijl vrouwen uit STEM het moeilijkst aansluiting vinden met de arbeidsmarkt in de provincie Antwerpen, het rest% bedraagt er 8,7% of quasi 3 maal hoger dan in Vlaams-Brabant.

Masters vinden globaal het makkelijkst aansluiting met de arbeidsmarkt. STEM moet ook hier een stapje terug zetten. Het aandeel STEM-gediplomeerden in verhouding tot het totaal aantal schoolverlaters bij de masters daalt terwijl anderzijds de aansluiting met de arbeidsmarkt iets moeilijker ligt. Bij de niet-STEM-opleidingen zien we dan weer een tegengestelde beweging.

Of een bepaalde opleiding nu een aanrader is, los van het rest%, is niet steeds duidelijk. Er is bij de masteropleidingen veel versnippering en dan is het maar de vraag of een opleiding met weinig schoolverlaters die het goed doet nog even mooie kansen biedt als het aantal schoolverlaters zou verdubbelen.

Opleidingen van enige omvang die blijvend goede vooruitzichten bieden zijn onder meer 'Architectuur', 'Revalidatiewetenschappen en kinesithérapie', 'Toegepaste economische wetenschappen', 'TEW Handelsingenieur', 'Farmaceutische zorg' en 'Geneesmiddelenontwikkeling', 'Geneeskunde' en 'Verpleegkunde en vroedkunde', 'Handelswetenschappen', alle opleidingen uit het studiegebied industriële wetenschappen en technologie uitgezonderd 'Biochemie' (vroegere industrieel ingenieur) en 'Rechten'.

Alle disciplines binnen 'Biowetenschappen' moeten een stap terug zetten. 'Geschiedenis' is nog steeds populair maar de kansen op werk dalen sterk.

Ook 'Communicatiewetenschappen' ligt niet zo goed in de markt. Het aantal schoolverlaters dat 'Journalistiek' studeerde is meer dan gehalveerd ten opzichte van vorig jaar en dat komt het rest% zeker ten goede.

De opleidingen binnen het studiegebied 'Politieke en sociale wetenschappen' kunnen op heel wat interesse rekenen maar eens afgestudeerd is het niet vanzelfsprekend om een job te vinden.

'Pedagogische wetenschappen' blijft het goed doen terwijl 'Psychologie' toch wat gas moet terugnemen. Een opleiding binnen het studiegebied 'Sociale gezondheidswetenschappen' geeft goede vooruitzichten. Wie 'Logopedische en audiologische wetenschappen' studeert kan al helemaal op beide oren slapen.

'Taal- en letterkunde' is dan wel populair maar de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn bedraagt het dubbele van het gemiddelde voor dit niveau.

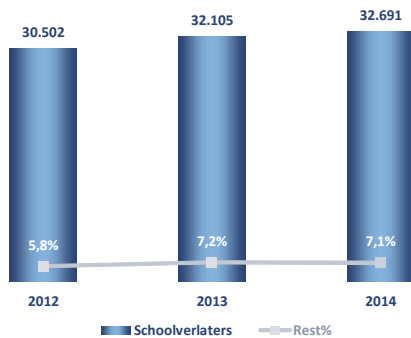
Opvallend tenslotte is de mindere prestatie van een aantal opleidingen binnen het studiegebied 'Wetenschappen'. Traditioneel doet de opleiding 'Biologie' het hier niet zo goed maar dit jaar bieden ook de opleidingen 'Biochemie en biotechnologie', 'Chemie' en 'Milieuwetenschap' minder goede perspectieven dan men van deze opleidingen zou verwachten.

Hooggeschoold

	2013	2014
Schoolverlaters	32.105	32.691
Werkzoekend na 1 jaar	2.315	2.327
Restpercentage	7,2%	7,1%
Zonder werkervaring	2,1%	2,0%

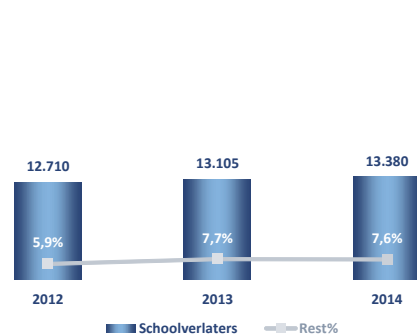
	2013	2014
Mannen	13.105	13.380
Werkzoekend na 1 jaar	1.015	1.011
Restpercentage	7,7%	7,6%
Zonder werkervaring	2,8%	2,8%

Evolutie aandeel en rest% - Totaal

Het aantal hooggeschoolden neemt voor het 2de jaar op rij toe. Het rest% bevindt zich ongeveer op hetzelfde niveau als een jaar geleden. Vrouwen zijn goed voor bijna 6 op 10 hooggeschoolde schoolverlaters.

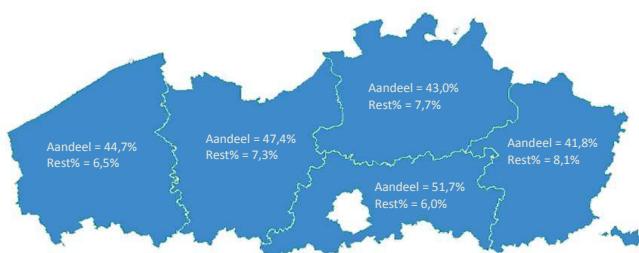
Evolutie aandeel en rest% - Mannen

Het aantal mannelijke hooggeschoolde schoolverlaters blijft toenemen.

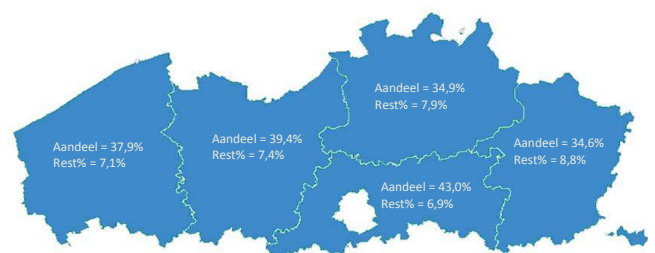
Het rest% van de mannen bij de hooggeschoolden wijzigt nauwelijks in vergelijking met vorig jaar.

Aandeel en rest% per provincie - Totaal

In Vlaams-Brabant is ruim de helft van alle schoolverlaters hooggeschoold. In geen enkele andere provincie ligt dit aandeel zo hoog. Oost-Vlaanderen doet het ook goed met ruim 47% hooggeschoolden. Limburg sluit de rij met een aandeel hooggeschoolde schoolverlaters van 41,8% wat toch 10%punt minder is dan in Vlaams-Brabant.

Aandeel en rest% per provincie - Mannen

Vlaams-Brabant is ook bij de mannen de absolute uitschieter qua aandeel hooggeschoolden. Oost-Vlaanderen haalt net geen 40% hooggeschoolde mannen terwijl Antwerpen en Limburg het moeten stellen met iets meer dan 1 op 3 hooggeschoolde mannelijke schoolverlaters. Het aandeel van de vrouwen ligt hier dus gevoelig hoger dan gemiddeld in Vlaanderen.

Mannelijke hooggeschoolde schoolverlaters vinden het vlotst werk in Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. In de andere provincies zijn er geen grote verschillen merkbaar, enkel in Limburg verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt iets moeizamer voor hooggeschoolde mannelijke schoolverlaters.

	2013	2014
Vrouwen	19.000	19.311
Werkzoekend na 1 jaar	1.300	1.316
Restpercentage	6,8%	6,8%
Zonder werkervaring	1,7%	1,4%

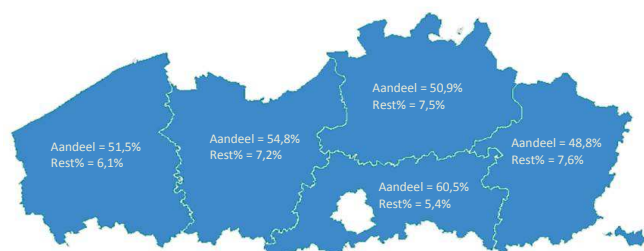
Evolutie aandeel en rest% - Vrouwen

Ook bij de vrouwen was er een gevoelige stijging van het aantal hooggeschoolde schoolverlaters de laatste 2 jaren.

Hooggeschoolde vrouwelijke schoolverlaters vinden net zo makkelijk aansluiting met de arbeidsmarkt als vorig jaar.

Aandeel en rest% per provincie - Vrouwen

In Vlaams-Brabant is meer dan 6 op 10 van de vrouwelijke schoolverlaters hooggeschoold. Geen enkele andere provincie komt zelfs maar in de buurt van dit aandeel.

Oost- en West-Vlaanderen en Antwerpen halen een aandeel hooggeschoolden bij de vrouwen van meer dan 50%. Limburg blijft steken op een aandeel hooggeschoolde vrouwen van minder dan 50%.

Ondanks het grote aandeel hooggeschoolden bij de vrouwen in Vlaams-Brabant biedt deze provincie ook de beste mogelijkheden op een job voor deze groep. West-Vlaanderen moet nauwelijks onderdoen voor wat de kansen op een job betreft. In Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg verloopt de aansluiting iets moeilijker.

Het aantal hooggeschoolde schoolverlaters is voor het 2de jaar op rij toegenomen. De grootste toename situeert zich bij de masters.

Vrouwen blijven met bijna 2 op 3 schoolverlaters het niveau professionele bachelor overheersen en zij doen dat ook met resultaat als we zien dat 1 jaar na het afstuderen nog maar 6,8% werkzoekend is.

'Onderwijs', 'Gezondheidszorg' en 'Sociaal werk' zijn 3 domeinen waar vrouwen de dienst uitmaken. Deze opleidingen zijn niet zo zeer afhankelijk van een al of niet goed functionerende economie en bieden dus een stabiele werkomgeving.

In 'Handelwetenschappen en bedrijfskunde' vinden we nog eens bijna 2.500 vrouwelijke schoolverlaters zodat er nog weinig overblijft voor wetenschap en technologie bij de vrouwelijke bachelors.

STEM kan de vrouwen niet echt boeien in de bacheloropleidingen, het aandeel vrouwen in STEM daalt terwijl de aansluiting met de arbeidsmarkt iets moeizamer gaat. Naar tewerkstellingskansen trekt niet-STEM hier duidelijk aan het langste eind. Mannelijke bachelors in STEM doen het dan duidelijk veel beter.

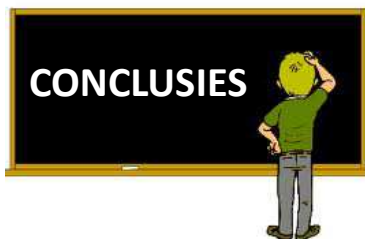
Het aantal schoolverlaters dat op de arbeidsmarkt komt met een diploma van academische bachelor stijgt met een honderdtal eenheden wat geen goede zaak is.

Het aantal schoolverlaters met een masterdiploma neemt toe en dit zowel bij mannen als bij de vrouwen. Vrouwen vinden iets makkelijker aansluiting met de arbeidsmarkt.

Ook bij de masters worden de traditionele patronen niet doorbroken. Vrouwen zijn nog steeds in de minderheid in het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie' en 'Toegepaste wetenschappen' terwijl ze in 'Psychologie en pedagogische wetenschappen' sterk domineren.

'Audiovisuele en beeldende kunst' blijft barslecht presteren en ook 'Muziek en podiumkunsten' haalt een rest% dat hoog is voor dit niveau.

Zowel bij de mannen als bij de vrouwen daalt het aantal schoolverlaters met een STEM-opleiding en ook het aandeel STEM in de totale populatie hooggeschoolde schoolverlaters neemt licht af. Daarbovenop vinden enkel mannelijke professionele bachelors beter aansluiting met de arbeidsmarkt dan vorig jaar. Zowel vrouwelijke bachelors als mannelijke en vrouwelijke masters hebben het na een STEM-opleiding iets moeilijker om aansluiting te vinden met de arbeidsmarkt.

► Schoolverlaters zijn niet kansloos.

Ondanks een vleugje optimisme is de toestand van de economie nog steeds zorgwekkend op het ogenblik dat deze schoolverlaters hun eerste stappen zetten op de arbeidsmarkt. Het aantal faillissementen loopt stilaan wat terug en hier en daar wordt zelfs opnieuw geïnvesteerd. Uiteraard zijn er een aantal grotere spelers die belangrijke herstructureringen hebben aangekondigd of er zelfs helemaal het bijtje bij neerleggen zoals Ford Genk. Deze tegenvallers nemen niet weg dat er voor schoolverlaters toch nog steeds mooie kansen liggen op de arbeidsmarkt. De kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn is zelfs iets afgenomen in vergelijking met vorig jaar. Van alle schoolverlaters die in 2013 de schoolbanken vaarwel zegden is 87,5% niet werkzoekend 1 jaar nadien en dat is een resultaat dat best mag gezien worden.

Een aantal stimulerende maatregelen uit zowel Vlaamse als federale hoek en niet in het minst ook uit Europa, laten vermoeden dat deze evolutie zich doorzet zodat ook de toekomstige schoolverlaters de toekomst met vertrouwen kunnen tegemoet zien.

Met het uittrekken van de babyboomgeneratie stevenen we bijna zeker af op tekorten in bepaalde disciplines.

Het behalen van een kwalificatie blijft het toegangsticket tot de arbeidsmarkt. Wie de school verlaat zonder dit ticket loopt veel kans voor een gesloten deur te staan of moet langs de achterdeur alsnog trachten om toegang te krijgen. Schoolverlaters krijgen dus wel degelijk nog kansen maar sommigen toch iets meer en/of beter dan anderen.

Schoolverlaters uit Antwerpen of Limburg hebben het moeilijker dan hun collega's in de andere Vlaamse provincies maar de kloof verkleint.

Terwijl Limburg vooral kampt met een gebrek aan arbeidsplaatsen heeft Antwerpen te kampen met een grote mismatch tussen vraag en aanbod. Antwerpen telt veruit de meeste kwalificatieloze schoolverlaters die in de veelal hoogtechnologische industrie en havenactiviteiten nauwelijks gevraagd worden.

West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant zijn provincies waar de meeste kansen liggen voor jonge schoolverlaters. West-Vlaanderen heeft nog steeds een bloeiende tewerkstelling in de industrie en biedt uitstekende kansen voor jonge afgestudeerden. De import van werkkrachten van over de Franse grens belet niet dat deze provincie de beste garantie op werk biedt voor jonge schoolverlaters.

Vlaams-Brabant vormt met de luchthaven en de bedrijvigheid errond een enorme aantrekkingspool voor jong talent. Vooral de tertiaire sector heeft een groot aanzuigeffect. Ook de zorgsector is er zeer goed ontwikkeld.

Oost-Vlaanderen positioneert zich zoals steeds in het midden. De kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn, schommelt zowel voor mannen als vrouwen rond het Vlaams gemiddelde.

► Het aantal ongekwalificeerde schoolverlaters neemt af.

De kleine kentering ten goede die vorig jaar ingezet werd zet zich door. Het aantal ongekwalificeerde schoolverlaters daalt op 2 jaar tijd met 16% en dat is niets te vroeg. Van alle schoolverlaters in Vlaanderen is 8,8% ongekwalificeerd en dat aandeel lag nooit lager.

Als er al een positieve kant zit aan de huidige langdurige crisis dan is het wel dat studenten en hun entourage meer zijn gaan nadenken over wat er na de schooltijd staat te gebeuren. Dan kom je onvermijdelijk uit bij het feit dat geen kwalificatie halen bijzonder slechte perspectieven oplevert.

De arbeidsmarkt is voortdurend in beweging en zo ook de behoefte aan arbeidskrachten om deze golven op te vangen. Omdat steeds meer wordt ingezet op nieuwe technologieën en innovatie worden steeds hogere eisen gesteld aan wie op deze arbeidsmarkt actief wil zijn.

Laaggeschoolde, weinig complexe arbeid wordt almaar meer uitgestoten en als we de trendwatchers mogen geloven is de tijd niet meer veraf dat robots een aantal taken in alle domeinen van de samenleving zullen overnemen. Bovendien zijn er ook nog de hooggeschoolden met een minder arbeidsmarktgericht diploma die noodgedwongen jobs innemen die binnen het bereik liggen van lager geschoolden.

Deze evoluties laten steeds minder ruimte voor wie ongekwalificeerd of laaggeschoold op de arbeidsmarkt komt en dus is het maar goed dat er na jaren van stabiliteit eindelijk een daling is ingetreden binnen deze groep van schoolverlaters.

De grootste zorgkinderen blijven de 2.093 schoolverlaters die maximaal de 1ste graad van het secundair onderwijs met succes afwerkten. Deze schoolverlaters slepen vaak meerdere problemen mee die hen niet of sterk verminderd inzetbaar maken. Als zij niet intensief en op maat begeleid worden dreigen zij voorgoed verloren te zijn voor de duurzame arbeidsmarkt.

Enkel een warme overdracht van onderwijs naar arbeidsmarkt en de hulp van een gespecialiseerd team kan deze jongeren helpen om hun loopbaan op de rails te krijgen en te houden.

► Er zijn minder laaggeschoolde schoolverlaters.

Naast de eerder vermelde ongekwalificeerde schoolverlaters maken ook schoolverlaters uit de Leertijd, DBSO en BuSO deel uit van de laaggeschoolden.

Leren en werken blijft een succesformule, zeker in de Leertijd. Uiteraard dien je dan wel de eerste 2 jaren van de opleiding te overleven. Wie hier niet in slaagt, dikwijls omwille van een onaangepaste werkhouding, belandt dikwijls in het DBSO omdat men niet meer kan aarden in het voltijds onderwijs.

In het DBSO is nog wel wat werk aan de winkel om de opleidingen nog beter te laten aansluiten bij de vraag. Net als in de Leertijd is de keuze (veel te) groot en moeten soms ronkende benamingen potentiële leerlingen overtuigen. Omdat het DBSO toch nog als de bodem van de waterval beschouwd wordt is één van de voornaamste problemen het vinden van een stageplaats. Leren en werken of het zogenaamde 'dual leren' is pas volwaardig als ook deze component is ingevuld.

De mogelijkheid om nu ook in de Leertijd en het DBSO een getuigschrift of diploma secundair onderwijs te kunnen behalen moet zeker worden toegejuicht. Toch draait het in deze beide niveaus, waar leren en werken centraal staan, vooral over de kennis van een beroep.

Schoolverlaters uit het BuSO vissen zowat in dezelfde jobvijver als hun collega's uit het DBSO en het BSO2. Deze vijver wordt echter steeds kleiner en dus hebben zij het moeilijk ondanks hun dikwijls betere werkhouding.

BuSO-schoolverlaters moeten dan ook kunnen rekenen op een netwerk van begeleiders die gericht, en met de inzet van een aantal ondersteunende maatregelen, mee op zoek gaan naar een job.

Een BuSO-job vinden is dus zeker groepswerk.

► De instroom uit het ASO blijft (te) groot.

Het aantal schoolverlaters uit het ASO3 mag dan al licht gedaald zijn, toch komen nog steeds bijna 4.500 schoolverlaters op de arbeidsmarkt met een diploma dat daar niet op voorbereidt. Opvallend in deze groep is zeker dat de helft van deze schoolverlaters uit slechts 2 opleidingen afkomstig is: 'Economie-moderne talen' en 'Humane wetenschappen'. Men kan dan ook de vraag stellen of deze leerlingen en/of hun ouders niet enkel om het prestige voor ASO hebben gekozen en misschien beter af waren geweest met een degelijke TSO-opleiding.

Ouders en leerlingen moeten bij de overgang van basis naar secundair onderwijs bewust gemaakt worden dat er naast ASO ook andere en misschien betere keuzes zijn. Campagnes zoals die momenteel ook in de media gevoerd worden kunnen een belangrijke bijdrage leveren in de promotie van het technisch onderwijs.

► BSO3: je bent pas klaar na 7 jaar

Een kwalificatie behalen in het beroepsonderwijs zou betekenen dat je helemaal klaar bent voor de arbeidsmarkt. De praktijk wijst uit dat dit lang niet altijd het geval is. Het volgen van een 7de jaar blijkt bijna steeds de kansen op een vlotte doorstroming naar de arbeidsmarkt (sterk) te verhogen.

Het zou zeker een goede zaak zijn moest er in de 6-jarige basisopleidingen in BSO3 een grondige herstructurering plaatsvinden waarbij er eens flink gesnoeid wordt in het aanbod.

De 7de jaren zijn interessant als verdieping van wat men in de eerste 6 jaren aan kennis heeft verworven en bijkomend wint men ook een jaar aan maturiteit wat vooral voor jongens niet onbelangrijk is. Uiteraard mag zo'n 7de jaar BSO zich ook voor het grootste deel op de werkvloer afspelen. Zowel de leerling die echte praktijkervaring opdoet als de werkgever die een potentiële werknemer kan observeren, varen er wel bij.

Hoewel meer en meer afgestudeerden uit het beroepsonderwijs de stap naar het hoger onderwijs willen zetten, moet dit niveau in eerste instantie schoolverlaters afleveren die klaar zijn voor de arbeidsmarkt en zonder veel moeite kunnen ingeschakeld worden.

Hoewel de vraag in de zorgsector groot is en nog zal toenemen, bieden een aantal zorgopleidingen in BSO3 geen goede opstap naar werk. We hebben het dan vooral over de 6-jarige opleidingen 'Verzorging' en 'Organisatiehulp' en het 7de specialisatiejaar 'Organisatie - Assistentie' die te kampen hebben met een onduidelijk profiel.

Hoewel veel meer opleidingen in BSO3 traditioneel meer door mannen dan door vrouwen gevolgd worden, zijn er nog steeds veel mannen die opteren voor een opleiding 'Kantoor' of 'Verkoop' terwijl er zoveel andere alternatieven zijn die veel betere kansen bieden op de arbeidsmarkt. Deze schoolverlaters moeten er rekening mee houden dat een kantoorjob hoogstwaarschijnlijk te hoog gegrepen zal zijn. Onder druk van het activeringsbeleid lopen zij veel kans om toegeleid te worden naar jobs die waarschijnlijk niet in de top 10 staan op hun verlanglijstje.

Ook dat is de realiteit van de arbeidsmarkt!

► Technisch onderwijs niet langer hip?

Het technisch onderwijs biedt de beste opstap naar werk bij de middengeschoolde schoolverlaters. Even goed bereidt het TSO voor op hoger onderwijs, bij voorkeur een professionele bachelor in hetzelfde vakgebied. Toch is er wat mis met dit technisch onderwijs en daarom schenken wij er in dit rapport bijzondere aandacht aan zoals de titel al aangeeft.

Het aantal schoolverlaters dat met een diploma uit het TSO3 of Se-n-Se op de arbeidsmarkt komt is de laatste 2 jaar gedaald met 6%. De daling is het sterkst bij de zogenaamd harde technische of nijverheidsrichtingen waar het aantal schoolverlaters de laatste 2 jaar is afgenomen met 9%.

We verwachten nochtans dat de vraag naar uitvoerende technici de komende jaren sterk zal stijgen ten gevolge van de uitstroom van zij die de arbeidsmarkt definitief verlaten. Vanuit het onderwijs wordt in de nabije toekomst weinig extra instroom verwacht. Sterker zelfs, nu al bouwen scholen een deel van hun aanbod af bij gebrek aan leerlingen zodat in de toekomst de keuze voor bepaalde van deze richtingen niet meer zal bestaan of men het een eind verder zal moeten zoeken wat voor sommigen niet vanzelfsprekend is.

De oorzaken van deze terugloop zijn waarschijnlijk niet onder één noemer te vatten. Bedrijven kunnen iets doen aan de perceptie dat techniek minderwaardig is en dat een technisch beroep sowieso fysiek belastend is of dat je er vuil van wordt. Misschien zou het geen slecht idee zijn als bedrijven in samenwerking met VDAB in zijn rol van regisseur van de arbeidsmarkt, bekend zouden maken wat zij te bieden hebben in de nabije toekomst.

Een ander aandachtspunt is zeker ook het veelal (sterk) verouderd machinepark in de praktijkruimtes. Dit is zeker niet van aard om een twijfelaar over de streep te trekken tijdens een opendeurdag. Gezien het gebrek aan financiële middelen bij de overheid kunnen de bedrijven hier allicht ook hun steentje bijdragen.

En er is het onderwijs zelf. Net als in het BSO zijn er ook in het TSO te veel keuzemogelijkheden. Een sanering van het aanbod en het wegwerken van 'dubbelrichtingen' met een onduidelijke finaliteit zoals 'Boekhouden - Informatica', 'Secretariaat - Talen' en 'Sociale en technische wetenschappen' zou welkom zijn. Deze richtingen zijn stuk voor stuk populair maar wat als je er mee naar het 'jobfront' wil? Net als in BSO3 lenen in TSO3 de Se-n-Se opleidingen zich uitstekend voor duaal leren. Waar kan je je beter verdiepen in je vakgebied dan op de werkvloer zelf?

TSO3 telt ook een aantal opleidingen die voorbestemd zijn voor het hoger onderwijs. Wie deze stap niet zet en naar de arbeidsmarkt wil na zo'n opleiding weet dikwijls niet goed waar hij/zij terecht kan.

Het geringe succes van de richting 'Chemie' in vergelijking met de Se-n-Se opleiding 'Chemische procestechnieken' is voer voor nader onderzoek.

► KSO3: werk vinden is een kunst

Wie voor secundair kunstonderwijs kiest en daar ook mee naar de arbeidsmarkt wil neemt een berekend risico. De opleidingen staan niet steeds in het teken van een job in loondienst maar komen veeleer tegemoet aan de drang om te creëren. Wie een kunstwerk maakt moet het ook nog verkocht krijgen om in zijn/haar levensonderhoud te kunnen voorzien.

De opleiding 'Vrije beeldende kunsten' is hiervan een goed voorbeeld.

De artistieke sector is ook sterk afhankelijk van overheids-subsidies. Als er op cultuur bespaard moet worden, zoals nu het geval is, dan heeft dat een onmiddellijke weerslag op de tewerkstellingskansen.

Schoolverlaters die werk zoeken na een opleiding in het KSO3 krijgen ook af te rekenen met verdringing uit hogere niveaus. Zij houden er dan ook best rekening mee dat een job vinden in het artistiek milieu niet voor iedereen is weggelegd.

► HBO5: Verpleegkunde ter discussie

In HBO5 zijn voorlopig enkel de gegevens van de opleiding 'Verpleegkunde' beschikbaar. Dat is wel een beetje jammer want het zou zeker interessant zijn om te zien of dit vrij nieuwe studieniveau de verwachtingen inlost.

Momenteel woedt een discussie over het voortbestaan van de opleiding 'Verpleegkunde' op het niveau HBO5. Blijkbaar zijn sommigen van mening dat het bestaan van een verpleegopleiding in HBO5 naast deze in de bacheloropleiding van het goede te veel is. Maar wat dan te zeggen van de andere opleidingen in HBO5? Zij vormen evenzeer concurrentie voor een aantal bestaande bacheloropleidingen.

Als men de uitstekende prestatie van deze opleiding bekijkt zou het zonde zijn om ze af te schaffen. Niet alleen jongeren maar ook herintreders maken er gretig gebruik van om hun loopbaan een nieuw elan te geven. Werk vinden ze allemaal, waar ze terecht komen, rvt of ziekenhuis of thuiszorg, is een zaak van natuurlijke selectie.

► STEM in het secundair onderwijs

Het STEM-platform is sinds einde 2012 actief en heeft in die tijd STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) prominent op de kaart gezet. Dat is alvast een grote verdienste. Toch is enige reflectie op zijn plaats.

STEM is natuurlijk een containerbegrip en dus kan je het indien gewenst ook wat naar je hand zetten. Bij de probleemverkenning voorafgaand aan de installatie van het STEM-platform werd een voorstel gedaan tot definiëring van wat nu precies een STEM-opleiding mocht genoemd worden en wat niet. Zoals kon verwacht worden biedt een opleiding ook niet steeds een goede aansluiting met de arbeidsmarkt enkel en alleen doordat ze STEM-gelabeld is.

Als kinderen, maar vooral ouders bij de overgang van basis- naar secundair onderwijs nadenken over de toekomst dan is die keuze veel meer gedetailleerd dan enkel STEM of niet-STEM.

Kies je voor ASO dan heb je daar een ruim aanbod aan STEM-richtingen maar wat als je met je ASO-diploma niet verder studeert? Maakt STEM dan nog veel verschil uit?

Een belangrijk streefdoel van het STEM-platform is 'meer meisjes in STEM' maar hoe staat het met de kansen op de arbeidsmarkt van meisjes die vandaag uit zo'n richting komen? Niet goed zo blijkt.

In BSO3 verlaten amper 1 op 40 vrouwen de school nadat ze een STEM-opleiding volgden. Na 1 jaar is 1 op 5 werkzoekend waar dit voor vrouwen in niet-STEM-opleidingen 1 op 7 bedraagt. Deze cijfers zijn natuurlijk niet van aard om vrouwen nu massaal te gaan overtuigen om een STEM-richting te gaan volgen in BSO3.

In TSO3 bedraagt het aandeel STEM bij vrouwen net geen 10%, dat klinkt misschien iets beter maar is het niet. In het ganse studiegebied 'Mechanica - Elektriciteit' tellen we amper 20 schoolverlaters of 1,2% van het totaal. In de richting 'Boekhouden - Informatica' zijn het er dan weer 133 want ook dat is een STEM-richting.

Deze 2 voorbeelden geven aan dat de ene STEM de andere niet is.

Uit al deze voorbeelden blijkt dat het met de perceptie rond STEM in het secundair onderwijs grondig fout zit. Een aantal richtingen dragen dan wel het label STEM omdat de term 'techniek' of 'informatica' in de benaming voorkomt maar beantwoorden niet echt aan wat we met STEM willen promoten.

Wij nodigen ook de bedrijven uit om duidelijk aan te geven waar hun behoeften liggen op het vlak van STEM voor afgestudeerden uit het secundair onderwijs en ook duidelijk aan te geven of en in hoeverre vrouwen welkom zijn om deze behoeften in te vullen.

► Girlpower in de professionele bachelor

Professionele bachelors zijn nog steeds voor bijna 2/3de vrouwen en zij maken vooral 'veilige keuzes'. Een crisis heeft weinig invloed op hun jobkansen want zij opteren vooral voor zorgrichtingen, onderwijs en sociaal werk.

Professionele bachelors bieden bijna steeds de beste aansluiting met de arbeidsmarkt. In dit rapport moeten zij de eer even aan de masters laten maar dat heeft vooral met technische redenen te maken die eerder in dit rapport reeds aan bod kwamen. Hierdoor vallen ook de restpercentages voor het kleuter- en lager onderwijs te hoog uit.

Professionele bachelors zijn nu reeds in veel gevallen gegerde kandidaten voor het remediëren van knelpuntvacatures en het valt te verwachten dat de vraag naar deze profielen enkel gaat toenemen.

Alle opleidingen in het studiegebied 'Gezondheidszorg' doen het zeer goed, 86,6% van de schoolverlaters zijn vrouwen.

Binnen het voortreffelijk presterend studiegebied 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' valt enkel de opleiding 'Journalistiek' uit de toon. Deze opleiding die op een steeds groeiende belangstelling kan rekenen is het slachtoffer van een gelijkaardige opleiding op masterniveau.

'Industriële wetenschappen en bedrijfskunde' is dan weer het terrein van de mannen die 86% van het totaal aantal schoolverlaters uitmaken. Vrouwen zijn blijkbaar nog steeds moeilijk te overtuigen om voor deze opleidingen te kiezen. De opleidingen binnen 'Audiovisuele technieken' lijken het minst goed aan te sluiten met de arbeidsmarkt maar ze zijn klein in aantal en de sector werkt hoofdzakelijk op freelancebasis.

Vrouwen maken ook de dienst uit in het studiegebied 'Sociaal-agogisch werk' (82%). 'Toegepaste psychologie' is een opleiding met aardig wat schoolverlaters die lijdt onder de concurrentie van de opleiding 'Psychologie' bij de masters.

Met een opleiding als professionele bachelor verwerf je, op een paar uitzonderingen na, nog steeds een solide basis om het later op de arbeidsmarkt helemaal te maken.

► Academische bachelors: wel diploma maar niet klaar voor de arbeidsmarkt

Het aantal schoolverlaters dat als academische bachelor de arbeidsmarkt betreedt stijgt fors tot meer dan 1.000. Enkele studiegebieden, vooral deze waar er tekorten zijn bij de masters, bieden wel goede kansen op werk maar globaal is dit niveau geen goede toegangspoort tot de arbeidsmarkt en dat blijkt ook uit het rest%.

Ondanks hun behaald diploma zijn deze schoolverlaters niet echt klaar voor de arbeidsmarkt.

Het is jammer dat deze schoolverlaters het laten afweten op een zucht van de eindmeet.

► Masters aan de top

Masters en bachelors ontlopen mekaar nooit veel waar het de aansluiting met de arbeidsmarkt betreft. De verschillen in rest% zijn miniem en een klein verschil in aantal werkzoekende schoolverlaters op het einde van de observatieperiode volstaat om de balans in de andere richting te doen overhellen (zie commentaar bij de professionele bachelor). In dit rapport halen mede hierdoor de masters het kleinste rest%.

Veel masteropleidingen staan garant voor een goede doorstroming naar duurzaam werk. Dit geldt onder andere voor alle ingenieursopleidingen, zowel industriële wetenschappen (vroegere industrieel ingenieur) met uitzondering van 'Biochemie', de 'Toegepaste wetenschappen' (vroegere burgerlijk ingenieurs) als de 'Toegepaste biologische wetenschappen' (vroegere bio-ingenieur). In deze opleidingen zijn vrouwen sterk ondervertegenwoordigd.

In de opleidingen die gelinkt worden aan de zorg zijn het dan weer de vrouwen die de dienst uitmaken. Al deze opleidingen bieden zonder onderscheid schitterende kansen op werk.

Ook de opleidingen in het studiegebied 'Economische of toegepaste economische wetenschappen' blijven door de jaren heen echte sterkhouders.

Hoewel masters globaal goed aansluiting vinden met de arbeidsmarkt werkt niet iedereen vanaf het begin in zijn/haar vakgebied of op zijn/haar niveau. Een aantal opleidingen bieden slechts weinig uitwijkmogelijkheden en schoolverlaters moeten soms heel wat concessies doen om aan de bak te komen.

We denken hier vooral aan opleidingen zoals 'Kunswetenschappen', alle opleidingen binnen 'Audiovisuele en beeldende kunst', 'Geschiedenis', 'Drama', 'Communicatiewetenschappen', 'Europese studies', 'Politieke wetenschappen', 'Taal- en letterkunde', 'Meertalige communicatie' of 'Wijsbegeerte en moraalwetenschappen'.

Schoolverlaters uit deze richtingen konden in het verleden voor een deel terecht aan de overheid of lokale besturen. Door de besparingsgolf die een grote impact heeft op het aantal ambtenaren zullen deze schoolverlaters zich in de toekomst nog flexibeler moeten opstellen wat onvermijdelijk nog meer ondertewerkstelling tot gevolg zal hebben.

In het studiegebied 'Wetenschappen' is 'Biologie' traditioneel de opleiding met de meeste schoolverlaters die mede daardoor een minder goede aansluiting biedt met de arbeidsmarkt.

In dit rapport ondervinden nu ook schoolverlaters uit de opleidingen 'Biochemie en biotechnologie', 'Chemie', 'Fysica en sterrenkunde' en 'Milieuwetenschap' toch wat meer weerstand om hun plaats op de arbeidsmarkt te vinden.

Afgestudeerde masters waarvan het aantal ieder jaar toeneemt, maken in dit rapport de beste aansluiting met de arbeidsmarkt. Dat neemt echter niet weg dat een stijgend aantal afgestudeerden althans niet onmiddellijk een job vindt in zijn/haar vakgebied.

► STEM in het hoger onderwijs

Iets meer dan 1 op 5 afgestudeerde professionele bachelors volgde een STEM-opleiding. Anders dan in het secundair onderwijs bieden deze opleidingen globaal een betere aansluiting met de arbeidsmarkt dan niet-STEM. Er zijn echter duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen.

45% van de mannelijke bachelors volgde een STEM-opleiding en doet daar duidelijk zijn voordeel bij in de zoektocht naar een job.

Bij de vrouwen ligt het aandeel STEM beneden 10% en biedt deze keuze geen voordeel in het vinden van een job. Vrouwen kiezen ook hier nog volgens traditionele patronen en zijn vooral terug te vinden in de Zorg, Onderwijs en Sociaal werk. Wie er de prognoses van het Planbureau op naleest kan moeilijk beweren dat er geen toekomst zit in deze sectoren.

Verdere inspanningen zijn nodig om meer studenten toe te leiden naar een STEM-opleiding in de professionele bachelor, te beginnen met de bijna 5.000 ASO'ers die ieder jaar de school verlaten. De arbeidsmarkt van morgen heeft hen meer dan nodig.

Bij de masters komen bijna 3 op 10 schoolverlaters op de arbeidsmarkt met een STEM-diploma. Dit aandeel wijzigt omzeggens niet de laatste 2 jaar.

Ook bij de masters ligt het zwaartepunt van de STEM-gediplomeerden bij de mannen maar de vrouwen doen het hier met een aandeel van 16% STEM toch beter dan bij de bachelors. In dit niveau speelt de vaak 'fysieke handicap' of andere vooroordelen die gelden voor vrouwen op niveau secundair onderwijs niet meer mee. Vrouwen die zich aangetrokken voelen tot technologie moeten hier absoluut niet onderdoen voor hun mannelijke collega's. De arbeidsmarkt omarmt hen allebei met hetzelfde enthousiasme!

Halen de mannen zeer duidelijk voordeel uit een STEM-master dan maakt het voor vrouwen weinig uit of ze al of niet een STEM-opleiding volgden. Zij vinden in de beide gevallen even makkelijk aansluiting met de arbeidsmarkt.

Heeft de toekomstige arbeidsmarkt behoefte aan meer STEM?

Als we mee willen zijn met de innovaties die zich in snel tempo ontwikkelen zeker wel. Ook hier zijn zeker bijkomende stimuli nodig om twijfelaars over de streep te trekken en om de studiekeuze reeds in een vroeg stadium op het goede spoor te zetten.

Met het inzetten van techniekcoaches in het basisonderwijs en het opzetten van STEM-academies heeft het STEM-platform alvast een stap in de goede richting gezet. Het werk is echter verre van af.

- Een diploma opent de poort naar de arbeidsmarkt.
- Vakkennis is belangrijk maar ook persoonlijkheid, sociale vaardigheden en motivatie zijn belangrijke troeven.
- Een studiekeuze kan grote gevolgen hebben in je latere leven. Denk er goed over na.
- Dit rapport leert welke opleidingen goede kansen bieden op werk en ook na welke opleidingen de zoektocht naar een job wat moeilijker verloopt.
- Een goede studiekeuze maken begint bij informatie maar laat zeker ook je hart meespreken.

v.u.: F. Leroy, Keizerslaan 11, 1000 BRUSSEL - 06-2015 brochure sv28

Meer info op vdab.be of bel 0800 30 700